

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune

Økonomiplan 2027-2030
med handlingsprogram
og
årsbudsjett 2027

Vedtatt i kommunestyret 17.12.2026, sak xx/26

Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi

INNHOLD

Kommunedirektørens forord 2
Generelt om økonomiplan 3
Et bærekraftig samfunn 6
Kautokeino kommunes visjon og verdier 9
Utviklingstrekk 12
Økonomiske rammer for 2027-2030 16
Kommuneorganisasjonen 41
Enhet for kommunedirektørens stab og politisk nivå 49
Enhet for kultur og oppvekst 56
Enhet for Helse og omsorg 60
eNHET for tekniske tjenester 74
Enhet for brann inkl feiing 79
Klimabudsjett 83
Lovpålagte budsjettskjema 88
Kommunestyrets vedtak sak xx/26, av 1x.12.26 93

KOMMUNEDIREKTØRENS FORORD

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er ute av ROBEK. Det er en viktig milepæl, men vi har fortsatt en vei å gå før kommuneøkonomien er sunn og bærekraftig. Kommunens likviditet er svak, og det er stor sannsynlighet for at vi må ta kassakreditten i bruk for å dekke løpende utbetalinger. Med økonomiplanen for 2027–2030 legges det fram et grunnlag for prioriteringer de neste fire årene. Vi må fortsatt tilpasse drifta til inntektene og bygge opp reserver som gjør oss bedre i stand til å møte uforutsette utgifter. Målet er ikke å spare for sparingens skyld, men å sikre at vi kan gi innbyggerne trygge og gode tjenester også i årene som kommer.

Vi planlegger i en urolig og uforutsigbar tid. Den geopolitiske situasjonen minner oss om at det som skjer utenfor kommunegrensene, også har betydning for oss. Usikkerhet om kostnader og forsyninger må tas med i planleggingen, og vi må være forberedt på å opprettholde nødvendige tjenester når uforutsette hendelser oppstår. Beredskap må derfor være en del av den daglige drifta og de langsiktige valgene vi gjør. Det understreker behovet for å ha et økonomisk handlingsrom.

Forventningene til kommunen er store og behovene mange. Samtidig setter både økonomien og tilgangen på fagpersonell grenser for hva vi kan få til. Vi kan ikke møte alle nye behov med flere stillinger. Vi må også se på hvordan vi organiserer tjenestene, fordeler oppgavene og bruker kompetansen vi har. For meg er det viktig at vi er åpne om hva kommunen kan levere, og at ambisjonene står i forhold til ressursene vi faktisk har til rådighet. Investeringer og nye tilbud må ses i sammenheng med muligheten til å bemanne og finansiere drifta over tid.

For vår kommune er det særlig krevende å rekruttere og beholde samisktalende fagpersonell. Samisk språk og kultur er en del av grunnlaget for tjenestene våre, ikke noe som kommer i tillegg. Å kunne møte innbyggerne på deres eget språk har betydning for forståelse, trygghet og tillit. Vi må derfor arbeide langsiktig med rekruttering og kompetanseutvikling, og legge til rette for at ansatte ønsker å bli værende. Samarbeid med utdanningsmiljøer og andre relevante aktører må være en del av dette arbeidet.

Arbeidet med å utvikle kommunen innebærer løpende avveininger mellom ulike behov og hensyn. Prioriteringer vil kunne endres underveis, og det er viktig å gi rom for dette samtidig som vi ivaretar sammenhengen mellom investeringer, framtidig drift og tilgjengelige ressurser. Når forutsetningene endres, må også de økonomiske og praktiske konsekvensene vurderes, og planer og forventninger til framdrift tilpasses. God dialog og en felles forståelse av kommunens handlingsrom vil være avgjørende for å skape forutsigbarhet og sikre at ressursene kommer innbyggerne til gode over tid.

Økonomiplanen gir ikke rom for å løse alle behov i perioden. At et tiltak ikke får plass nå, betyr ikke at behovet er borte eller at det er uviktig. Det betyr at vi må prioritere rekkefølgen og omfanget ut fra det kommunen har økonomi og kapasitet til å gjennomføre. Vi må være tydelige på hva som er finansiert, hva som fortsatt må utredes, og hva som må vurderes på nytt ved senere rulleringer. Slik kan vi også gi innbyggerne realistiske forventninger til utviklingen av tjenestene.

Jeg har tro på at vi sammen kan finne gode løsninger for Guovdageaidnu – Kautokeino. Visjonen «Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi» gir oss retning, også når vi må gjøre krevende valg. Gjennom god dialog mellom folkevalgte, administrasjon, tillitsvalgte og innbyggere skal vi arbeide for en mer bærekraftig økonomi og tjenester som ivaretar det samiske språket, kulturen og fellesskapet vårt. Det vi gjør i dag, skal gi et godt grunnlag for dem som kommer etter oss.

Guovdageaidnu – Kautokeino den 16.11.2026

Karin Hætta
Suohkandirektevra - kommunedirektør

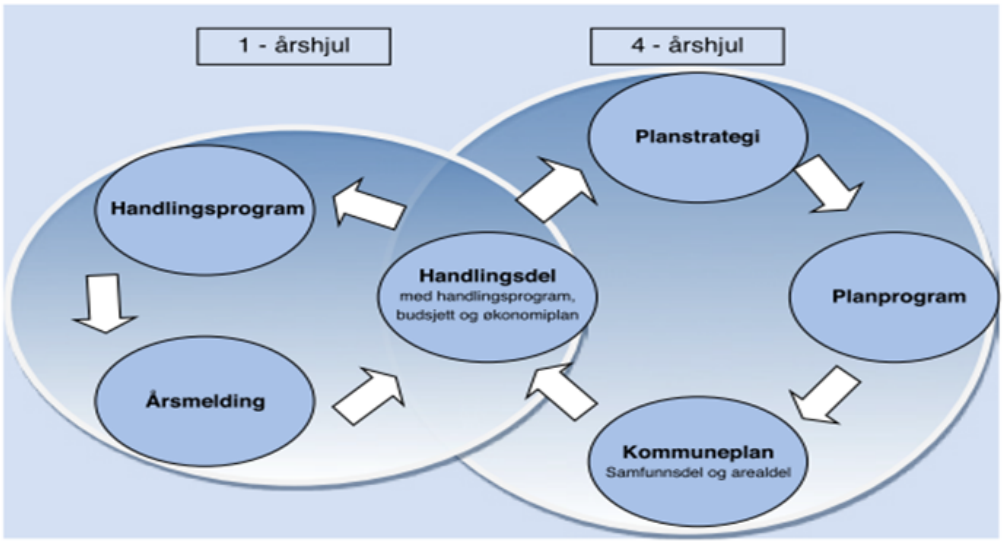
GENERELT OM ØKONOMIPLAN

Økonomiplanens rolle i kommuneplanen

Kommuneplanen skal gi mål og strategier for en bærekraftig og langsiktig utvikling av Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune de kommende årene. Kommuneplanens samfunnsdel er kommunes overordnede styringsdokument, og skal legge føringer for all planlegging i kommunen i årene fremover. Samfunnsdelen skal, i tråd med nasjonale forventninger til kommunal sektor, legge vekt på bærekraftig utvikling hvor FNs bærekraftmål er lagt til grunn.

Samfunnsdelen er et politisk dokument, som tar stilling til langsiktige utfordringer og muligheter, og setter mål og strategier både for Guovdageaidnusamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Oppfølging av samfunnsdelen skal beskrives i en egen handlingsdel. Kommunen har valgt å innlemme samfunnsdelens handlingsdel i økonomiplanen.

Figurene under illustrerer sammenhengen i kommunens overordnede planverk og årshjul.

Krav til innhold i handlingsdel/økonomiplan

Kommuneloven kapittel 14 regulerer økonomiforvaltningen i kommunen. Kommuneloven stiller krav til helhetlig planlegging i kommunene. I henhold til kommunelovens §14-4 må økonomiplanen vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Den skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger, og de mål og premisser økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. En økonomiplan skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Det skal være synlig kobling til kommuneplanens samfunnsdel og andre regionale planer i kommunens økonomiplan. Det er en grunnleggende forutsetning at det skal være en rød tråd mellom de ulike plandokumentene, alt fra kommuneplan til virksomhetsplan og helt til årsrapport. Økonomiplan er et 4-årig dokument. Den er i motsetning til årsbudsjett ikke bindende, kun veiledende. Årsbudsjettet, som er første år i økonomiplanen, er bindende for kommunen jf. § 14-5. Det er formannskapet som innstiller til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett til kommunestyret jfr. §14-3.

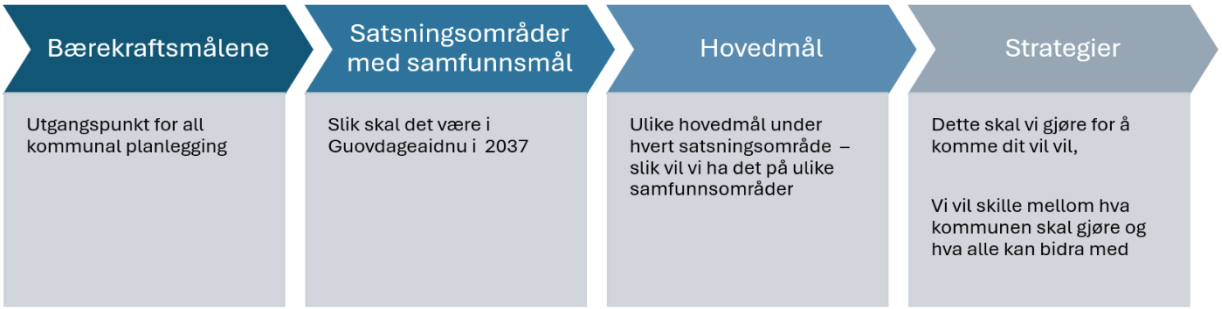

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er revidert og vedtatt i mars 2025 av kommunestyret.

Arbeidet med samfunnsdelen bygde på en bred medvirkningsprosess, og det ble i prosessen lagt vekt på politisk forankring. Kommunestyret vedtok i sak 51/24 hvilke bærekraftsmål, visjoner, verdier, satsningsområder og samfunnsmål kommuneplanens samfunnsdel 2025-20237 skal bygge på.

Følgende målstruktur gjelder i kommuneplanens samfunnsdel:

Økonomiplanens oppbygging

opp på følgende måte:

Nivå/begrep	Forklaring
Kommunedirektørens forord	Kommunedirektørens vurderinger av kommunens utfordringsbilde
Generelt om økonomiplan	Beskriver økonomiplanens rolle og innhold
Visjon og hovedmål	Fremtidsbilde av og overordnet mål for Kautokeinosamfunnet
Satsingsområder og delmål	Seks satsingsområder som skal ha spesielt fokus i planperioden. Delmålene definerer hva som er viktigst å oppnå innenfor hvert av satsingsområdene.

	Delmålene gjelder både lokalsamfunn og kommunens organisasjon. De gir også eksterne aktører og myndigheter signaler om hvilken utvikling som ønskes lokalt. Tiltak og måleindikatorer er beskrevet under hver enhet (enhetenes budsjett)
Utviklingstrekk	Beskriver utviklingstrekk på sentrale områder som demografi og tjenestebehov
Økonomiske rammer for planperioden	Beskriver de økonomiske forutsetningene som inntekter, driftsutgifter, finansposter, nøkkeltall og investeringer i kommende planperiode.
Investeringer	Beskriver investeringsaktiviteten
Nøkkeltall	Beskriver utvikling i sentrale nøkkeltall
Enhetenes budsjett	Beskriver hvordan bærekraftsmål, visjon, verdier, satsningsområder og samfunnsmål i kommuneplanens samfunnsdel er konkretisert i handling (tiltak) for hver enhet, samt hvordan måloppnåelse vurderes. I tillegg beskrives utfordringer og status for hver enhet. De økonomiske rammer for planperioden med budsjettpremisser er også omtalt.
Klimabudsjett	Beskriver klimautfordringer og planlagte tiltak
Årsbudsjett	En bindende plan som kommunestyret vedtar årlig. Dokumentet viser hvordan årets tilgjengelige bevilgning skal disponeres. Årsbudsjettet er det første året i økonomiplanen. Vises som lovpålagte budsjettskjema.

ET BÆREKRAFTIG SAMFUNN

Bærekraftsmål

FNs medlemsland har vedtatt 17 mål for å oppnå bærekraftig utvikling. Dette er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Regjeringen har bestemt at de 17 bærekraftsmålene til FN skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i de største utfordringene i vår tid, også i Norge. Gjennom nasjonale føringer for regional og kommunal planlegging, er det tydelige forventninger om at kommunal sektor legger FN sine bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Bærekraftsmålene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. Sammenhengen mellom disse dimensjonene avgjør om noe er bærekraftig. Kommunestyret peker ut retning gjennom kommuneplanens samfunnsdel, og fastsetter mål for å utvikle et sosialt, økonomisk og miljømessig bærekraftig samfunn.

Sosial bærekraft handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Vi skal sikre god livskvalitet, for oss som lever nå og for kommende generasjoner.

Klima – og miljømessig bærekraft handler om at fremtidige generasjoner får overta naturen i minst like god stand som når vi overtok den, og at den menneskelige utviklingen skjer innenfor naturens tålegrense. Vi må ta bevisste og smarte valg når det gjelder bruk av de begrensede ressursene våre.

Økonomisk bærekraft handler om at vi må sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Dette vil gjøre kommunens økonomi mer bærekraftig.

Prioriterte bærekraftmål

Alle 17 bærekraftsmål ligger til grunn for planleggingen, da målene er gjensidig avhengig av hverandre. Med bakgrunn i Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes utfordringsbilde vil man ha et særskilt fokus på følgende mål i kommunens planarbeid:

Under mål og tiltak i sektorens budsjett er prioriterte bærekraftsmål omtalt som FN 3, FN 4, FN 8, FN 10, FN 11, FN 13, FN 15 og FN 17.

Mål 3 – God helse og livskvalitet (FN 3)

Målet er å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Lokal kontekst:

Guovdageaidnu - Kautokeino har betydelige folkehelseutfordringer, knyttet til blant annet livsstilssykdommer og psykisk helse. Kommunen vil arbeide for å styrke folkehelsetiltak som fokuserer på forebygging og tidlig innsats. Det er videre viktig i en samisk kommune som Guovdageaidnu – Kautokeino å ha samisk kultur- og språkkompetanse i helse-, sosial- og omsorgstjenestene. Det er høyere forekomst av vold i nære relasjoner i det samiske samfunnet. Vold og overgrep er et samfunnsproblem, og dette går utover livskvaliteten til både enkeltpersoner og samfunnet for øvrig.

Mål 4 – God utdanning (FN 4)

Målet er å sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.

Lokal kontekst:

Guovdageaidnu – Kautokeino har utfordringer knyttet til skoletilbudet, med varierende skoleresultater og synkende trivsel på skolen. Det er viktig å sikre god kvalitet i opplæringen, samtidig som man styrker samisk identitet, språk og kultur i skoler og barnehager. Guovdageaidnu – Kautokeino er et senter for samisk utdanning.

Mål 8 – Anstendig arbeid og økonomisk vekst (FN 8)

Målet er å fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

Lokal kontekst:

Guovdageaidnu - Kautokeino har en ensidig næringsstruktur og høy arbeidsledighet, spesielt blant menn. Store industriprosjekter, som gruvedrift, begrunnes ofte med potensialet for økt økonomisk vekst og nye arbeidsplasser. Samtidig kan disse prosjektene påvirke eksisterende arbeidsplasser innen reindriften, en næring som har vist seg å være bærekraftig over tid. Kommunen vil fremme bærekraftig økonomisk vekst gjennom å satse på reindrift, kreative næringer, reiseliv og næringsvirksomhet basert på samisk kultur og fornybare naturressurser. Kommune vil gjennom fortsatt fokus på omstilling, legge til rette for entreprenørskap, grønn vekst og bærekraftige arbeidsplasser.

Mål 10 – Mindre ulikhet (FN 10)

Målet er å redusere ulikhet i og mellom land.

Lokal kontekst:

Det er sosiale og økonomiske ulikheter i Guovdageaidnu – Kautokeino samfunnet, særlig for barn i familier med lav inntekt og marginaliserte grupper. Mange samer opplever ulike former for diskriminering. Kommunen skal arbeide aktivt for å utjevne levekår, sikre lik tilgang til tjenester og skape gode rammer for sosial inkludering, med spesiell vekt på å støtte sårbare grupper som opplever

utenforskap. Videre er det behov for endringer i generelle rammeverk i politikk, lovverk og ordninger som diskriminerer eller som skaper ulikheter for det samiske samfunnet.

Mål 11 – Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FN 11)

Målet er å gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige.

Lokal kontekst:

Den samiske kultur- og naturarv danner grunnlag for bosettingsmønsteret i Guovdageaidnu – Kautokeino, som har bosetning i Guovdageaidnu márkan – Kautokeino tettsted, Máze og flere mindre bygder. Guovdageaidnu – Kautokeino samfunnet som helhet skal utvikles som et bærekraftig og inkluderende lokalsamfunn. Stedsutviklingen skal være preget av samisk kultur og identitet, med fokus på å skape trygge og attraktive bo- og arbeidssteder. God infrastruktur og møteplasser vil være viktige for å opprettholde et levende samfunn.

Mål 13 – Stoppe klimaendringene (FN 13)

Målet er å handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.

Lokal kontekst:

Klimaet i Guovdageaidnu – Kautokeino har endret seg betydelig det siste århundret og vil fortsette å endre seg fremover. Klimatilpasning er viktig for Guovdageaidnu - Kautokeino, særlig fordi klimaendringer påvirker reindriften og andre samiske næringer og meahcásteapmi/ utmarksbruk direkte. Kommunen skal redusere sitt klimaavtrykk gjennom energieffektivisering, redusert transportutslipp, og en arealpolitikk som fremmer bærekraftig bruk av naturressurser.

Livet på land (FN 15)

Målet er å beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse, samt stanse tap av artsmangfold.

Lokal kontekst:

Bevaring av naturmangfoldet og beskyttelse av landarealer er viktig for ivaretakelse av det materielle grunnlaget for samisk kultur. Kommunen skal arbeide for å sikre bærekraftig forvaltning av naturområder og beskytte viktige økosystemer som er grunnlaget for samisk kultur.

Mål 17 – Samarbeid for å nå målene (FN 17)

Målet er å styrke gjennomføringsverktøyene og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling.

Lokal kontekst:

Guovdageaidnu – Kautokeino vil styrke samarbeidet med lokale, regionale og nasjonale aktører for å sikre gjennomføring av bærekraftsmålene. Dette inkluderer samarbeid med Sametinget og andre samiske institusjoner, utdanningsinstitusjoner, næringslivsaktører og frivilligheten.

KAUTOKEINO KOMMUNES VISJON OG VERDIER

Visjon

Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi

Visjonen "Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi" er valgt for å uttrykke Guovdageaidnu suohkan – Kautokeino kommunes rolle som en ledende kraft i samisk samfunnsutvikling, samt bevaring og styrking av samisk språk og kultur. "Veiviseren i Sápmi" beskriver en ambisiøs og fremtidsrettet retning som en veiviser for det samiske samfunnet. Visjonen reflekterer Guovdageaidnus – Kautokeinos posisjon som en kulturell og språklig bærebjelke i Sápmi, der kommunen tar ansvar for å bevare og videreutvikle samisk språk, kultur, og samfunnsliv.

Som en veiviser skal Guovdageaidnu – Kautokeino ikke bare opprettholde sin sterke samiske identitet, men også lede an og fremme samisk språk, kultur og identitet i møte med moderne utfordringer. Med denne visjonen vil Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune forplikte seg til å ivareta både historien og fremtiden til det samiske folket gjennom vår kulturelle og språklige styrke. Visjonen viser også at vi vil bidra med kunnskapsdeling, erfaringsutveksling og samfunnsengasjement for det samiske samfunnet som helhet.

Visjonen uttrykker vilje og ønske om å utvikle Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune som et attraktivt samisk samfunn for både innbyggerne og næringslivet, og det skal også være rom for ikke-samisk språklige til å ville bosette seg her. Selv om hovedfokuset ligger på å bevare det samiske, er det likevel viktig at den norske kulturen får virke ved siden av det samiske. Ved å hente ut det beste fra begge kulturer får man et godt samfunn som alle kan leve i, som igjen gir positive ringvirkninger for trivsel og bolyst.

Verdier

Verdiene skal kjennetegne Guovdageaidnu – Kautokeino i møtet med innbyggerne, brukere av kommunale tjenester og samarbeidspartnere. Verdiene skal sette standard for både det politiske og administrative nivået i kommunen. Verdiene skal gi retning til arbeidet vi gjør og hvordan vi løser kommunes samfunnsoppdrag.

Følgende verdier er valgt for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune:

Oadjebasat - Trygg	**Rahpasat - Åpen**	***Ovttaráđálaččat - Fellesskap***	***Duostilat - Modig***
• Vi er inkluderende og møter hverandre med respekt og tillit, og vi bekjemper vold, overgrep og rasisme. • Vi er ærlige og troverdige • Vi arbeider for at livet blir lettere og tryggere for alle som bor her	• Vi lytter til hverandre • Vi deler informasjon og yter service • Vi er forutsigbare og behandler alle profesjonelt	• Vi bygger felleskap • Vi legger til rette for medvirkning • Vi samarbeider og tar ansvar for felles mål	• Vi er handlekraftige og løsningsorienterte • Vi er utviklingsorienterte og tør å gå nye veier • Vi har mot til å ta beslutninger • Ávkkástallat ja ovddidit sámi árbevirolaš máhtu

Satsningsområder med samfunnsmål

Kommuneplanens samfunnsdel er strukturert med 3 satsningsområder, med tilhørende samfunnsmål som spesifiserer hva som skal oppnås innenfor det aktuelle området. Samfunnsmålene vil gi en retning for Guovdageaidnu – Kautokeino samfunnets utvikling.

Under hvert satsningsområde og tilhørende samfunnsmål er det definert hovedmål som konkretiserer de spesifikke ambisjonene for utviklingen av samfunnsmålene. Det vil være strategier knyttet til hvert hovedmål. I strategiene skilles det mellom hva kommunen skal gjøre for å nå målene, og hvordan alle i Guovdageaidnu – Kautokeino samfunnet skal bidra til det. Denne strukturen har en tverrsektoriell og tverrfaglig tilnærming. Ting skal sees i sammenheng, og det må samarbeides på tvers av sektorer. Strukturen i samfunnsdelen skal følges opp i de underliggende temaplanene med delmål. Temaplanene vil nærmere beskrive hvordan detaljene i hovedmålene skal realisere. Denne strukturen gir en helhetlig tilnærming til samfunnsplanleggingen i Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune, og sikrer at det er klare mål og strategier gjennom hele planhierarkiet som er forankret i kommunens visjon for fremtiden.

Kommunestyret har i sak 1/25 vedtatt følgende satsningsområder, samfunnsmål og hovedmål:

Satsningsområde	**It goassege okto - Aldri alene (SO 1)**
Samfunnsmål	Guovdageaidnu lea oadjebas, fátmmasteaddji ja girjás servvodat nana searvevuođain. Guovdageaidnu er et trygt, inkluderende og mangfoldig samfunn med et sterkt felleskap.
Hovedmål	1.1 Mánáin ja nuorain Guovdageainnus lea oadjebas ja buorre bajássaddan 1.1 Barn og unge i Guovdageaidnu har en trygg og god oppvekst
Hovedmål	1.2 Guovdageainnu álbmogis lea buorre eallinkvalitehta ja mávssolaš árgabeaivvit – gos buohkat leat ovttaárvosačča 1.2 Guovdageaidnus innbyggere har god livskvalitet og en meningsfull hverdag, der alle er likeverdige
Hovedmål	1.3 Guovdageaidnu lea oadjebas ja ahkeheivehahtti servodat 1.3 Guovdageaidnu er et trygt og aldersvennlig samfunn
Hovedmål	1.4 Guovdageaidnu lea sámi servodat gos sámi giella, kultuvra ja eallinláhki leat birgejupmin 1.4 Guovdageaidnu er et samisk samfunn, hvor samisk språk, kultur og levemåte er bærebjelken

Satsningsområde	**Birgejupmi buolvvas bulvii – Birgejupmi gjennom generasjoner (SO 2)**
Samfunnsmål	Guovdageaidnu ávkkástallá ja hálddaša luondduvalljodagaid ja birrasa guoddevačča boahttevaš buolvvaide.
	Guovdageaidnu forvalter naturressursene og miljøet for framtidige generasjoner gjennom bærekraftig bruk.

Hovedmål	2.1. Guovdageaidnu váldá vára luondduvalljivuođas ja sámi kultuvrra ja eallinlági vuođus 2.1 Guovdageaidnu tar vare på naturmangfoldet og grunnlaget for samisk kultur og levemåte
Hovedmål	2.2. Guovdageaidnu lea dálkkádat- ja biraslašheivehahtti servodat 2.2 Guovdageaidnu er et klima- og miljøvennlig samfunn
Hovedmål	2.3. Guovdageainnus lea birgenláhki luondduvuđot ealáhusain ja meahcásteamis 2.3 Guovdageaidnu har bærekraftige naturbaserte næringer og utmarksbruk

Satsningsområde	**Nana vuođđu boahtteáigái – Utviklingskraft for framtida (SO 3)**
Samfunnsmål	Guovdageaidnu lea geasuheaddji sámi ja eamiálbmotservvodat mii ovdána. Guovdageaidnu er et attraktivt samisk og urfolkssamfunn i utvikling.
Hovedmål	3.1. Guovdageaidnu lea ealáhusustitlaš suohkan 3.1 Guovdageaidnu er en næringsvennlig kommune
Hovedmål	3.2. Guovdageaidnu lea geasuheaddji orrunbáiki, gos infrastruktuvra gokčá servodaga dárbbuid ovdáneapmái ja buoredillái 3.2 Guovdageaidnu er et attraktivt sted å bo, med infrastruktur som dekker samfunnets behov for utvikling og trivsel
Hovedmål	3.3. Guovdageaidnu lea guoddevaš ja gelbbolaš sámi servodat 3.3 Guovdageaidnu er et bærekraftig og kompetent samisk samfunn.

Under mål og tiltak i sektorenes budsjett er hovedmål omtalt som 1.1 – 3.3. I de tilfeller satsningsområder omtales, henvises det til SO 1, SO 2 og SO 3.

UTVIKLINGSTREKK

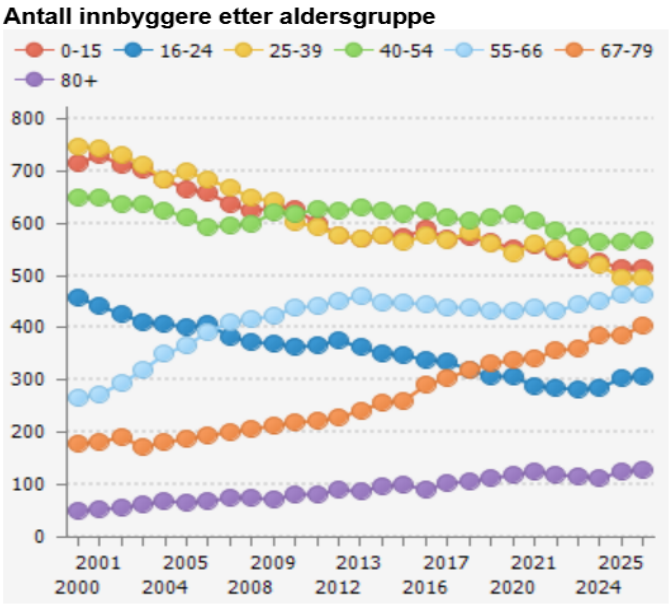
BEFOLKNING

	Folketall 01.01.2025	Folketall 01.07.2025	Folketall 01.01.2026	Folketall 01.07.2026
	2 852	2 867	2 886	2 903
Forventninger 2021 SSB	*2 826*		*2 816*	

Det blir flere og flere eldre i kommunen. Gjennomsnittsalder i 2026 er 42,5 år mot 42,3 i 2025. Til sammenligning var gjennomsnittsalder i 2000 på 33,84 år. Gjennomsnittsalder på landsnivå er 41,8 år i 2026.

Innbyggertallet i alle aldersgrupper, utenom 0-15 år øker i forhold til 2025. Aldersgruppen 67-79 bidrar alene til en vekst på 19 innbyggere.

Trenden fra 2000-tallet har vært en negativ utvikling i barn og unge og innbyggere i yrkesaktiv alder. Utviklingen betyr et økt tjenestebehov i pleie og omsorg fremover. Denne utviklingen vises i hele landet.

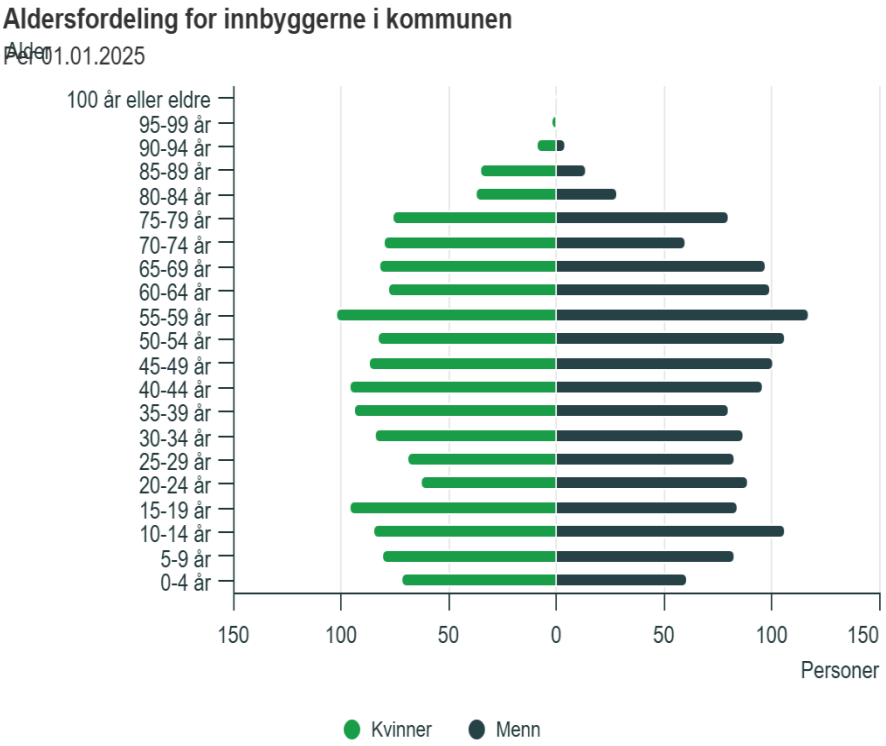
Kilde: Kommuneprofilen

Tall pr 01.01.2026:

Aldersfordelingen viser at det er flere menn enn kvinner i kommunen. 1 475 menn og 1 411 kvinner.

Antall barn i skolepliktig alder (6-15 år) er 350, mens antall barn i barnehagealder (1-5 år) er 133.
Antall barn under 1 år utgjør 31.
Antall innbyggere mellom 16-19 år er 154.
Den største gruppen er innbyggere mellom 20-66 år, som utgjør 1 683.

Innbyggere aldersgruppe 67-79 år er 406.
Innbyggere i aldersgruppe 80 år og eldre er 129.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, tabell 07459

DEMOGRAFISK UTVIKLING FREM TIL I DAG

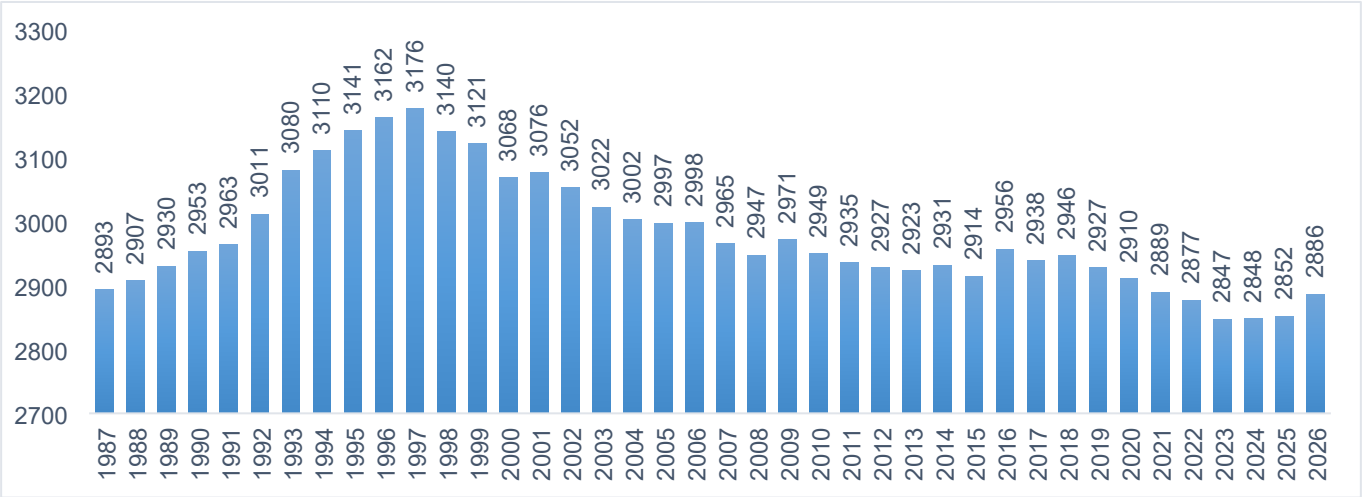
Folketallet i kommunen fortsetter å øke. Per 1. juli 2026 hadde kommunen 2 903 innbyggere. Det er først og fremst netto innflytting som bidrar til vekst. Her treffer ikke SSBs befolkningsprognoser riktig på utviklingen.

År	Fødte	Døde	Fødsels overskudd	Netto innflytting	Endring folketall
2023	31	28	3	-3	0
2024	20	28	-8	11	3
2025	30	15	15	19	34
2026 *)	10	5	5	12	17
**) tall pr 2. kvartal 2026. Ellers tall pr 31.12*					

Statistikkene viser at innbyggertallet historisk sett har hatt en nedgang. Innimellom har det vært noen økningen, slik som i 2009 og 2016. Om økningen i 2026 er en naturlig variasjon eller en endring i utviklingstrenden er for tidlig å si.

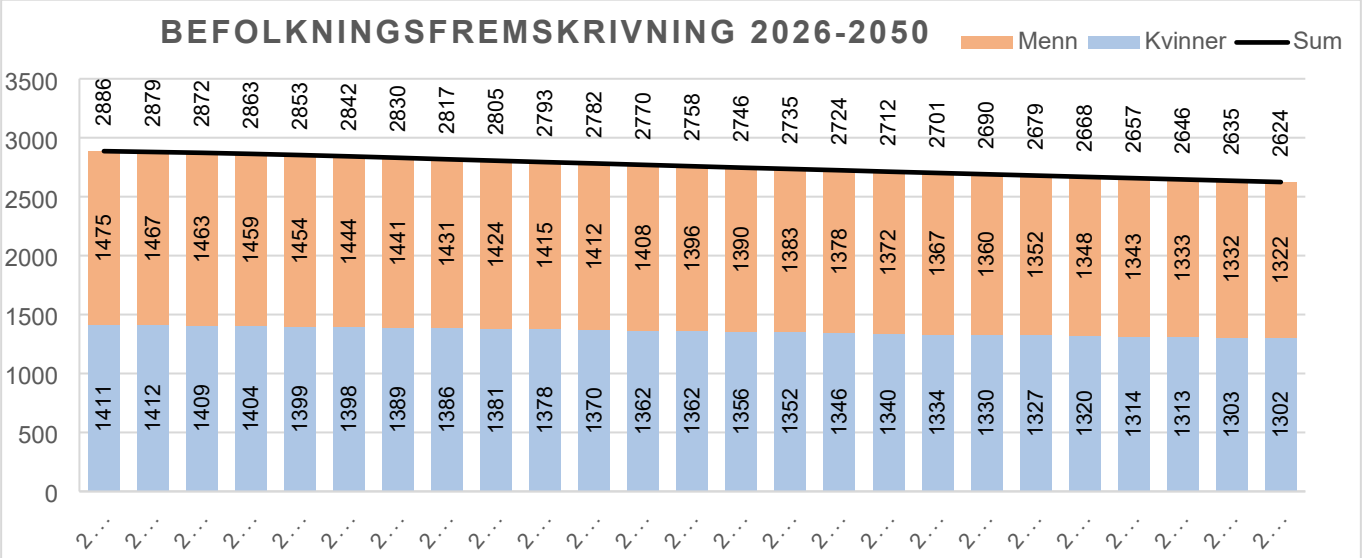
Utviklingstrend med fallende innbyggertall og en aldrende befolkning er noe mange andre distriktskommuner også opplever. Utviklingen vil ha betydning for tjenestetilbudet fremover. Med flere eldre vil tjenestebehovet i pleie og omsorg øke. Færre barn i skole- og barnehagealder vil redusere rammeoverføringer. Flere innbyggere i yrkesaktiv alder vil gi grunnlag for økte og skatteinntekter. Endret tjenestebehov må balanseres med reduksjon i økonomiske handlingsrom.

Oversikt over utvikling innbyggertall pr 1. januar fra 1987- 2026:

DEMOGRAFISK UTVIKLING FREMOVER

Prognose for befolkningsutvikling kan gi en pekepinn på tjenestetilbudet kommunen må legge til rette for. Befolkningsframskrivingene bygger på Statistisk sentralbyrå (SSB) oppdaterte befolkningsprognoser fra 2026, og gir tall per 01.01. Selv om SSB ikke treffer på nivået med sine prognoser, har de truffet på retningen. Her vises utdrag av anslagene for demografisk utvikling fremover til 2050 for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune, basert på prognosen middels nasjonal vekst (MMMM):

Reduksjon i innbyggertallet påvirker kommunens inntektsgrunnlag. Samtidig ser vi en tydelig aldring i befolkningen, noe som øker behovet for pleie- og omsorgstjenester i årene som kommer. Dette stiller også krav til flere tilpassede boliger for eldre. Færre barn og unge i alderen 1–16 år betyr lavere etterspørsel etter barnehage- og skoletjenester. Kombinasjonen av en aldrende befolkning, færre i yrkesaktiv alder og utfordringer med å rekruttere personell, spesielt til helse- og omsorgssektoren, vil skape ekstra press på kommunens tjenestetilbud fremover.

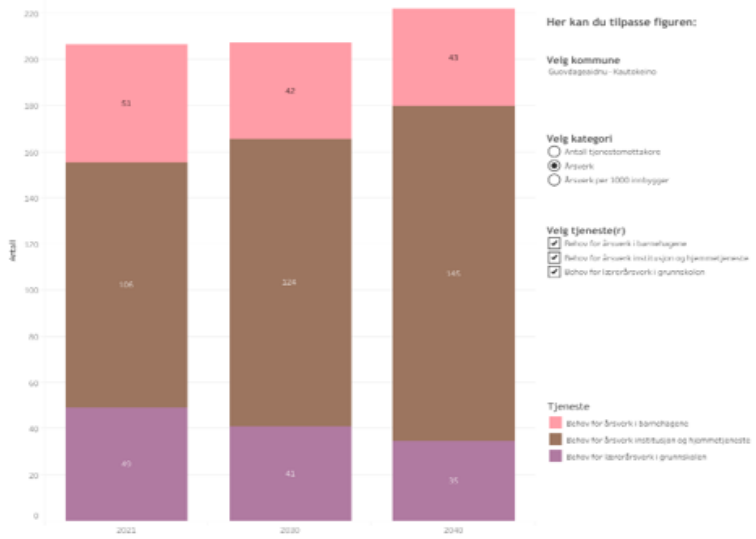
UTVIKLING TJENESTEBEHOV

Selv om modellen for utvikling i tjenestebehov er fra 2023, sier det allikevel noe om prognosene fremover. Fremover over vil det være behov for flere årsverk i institusjon og hjemmetjeneste, og færre i skole og barnehage.

Antall tjenestemottakere. 2021, 2030 og 2040. Guovdageaidnu - Kautokeino

Årsverk. 2021, 2030 og 2040. Guovdageaidnu - Kautokeino

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2027-2030

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune står i en tid med store omstillinger. Demografiske endringer, knapphet på arbeidskraft, klimaendringer og en strammere kommuneøkonomi utfordrer kommunens evne til å opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet. Samtidig skal kommunen ivareta sin viktige rolle som samisk språk- og kulturbærer. Faktorer som utfordrer kommunen som tjenesteyter overfor sine innbyggere. Forventninger om mere tjenester kombinert med begrensninger både økonomisk og kapasitetsmessig krever tydelige prioriteringer og en ansvarlig forvaltning av kommunens ressurser i årene som kommer.

UTFORDRINGSBILDE FREMOVER

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune står overfor store samfunns- og økonomiske utfordringer i årene fremover. Utviklingen preges av demografiske endringer, rekrutteringsutfordringer, strammere kommuneøkonomi, klimaendringer og økende forventninger til kommunale tjenester.

Demografi og arbeidskraft

Kommunen står overfor betydelige utfordringer knyttet til befolkningsutvikling og tilgang på arbeidskraft. En aldrende befolkning og færre yrkesaktive gir økt behov for helse- og omsorgstjenester, samtidig som rekrutteringen til både kommunale tjenester og næringsliv blir mer krevende. Som mange distriktskommuner opplever kommunen utfordringer med å rekruttere og beholde nødvendig kompetanse. Konkurransen om arbeidskraften er stor, og tilgangen på kvalifiserte medarbeidere er avgjørende for å kunne opprettholde et godt tjenestetilbud. Rekrutteringsutfordringene forsterkes av befolkningsutviklingen og øker sårbarheten i organisasjonen.

Samisk språk og kultur

Det samiske språket og den samiske kulturen er grunnleggende for kommunens identitet og samfunnsutvikling. Guovdageaidnu - Kautokeino har et særskilt ansvar som en av de viktigste samiske språk- og kulturbærende kommunene i Sápmi. Demografiske endringer og utflytting kan på sikt svekke rekrutteringen til samiskspråklige miljøer og utfordre arbeidet med å bevare og utvikle språk, kultur og tradisjonell kunnskap. Bevaring og utvikling av samisk språk, kultur og tradisjonell kunnskap er derfor en viktig del av kommunens samfunnsoppdrag.

Klima og beredskap

Klimaendringene påvirker både lokalsamfunnet og de naturbaserte næringene, særlig reindriften. Samtidig øker behovet for klimatilpasning og beredskap. Som Norges største kommune i areal må Kautokeino være forberedt på større usikkerhet knyttet til værforhold, infrastruktur og den sikkerhetspolitiske situasjonen i nord.

Økonomi og omstilling

Kommunesektoren opplever økt press som følge av høy kostnadsvekst, høye renter og økende forventninger til tjenestetilbudet. Kommunen har høy lånegjeld og begrenset økonomisk handlingsrom. Kommunen opplever samtidig at forventningene til tjenestetilbudet øker raskere enn inntektene. Folkehelseutfordringer, utenforskap, sosiale forskjeller og behovet for tidlig innsats gjør oppgavene mer komplekse og ressurskrevende. Dette stiller krav til omstilling, prioritering og utvikling av nye arbeidsmåter. For å sikre en bærekraftig økonomi må driften tilpasses inntektsnivået, ressursene brukes effektivt og nødvendige omstillingstiltak gjennomføres. Selv om kommunen fortsatt har litt frie midler i

form av et disposisjonsfond, vil en planlagt drift med netto negative driftsresultat og høy lånegjeld, ikke være økonomisk bærekraftig på lang sikt.

Veien videre

Kommunen må håndtere demografiske, økonomiske og samfunnsmessige utfordringer samtidig. Dette krever tydelige prioriteringer, omstillingsevne og langsiktig arbeid for å sikre bærekraftige tjenester, sterke lokalsamfunn og et levedyktig samisk samfunn for framtidige generasjoner.

Økonomiplanen for perioden 2027-2030 viser at vi ikke har et driftsbudsjett i sunn balanse. Selv om kommunen har et disposisjonsfond, er det ikke økonomisk forsvarlig å saldere driftsbudsjettet med oppsparte midler uten at det samtidig gjennomføres tiltak som gir en varig reduksjon i driftsutgiftene og en drift tilpasset inntektsnivået. I økonomiplanperioden legges det opp til netto negative driftsresultat. Det betyr at vi styrer mot en drift som ikke er økonomisk bærekraftig over tid.

OVERORDNEDE PREMISSER OG FORUTSETNINGER

Årlig lønns- og prisvekst i kommunesektoren måles ved den kommunale deflatoren. I forslag til statsbudsjett for 2027 anslås den kommunale deflatoren til 3,8%. En økning fra 3,5% i 2026. Kommunen får kompensert den anslåtte årlige lønns- og prisvekst gjennom de frie inntektene. Det forutsetter imidlertid at størrelse på realvekst i statsbudsjettet overstiger lønns- og prisvekst.

- Prisvekst - Forventet prisvekst i 2027 er i statsbudsjettet anslått til 2,9%. En økning fra 2,8% i 2026. I økonomiplanen er budsjettet satt opp i faste 2026-kroner.
- Lønnsvekst - Forventet lønnsvekst i 2027 er anslått til 4,5%. En økning fra 4,0% i 2026. Tidligere år var beregnet lønnsvekst samlet under ansvar felles finans. Fra og med 2027 er lønnsveksten budsjettert under den enkelte enhet.
- Arbeidsgiveravgift – Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune tilhører avgiftssone 5, som har 0% arbeidsgiveravgift. Det budsjetteres dermed ikke med arbeidsgiveravgift.

FRIE INNTEKTER

Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter (på alminnelig inntekt og formue). Anslag for frie inntekter for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune i 2027 er 325,740 millioner kroner. Effekten av oppgaveendringer, regelendringer og innlemming av øremerkede tilskudd utgjør 4,673 millioner kroner. Det betyr at den nominelle økningen i det økonomiske handlingsrommet er 13,010 millioner kroner, altså oppgavekorrigert vekst. Tar man hensyn til at lønns- og prisvekst skal dekkes av økningen, er den reelle veksten kun 0,4%.

- Nominell vekst for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er 4,2 %, noe lavere enn veksten nasjonalt (4,9%) og lavere enn for kommunene i Finnmark (4,3 %).
- For Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune betyr det en realvekst på 0,4 % etter at pris- og lønnsvekst (3,8%) er hensyntatt.[1]

I hovedsak forklares endringen med utvikling og endringer i befolkningen, endring i skjønnstilskudd og andre endringer i inntektssystemet. Regjeringen understreker at kommunene har selvstendig ansvar for

[1] Jfr. Grønt Hefte 2027,

å tilpasse aktivitetsnivået til inntektene de har gjennom bedre organisering av tjenestene samt omstilling og effektivisering i kommunen.

For å begrense den årlige nedgangen i rammetilskuddet, som følge av endringer som ble gjort i inntektssystemet i 2025, fikk kommunen i 2026 en kompensasjon på 3,3 millioner kroner gjennom inntektsgarantiordning INGAR. Kompensasjonen var en overgangsordning som skulle gi kommunen tid til å tilpasse seg endringene i nytt inntektssystem. Signalet var at denne kompensasjonen ville fort trappes ned og normalisere seg igjen. For 2027 får kommunen et trekk på kr 156 000 i stedet for en kompensasjon. For årene 2028-2030 er trekket anslått til kr 145 000 årlig. Med unntak av årene 2024-2026 har kommunen normalt fått trekk igjennom INGAR, og er derfor tilbake igjen til normalen.

Av større endringer i Statsbudsjett 2027 med betydning for kommunen nevnes blant annet:

- Kompensasjon for gratis barnehage i tiltakssonen i Troms og Finnmark videreføres i 2027. Kommunen får kompensert inntektstapet med 3,1 millioner kroner gjennom rammetilskuddet.
- Det øremerkede tilskuddet til helsestasjons- og skolehelsetjeneste inkludert jordmortjeneste videreføres i hele økonomiplanperioden. Tilskuddet øker fra 647 000 kroner i 2026 til 640 000 kroner i 2027-2030.
- I 2022 ble det vedtatt et nytt element i rammetilskudd, hvor kommunene får et tilskudd pr grunnskole. Den er en del av kommunens frie inntekter. Tilskuddet videreføres, og kommunen får et årlig tilskudd på kroner 1 211 000 for planperioden.
- Endringer i kostnadsnøkler slår ut negativt for kommunen. Blant annet nedvektes PU-kriteriet og kommunen får mindre midler gjennom utgifts utjevning i rammetilskuddet. For å dekke inntektstapet endringen medfører, får kommunen kompensert 1,5 millioner kroner årlig gjennom rammetilskuddet.

Justeringer som skyldes oppgaveendringer kompenseres i rammetilskuddet gjennom delkostnadsnøkler som tildeles gjennom utgiftsutjevningen. I statsbudsjettet er det foreslått enkelte oppgaveendringer som blant annet:

- Avvikling av plikt til leksehjelp på 1.-4.trinn
- Økt basistilskudd for fastleger
- Innlemming av tilskudd til kommuner for samarbeid mellom skolefritidsordning og kulturskole, idrett og frivillige organisasjoner
- Økt behov for sosialhjelp som følge av delvis avvikling av stønader til enslig mor eller far
- Innføring av tjenesten Tryggere digital læring i skolesektoren i 2026 skal gi innsparinger for kommunene, og rammetilskuddet blir redusert gjennom delkostnadsnøkler

Innbyggertilskudd

Innbyggertilskuddet blir fordelt mellom kommunene med ett likt beløp per innbygger. Deretter skjer det en omfordeling mellom kommunene gjennom utgiftsutjevningen på grunnlag av ulikheter i behovene i den enkelte kommune, korreksjonsordning for elever i statlige og private skoler, inndelingstilskudd og inntektsgarantitilskudd. Innbyggertilskuddet for 2027 beregnes med utgangspunkt i innbyggertall per 1. juli 2026.

(tall i hele kroner)	**2027**	**2026**	**Endring**
Innbyggere 01.07	2 903	2 867	36

Sats pr innbygger	36 443	34 263	2 180
Innbyggertilskudd	105 795 000	98 232 000	7 563 000

For årene 2028-2030 er det lagt inn forventninger om innbyggertallet vil være det samme som i 2026. Det gir følgende innbyggertilskuddet:

(tall i hele tusen)	**2028**	**2029**	**2030**
Innbyggertilskudd uendret folketall	105 544	105 540	105 545

Utgiftsutjevning

Det er store kostnadsforskjeller kommunene imellom når det gjelder produksjon av tjenestetilbud. Indeksen for 2027 viser at kommunen har et beregnet utgiftsbehov som ligger 15,09 % over landsgjennomsnittet, en økning fra 2026 hvor den lå på 14,48%. Kommunens drift er dyrere enn landsgjennomsnitt, og betyr også at kommunen har ufrivillige kostnadsforskjeller den ikke selv kan påvirke. For dette får kommunen en kompensasjon som kalles utgiftsutjevning. Kompensasjonen beregnes gjennom kostnadsnøkler, som sørger for at andelen av det totale rammetilskuddet blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. I kommuner med god økonomisk bærekraft er ressursbruk i størst mulig grad tilpasset utgiftsbehovet. Utgiftsutjevning for 2027 beregnes med utgangspunkt i innbyggertall per 1. juli 2026.

(tall i hele tusen)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Utgiftsutjevning	35 238	37 409	37 356	37 355	37 356

Utgiftsbehovet er det inntektssystemet beregner at hver innbygger koster kommunen. Utgiftsbehovet beregnes i forhold til alderssammensetning til innbyggerne. Demografiendringer slår direkte ut i utgiftsutjevningen. Dersom innbyggertallet i aldersgruppen 6-15 år går ned, får kommunen mindre gjennom utgiftsutjevningen. Befolkningsframskrivingene viser at andelen innbyggere over 67 år vil øke i fremtiden, en endring som slår ut i fremtidig utgifts utjevning ved at pleie- og omsorgsbehovet øker. I økonomiplanperioden vil utgiftsutjevningen økes med kroner 11,650 million dersom befolkningsframskrivingene slår til.

Anslag på årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i tusen kroner) per tjenesteområde som følge av forventet befolkningsendring for perioden 2027-2036:

Endring utgiftsbehov	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommune helse	Barnevern	**Sum**
2027	5 327	855	558	-211	32	-147	**6 414**
2028	1 896	-3 024	2 509	-183	59	-85	**1 173**
2029	1 870	-2 084	2 788	-93	-43	-141	**2 298**
2030	5 222	-340	-2 788	-277	87	-139	**1 765**
2031	2 578	-1 373	836	-122	21	-77	**1 864**
2032	1 018	-2 331	-1 952	-109	28	-125	**-3 471**
2033	160	-1 127	-279	-101	-63	-124	**-1 535**
2034	326	-1 118	-279	-251	176	-147	**-1 292**

2035	2 560	45	0	-257	-9	-109	**2 230**
2036	584	-689	0	-263	99	-13	**-282**
Sum 2027-2036	**21 542**	**-11 187**	**1 394**	**-1 866**	**388**	**-1 106**	**9 163**

Distriktstilskudd Nord-Norge

Distriktstilskuddet er et særskilt regionalpolitisk virkemiddel, som skal bidra til et bedre tjenestetilbud og en høyere kommunal sysselsetting. Distriktstilskuddet er todelt. En del av tilskuddsberegning er innbyggerbasert, mens den andre delen er en fast sats per kommune. Den innbyggerbaserte delen for 2027 beregnes på grunnlag av en sats per innbygger 01.01.2026. For kommuner med innbyggertall under 3200 gis det i tillegg et småkommunetilskudd som beregnes med utgangspunkt i kommunens distriktsindeks. Gjennom distriktsindeksen blir en kommune kompensert for graden av distriktsutfordringer som sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, demografi, status for arbeidsmarked, inntektsnivå og levekår.

(tall i hele kroner)	**2027**	**2026**	Endring
Innbyggere per 01.01	2 886	2 852	34
Sats pr innbygger	10 543	10 157	386
Distriktstilskudd innbyggerbasert	30 427 000	28 968 000	1 459 000
Distriktsindeks	33	34	-1
Småkommunetillegg	15 809 000	15 230 000	579 000
Totalt	**46 236 000**	**44 198 000**	**2 038 000**

For årene 2028-2030 er det lagt inn forventninger om uendret folketall. Det gir følgende distriktstilskudd:

(tall i hele kroner)	**2028**	**2029**	**2030**
Distriktstilskudd	46 162 000	46 162 000	46 162 000

Skjønnsmidler

Skjønnstilskuddet blir brukt til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Kommunal- og distriktsdepartementet fastsetter de fylkesvise rammene, mens statsforvalteren foretar fordelingen til den enkelte kommune. I tillegg er det satt av fylkesvise rammer for skjønnstilskudd til fordeling gjennom året, tilbakeholdte skjønnsmidler for forvaltes av statsforvalteren. For 2027 er det tildelt kroner 350 000 i skjønnsmidler gjennom rammetildelingen.

Anslag skatteinntekter og inntektsutjevning

Skatteinntekter

Skatteinntekter omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteytere og naturressursskatt fra kraftforetak.

Størrelsen på skatteinntekter og inntektsutjevningen for den enkelte kommune fastsettes ikke gjennom statsbudsjettet. Det er et resultat av innbyggernes inntektsnivå, sysselsetting og befolkningsutvikling, både nasjonalt og kommunevis.

For å beregne størrelsen på skatteinntekter og inntektsutjevning i kommunen benyttes prognosemodell for skatt og rammetilskudd utarbeidet av KS (Kommunesektorens organisasjon). Det modellgenerte anslaget bygger på gjennomsnittsnivået for skatt de tre siste skatteår per innbygger i kommunen.

Kommunens skatteanslag avviker fra det modellgenererte anslaget i forhold til prognoser for folketall per 1. januar 2027. Det modellgenerte anslaget legger til grunn at det pr 01.01.2027 vil være 2 879 innbyggere i kommunen. Kommunens budsjettanslag bygger på at folketallet per 01.01.2027 vil være 2 903 innbyggere, som er innbyggertallet i kommunen pr 01.07.2026. Altså en forutsetning om uendret folketall i forhold til 2. kvartal 2026. Statistikker over befolkningsutvikling de siste år har vist at innbyggertallet har økt jevnt. Bare i første halvår 2026 utgjør veksten 17 innbyggere.

Budsjettanslag i økonomiplanperioden:

(i tusen kroner)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Inntekts- og formuesskatt	85 241	91 363	91 363	91 363	91 363

Hadde kommunen brukt det modellgenerte skatteanslaget, med et folketall på 2 879 innbyggere pr 01.01.2027, ville inntektene fra både inntekst- og formuesskatt og inntektsutjevning vært lavere.

(tall i hele tusen)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Rammetilskudd innbyggertall 2 903	325 740	325 024	325 019	325 025
Rammetilskudd innbyggertall 2876	324 679	323 963	323 958	323 964
Endring	**1 061**	**1 061**	**1 061**	**1 061**
Endring skatteinntekter	*756*	*756*	*756*	*756*
Endring inntektsutjevning	*305*	*305*	*305*	*305*

Inntektsutjevning

Inntektsutjevningen er en del av inntektssystemet og skal bidra til en mer jevn fordeling av skatteinntektene mellom kommunene. Kommuner med høye skatteinntekter per innbygger bidrar til ordningen, mens kommuner med lave skatteinntekter mottar kompensasjon gjennom inntektsutjevningen. Ordningen innebærer lave skatteinntekter slår ut i økt inntektsutjevning. I grunnlag for beregning av inntektsutjevning inngår både naturressursskatt og inntekts- og formuesskatt.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har skatteinntekter per innbygger som ligger under landsgjennomsnittet, og mottar derfor kompensasjon gjennom inntektsutjevningen.

	2026	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Kommunens skatteinntekt pr innbygger	30 697	32 070	32 070	32 070	32 070
Landsgjennomsnitt pr innbygger	44 248	46 270	46 270	46 270	46 270
% av landsgjennomsnitt	69,4%	69,3%	69,3%	69,3%	69,3%

Inntektsutjevning	33 376 000	35 190 000	35 190 000	35 190 000	35 190 000
Skatteinntekter	85 241 000	91 362 000	91 362 000	91 362 000	91 362 000
Naturressursskatt	1 736 000	1 736 000	1 736 000	1 736 000	1 736 000

Det presiseres at anslagene på skatteinntekter og inntektsutjevning er høyst usikre, i og med at det er størrelsen og sammensetningen av skatteinntektene både for kommunen og landet som helhet som vil avgjøre hvordan endringene vil slå ut for den enkelte kommune.

Den kommunale skatteøren er den delen av inntekts- og formueskatten som tilfaller kommunen. Når innbyggerne betaler skatt på inntekt og formue, går denne andelen til kommunen. Satsen fastsettes årlig av Stortinget innenfor en maksimalgrense og er lik for alle kommuner. Skatteinntektene påvirkes av innbyggernes inntektsnivå, sysselsetting og befolkningsutvikling. Siden skattegrunnlaget varierer mellom kommunene, omfordeles deler av skatteinntektene gjennom inntektsutjevningen slik at forskjellene mellom kommunene blir mindre.

Det legges til grunn uendret skatteøre i planperioden, med mindre annet vedtas gjennom de årlige statsbudsjettene.

	2027	**2026**
Skatteøren for kommunene	13,40	11,35

EIENDOMSSKATT

Eiendomsskatt er en frivillig skatt som den enkelte kommune selv fatter vedtak om. Kommunestyret har besluttet at alle eiendommer i kommunen skal ilegges eiendomsskatt. Eiendomsskatt kan minst være 2 promille og maksimalt 4 promille for boliger og fritidseiendommer, og maksimalt 7 promille på næringseiendommer/verker og bruk.

Estimerte inntekter av eiendomsskatt for næring for økonomiplanperioden bygger på videreføring av satser for 2026.

De estimerte årlige inntektene i økonomiplanperioden utgjør:

	2026	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Eiendomsskatt næring	3 030 000	3 030 000	3 030 000	3 030 000	3 030 000
Eiendomsskatt vannkraftanlegg	123 000	123 000	123 000	123 000	123 000
Eiendomsskatt private	3 883 000	3 883 000	3 883 000	3 883 000	3 883 000
Sum	**7 036 000**	**7 036 000**	**7 036 000**	**7 036 000**	**7 036 000**

Eiendomsskatt er unntatt fra skatteutjevningen, noe som betyr at skatten som betales i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune tilfaller kommunen i sin helhet. Nivået for eiendomsskatt for 2027 fastsettes av kommunestyret i egen sak.

ANDRE SKATTEINNTEKTER

Naturressursskatt

Naturressursskatt betales av vannkraftverk til vertskommuner og fylkeskommuner. For kommunene utgjør skatten 1,13 øre per kWh og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverks gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene.

Naturressursskatten inngår i inntektsutjevningen mellom kommunene. Dette innebærer at bare deler av skatten tilfaller vertskommunen, mens resten inngår i den nasjonale inntektsutjevningen. Hvor stor andel kommunen beholder, avhenger av kommunens samlede skatteinntekter per innbygger sammenlignet med landsgjennomsnittet. Kommuner med lave skatteinntekter beholder en større andel av naturressursskatten enn kommuner med høye skatteinntekter. Inntektsanslaget fra 2026 er videreført i økonomiplanperioden.

For planperioden er naturressursskatt budsjettert med følgende beløp:

	2026	2027	2028	2029	2030
Naturressursskatt	1 736 000	1 736 000	1 736 000	1 736 000	1 736 000

Konsesjonsavgift

Ved konsesjoner gitt etter vassdragsreguleringsloven eller industrikonsesjonsloven plikter kraftverkseierne å betale en årlig konsesjonsavgift til staten og berørte kommuner. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) beregner konsesjonsavgiften og fordeler den mellom de berørte kommunene. Avgiftssatsen indeksjusteres hvert femte år. Siste indeksjustering ble gjennomført i 2023, da kommunens årlige konsesjonsavgift ble fastsatt til 722 342 kroner. Eventuelle endringer som følge av ny indeksregulering vil bli innarbeidet i senere budsjett- og økonomiplanarbeid.

Konsesjonsavgiften kan ikke disponeres fritt av kommunen. Avgiften avsettes til et fond, som anvendes etter bestemmelse av kommunestyret. Fondets midler skal fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i distriktet. All mottatt konsesjonsavgift avsettes derfor til kommunens kraft- og næringsfond, som er et bundet driftsfond.

Estimert årlig inntekt og avsetning til fond for økonomiplanperioden:

	2026	2027	2028	2029	2030
Konsesjonsavgift	722 000	722 000	722 000	722 000	722 000
Avsetning til bundet driftsfond	722 000	722 000	722 000	722 000	722 000

BRUKERBETALINGER

Brukerbetalingene gjelder egenandel mat barnehager, brukerbetaling for SFO-tjeneste og brukerbetalinger for ulike helse- og omsorgstjenester.

Ordningen med gratis barnehage videreføres, og kommunen får kompensert inntektstapet gjennom rammetilskuddet. Reduksjon i brukerbetalinger fra 2026 til 2027 skyldes at refusjoner fra Helfo, som i budsjettet for 2026 var budsjettert som brukerbetalinger, fra 2027 er budsjettert som tilskudd og overføringer fra andre.

(tall i hele tusen)	2026	2027	2028	2029	2030
Brukerbetalinger kultur og oppvekst	585	890	890	890	890

Brukerbetalinger helse og omsorg	8 599	4 743	4 743	4 743	4 743

SALGS- OG LEIEINNTEKTER

Den største inntekten på denne budsjettposten er kommunale gebyrer, hvorav gebyrer knyttet til selvkostområdene utgjør hovedparten. Utleieinntekter og inntekter fra salg av konsesjonskraft er andre større budsjettposter.

Selvkost

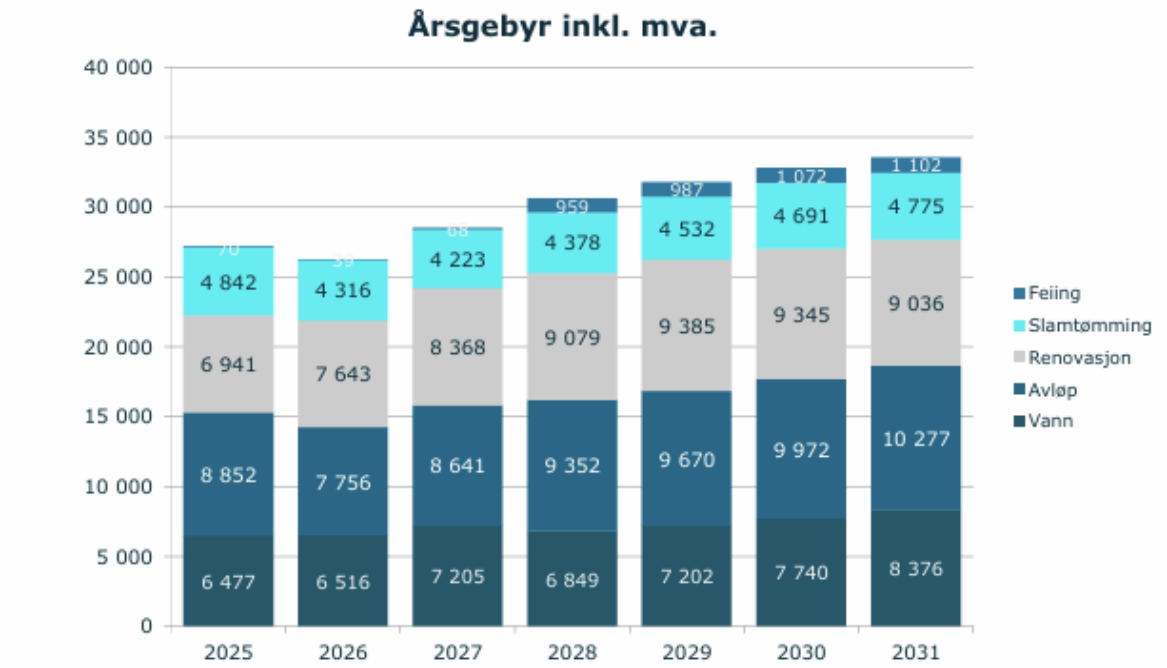
Selvkostområdene omfatter vann, avløp, renovasjon, slam og feiing, og innebærer at kommunens kostnader til disse tjenestene skal dekkes gjennom gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Føringer for nivået på gebyrer er gitt i forskrift om beregning av selvkost. Overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Gebyrnivået påvirkes av flere faktorer som størrelsen på selvkostfondene, resultatet på selvkostområdet, rentenivå og planlagte aktiviteter. De ulike faktorene vil påvirke hverandre. Nye investeringer vil øke gebyrnivået. Et fortsatt høyt rentenivå vil ikke gi reduserte gebyrgrunnlaget, men innsparinger i driften vil derimot senke gebyrnivået. Ved fastsettelse av gebyrnivå benyttes ikke den faktiske renten kommunen har på sine lån, men en kalkylerente. Kalkylerenten er anslått til 5,39% i 2027.

Budsjetterte gebyrer på selvkostområdene er anslått etter vedtatt gebyrsatser, utarbeidet med bakgrunn i modellen Momentum Selvkost kommune. Budsjettanslag er beregnet per 8. september 2026.

Til grunn for resultatene ligger følgende forutsetninger om endring av årsgebyrer:

Gebyrendring fra året før	2027	2028	2029	2030	2031
Vann	10,6 %	-4,9 %	5,2 %	7,5 %	8,2 %
Avløp	11,4 %	8,2 %	3,4 %	3,1 %	3,1 %
Renovasjon	9,5 %	8,5 %	3,4 %	-0,4 %	-3,3 %
Slamtømming	-2,2 %	3,7 %	3,5 %	3,5 %	1,8 %
Feiing	74,4 %	1310,3 %	2,9 %	8,6 %	2,8 %
Samlet endring	**8,5 %**	**7,4 %**	**3,8 %**	**3,3 %**	**2,3 %**

Leieinntekter

Leieinntekter er fordelt på enhet for helse og omsorg og enhet for tekniske tjenester. Utleie knyttet til enhet for helse og omsorg gjelder i hovedsak utleie av boenheter på omsorgssenteret og Máze bo- og omsorgssenter. Budsjettanslagene har økt i forhold til 2026, og skyldes både prisregulering, men også at flere boenheter som leies ut. Det er budsjettert med et inntektsnivå på 1,6 millioner kroner årlig i økonomiplanperioden.

Leieinntekter under tekniske tjenester gjelder i hovedsak utleie av kulturhus og Báktehárji idrettshall. Budsjettanslagene er nedjustert fra 2026 for å komme ned til et mer realistisk nivå. Det er budsjettert med et inntektsnivå på 0.8 millioner kroner årlig i økonomiplanperioden.

Konsesjonskraft

Eiere av større vannkraftverk har plikt til å levere en andel av kraften som produseres til kommunene som er berørt av kraftutbyggingen, såkalt konsesjonskraft. Formålet med konsesjonskraften er å sikre vertskommunene en andel av verdiskapningen som vannkraftutbyggingen gir opphav til. Vertskommunene bidrar gjennom avståelse av verdifulle naturressurser til denne verdiskapningen. Plikten til å avstå konsesjonskraft er lovbestemt, og kraften skal leveres til den prisen som loven foreskriver.

Fra produksjonen i kraftanlegget som er lokalisert i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune, får kommunen 8 289 MWH av kraften. Denne kraften kan kommunen velge å bruke i egne bygg og anlegg, selge kraften til kommunens innbyggere eller selge kraften på markedet. Kommunen har valgt å selge kraften på markedet og benytter Ishavskraft AS som forvalter.

Markedet kan svinge kraftig og anslagene for inntekt for økonomiplanperioden er usikre. Inntektsanslag er estimert utfra forventet nivå i 2026. Utviklingen i kraftmarkedet og resultat av forvaltningen vil være avgjørende for det fremtidige inntektsnivået.

Estimert årlig inntekt for økonomiplanperioden:

	2026	2027	2028	2029	2030
Salg konsesjonskraft	860 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

OVERFØRINGER OG TILSKUDD FRA STATEN

Tospråklighetsmidler fra Sametinget

Kommune mottar midler fra Sametinget for å dekke kommunens utgifter med å være en tospråklig kommune, bevilgningen fastsettes årlig av Sametinget. Tilskuddsmidlene er todelt. Den første delen er et grunntilskudd, hvor det ikke ligger føringer på hva midlene kan benyttes til. Den andre delen er en betjeningsdel, hvor kommunen hvert år må rapportere planlagt og faktisk bruk av midler til Sametinget. Grunntilskuddet i økonomiplanperioden estimeres til kroner 8 560 000 årlig. Det er en videreføring av nivået fra 2026.

Rentekompensasjon

Kommunen får kompensert renter for investeringer som er gjort i skoler, omsorgsboliger og sykehjem. Ordningen forvaltes av Husbanken. Årlig rentekompensasjon utbetales i desember. Kompensasjon beregnes etter rentesatser fastsatt av Husbanken. Rentesatsene endres normalt 4-6 ganger i året, og endrer seg i takt med den generelle renteutvikling. Budsjettanslag bygger på at rentekompensasjon endres i takt med renteforventningen og beregnet avdrag.

Deler av mottatt rentekompensasjon utbetales videre til Kautokeino Boligselskap AS (KBS). KBS mottar rentekompensasjon for omsorgsboligene. I budsjettet er det forutsatt at 50% av kompensasjonen utbetales videre til KBS. Det er gjort av enkelthets hensyn, og den reelle overføringen vil avhenge av mottatt rentekompensasjon, og hvor mye omsorgsboligenes del av rentekompensasjon utgjør. Overføring til KBS budsjetteres under posten Overføringer og tilskudd til andre.

	2026	2027	2028	2029	2030
Rentekompensasjon	-874 000	-743 000	-723 000	-703 000	-703 000
Videre utbetaling til KBS	437 000	427 000	417 000	407 000	407 000
Netto inntekt	-437 000	-316 000	-306 000	-296 000	-296 000

OVERFØRINGER OG TILSKUDD FRA ANDRE

Budsjettposten inneholder ulike refusjoner og tilskudd, som blant annet refusjoner fra NAV, tilskudd til språkopplæring og refusjoner fra kommuner. De fleste av budsjettpostene er anslått ut ifra behovs- og kostnadsbilde som eksisterer ved utarbeidelse av budsjettet.

Refusjon for ressurskrevende tjenester.

Refusjonen estimeres med utgangspunkt i eksisterende brukerbehov og ressurssituasjon og vil derfor ikke kunne tallfestes eksakt. Det er ikke unormalt at brukerbehovet og kostnadsbilde endrer seg og budsjettavvik oppstår. Sammenlignet med 2026, er det forventet lavere refusjon for ressurskrevende tjenester på grunn av færre tjenestemottakere. Budsjettert refusjon i 2027 er beregnet til 2,6 millioner kroner, nesten en halvering fra nivået i 2026.

Refusjon fra andre kommuner

NAV kontorene i Guovdageaidnu - Kautokeino og Karasjok er slått sammen til NAV Ávjovárri, hvor Guovdageaidnu - Kautokeino er vertskommune. Det betyr at alle utgifter relatert til NAV Ávjovárri føres i regnskapet til Guovdageainnu suohkan - Kautokeino. Karasjok dekker sin andel av utgiftene. Refusjonen fra Karasjok budsjetteres som overføring og tilskudd fra andre. I budsjettet for 2027 er refusjonen beregnet til 5,388 millioner kroner.

Av andre refusjoner av vesentlig størrelse er refusjon for fjernundervisningstjenester som Máze skole tilbyr. I økonomiplanperioden er det budsjettert en årlig inntekt på 7,1 millioner kroner i 2027 - 2030, en videreføring fra nivået i 2026.

Refusjon sykepenger

Refusjoner for sykefravær budsjetteres normalt med forsiktighet. Selv om kommunen ikke budsjetterer med sykefravær, må budsjetteringen være basert på realistiske anslag. Derfor bygger budsjettanslaget også på erfaringstall. I økonomiplanen er det lagt inn forventninger om en oppjustering av budsjettnivået i forhold til 2026. Erfaringstall viser at tidligere års budsjettanslag har vært vesentlig lavere. Hvorvidt budsjettanslagene holder, avhenger av utviklingen i sykefraværet og permisjoner som gir rett til foreldrepenger.

	Regnskap 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Refusjoner sykepenger	16 287	8 250	9 878	9 878	9 878	9 878
Refusjon foreldrepenger	4 724	2 193	2 783	2 783	2 783	2 783
Sum	21 310	10 443	12 661	12 661	12 661	12 661

Tilskudd

Tilskudd innarbeides i budsjettet i den grad de er kjente, og der inntekten kan estimeres med stor sikkerhet. Av større tilskudd på området for 2027 nevnes følgende:

- Refusjon for bosetting av flyktninger kr. 1 923 400
- Refusjoner fra Finnmarkssykehuset – sykestueplasser kr. 2 696 796
- Ulike tilskudd knyttet til grunnskolen, som språkopplæring kr. 7 201 909
- Tilskudd til LIS1, fysioterapi og ALIS[2] kr 2 600 000

PENSJONSKOSTNADER

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har pensjonsordninger for ansatte i KLP (Kommunal Landspensjonskasse) og SPK (Statens Pensjonskasse).

Hvert år beregner pensjonsselskapene en premie som skal dekke årets opptjening av pensjonsrettigheter basert på lønns- og stillingsdata. Premieanslaget tar utgangspunkt i kommunens pensjonsgrunnlag, som fremskrives i forhold til anslått lønnsvekst. Prognosene er å betrakte som foreløpige. Endelig premie og pensjonskostnad avhenger både av lønnsoppgjør og selskapenes avkastning i finansmarkedet og beløpene for 2026 blir ikke fastsatt før i januar 2027.

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjon:

	KLP		SPK	
	2027	2026	2027	2026
Årlig avkastning	4,50 %	4,50 %	4,00 %	4,00 %
Årlig lønnsvekst	3,23 %	3,09 %	3,23 %	3,09 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %

[2] ALIS= Tilskudd til allmennleger i spesialisering

Følgende satser er lagt til grunn i økonomiplan ved beregning av pensjonskostnader, inklusiv arbeidstakers andel på 2%:

	KLP Fellesordning	KLP Sykepleiere	SPK
Sats pensjonspremie 2027	17,26 %	16,94 %	7,79 %
Sats pensjonspremie 2026	22,49 %	21,36 %	9,23 %

Premieavvik

Pensjonspremie og pensjonskostnad i kommunal sammenheng beregnes etter to ulike regelsett, ett regelsett for hvor mye kommunen skal betale i premie og et annet regelsett for hva som kan føres i regnskapet. Differansen mellom betalt premie og den premie som skal bokføres i regnskapet heter premieavvik. Når den årlige premiebetalingen er større enn det kommunen har lov å kostnadsføre, dannes det et premieavvik. Dette premieavviket vises som inntekt i betalingsåret, og er i realiteten en utsatt kostnad, som skal utgiftsføres over de 7 etterfølgende år. Inntekten gjenspeiler hvor mye pensjonskostnaden utsettes til senere år.

De årlige premieavvikene har bygget seg opp til et akkumulert premieavvik som ved utgangen av 2025 utgjorde kroner 55,6 millioner. Med andre ord hadde kommunen betalt kroner 55,6 millioner i pensjonspremie som ennå ikke er utgiftsført ved utgangen av 2025. Deler av dette beløpet skal utgiftsføres i planperioden. Den årlige utgiftsføringen kalle amortisert premieavvik.

Budsjettanslag i økonomiplanen bygger på rapporter fra pensjonsselskapene Kommunenes Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK).

	2026	2027	2028	2029	2030
Beregnet premie	39 663	35 281	35 260	34 537	35 474
Amortisert premieavvik	13 788	14 700	14 700	15 700	15 900
Sum premie og amortisert premieavvik	53 541	49 981	49 960	50 237	51 374
Beregnet kostnad	35 641	38 181	39 770	41 637	42 474
Årets premieavvik	-17 810	-11 800	-10 200	-8 600	-8 900

Ordningen med premieavvik ble i sin tid innført for å unngå at store økninger i pensjonspremien påvirket kommunenes økonomi og for å gjøre pensjonsutgiftene mer forutsigbare i budsjettsammenheng. Til tross for at amortiseringstiden på akkumulert premieavvik, tiden premieavviket skal tilbakeføres på, ble trappet ned til 7 år fra 2014, viser tallene at premieavviket bare har steget de siste årene. Med andre ord bygger den utsatte pensjonskostnaden seg opp, og vil bli en stadig større kostnadsbelastning på driften i fremtiden.

Premiefond

Kommune har et premiefond i KLP. Premiefondet er et fond som kun kan benyttes til å dekke framtidige pensjonspremier. Fondet bygges i hovedsak opp gjennom avkastning på innestående midler og eventuelle overskudd i pensjonsordningen.

Bruk av premiefond reduserer kommunens innbetaling av pensjonspremie, og skal bidra til en mer varig balanse mellom regnskapsførte og faktiske pensjonskostnader. Effekten ved bruk av premiefond blir derfor at inntektene i driftsregnskapet blir lavere det året premiefondet benyttes. Samtidig reduseres også beløpet som senere skal kostnadsføres gjennom amortisering av premieavvik. Selve pensjonskostnaden det året bruk av premiefond skjer, skal ikke påvirkes vesentlig. Bruk vil redusere innestående på premiefond og dermed gi en lavere framtidig avkastning.

Saldo på og bruk av premiefond i KLP som er lagt til grunn i økonomiplan:

Bruk av premiefond	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo premiefond 01.01.2026	77 349 660				
Sykepleierordning	1 450 432	887 628	1 450 000	1 000 000	1 500 000
Fellesordning	10 863 514	5 708 941	10 860 000	8 900 000	12 300 000
Folkevalgtordning	202 287	88 826	200 000	100 000	200 000
Samlet bruk	**12 516 233**	**6 685 395**	**12 510 000**	**10 000 000**	**14 000 000**

I økonomiplanperioden legges det opp til å bruke midler fra premiefondet tilsvarende minst den årlige avkastningen som tilføres fondet. Målet er å unngå at fondet vokser samtidig som kommunen har løpende pensjonskostnader.

Beregningene knyttet til premiefond er usikre og bygger på dagens forutsetninger om blant annet avkastning, premieutvikling og øvrige pensjonsforhold. Bruk av premiefond vil bli vurdert årlig, både i forbindelse med økonomiplantarbeidet, men også underveis i året.

FINANSPOSTER

Lån, renter og avdrag

Kommunen planlegger flere større investeringer i økonomiplanperioden. Selv om kommunen har ubundne investeringsmidler, vil nivået på disse begrense muligheten til å gjennomføre større investeringer uten ekstern finansiering. Større investeringer i økonomiplanperioden må derfor finansieres med nye låneopptak. Kommunen har allerede betydelig lånegjeld. Ytterligere lånegjeld vil binde opp midler i driftsbudsjettet og redusere det økonomiske handlingsrommet. Høy lånegjeld vil gjøre kommunen sårbar for endringer i rentenivået.

Kommunen må derfor fortsatt ha oppmerksomhet på gjeldsutviklingen og konsekvensene av nye låneopptak.

Låneportefølje

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har lån i Kommunalbanken, KLP og Husbanken. Lånene i Husbanken er i hovedsak knyttet til startlån, som kommunen har lånt ut videre. Samlet lånegjeld ved utgangen av 2025 utgjorde 555.57 millioner kroner. Estimert lånegjeld ved utgangen av 2026 er 534,5 millioner kroner.

Tabellene nedenfor viser restgjeld, renter og avdrag på kommunens eksisterende lån og vedtatte låneopptak i planperioden. Avdragene for 2027-2030 er beregnet etter nedbetalingsplan fra långivere. Kommunen har mulighet til å nedbetale lån etter kommunelovens regler om minimumsavdrag. Rentene er estimert utfra forventninger per 13.11.2026 om renteutvikling de kommende år. Økonomiplanen bygger på forutsetning om nye låneopptak på kroner 40,65 millioner.

Lån til egne investeringer

Totalt	2026	2027	2028	2029	2030
Renter **)	19 823 000	22 226 000	21 662 000	20 583 000	19 308 000
Avdrag **)	20 763 000	19 736 000	17 710 000	17 188 000	16 875 000
Restgjeld **)	411 085 379	402 999 000	392 289 000	387 101 000	380 227 000
Rente*) øvrige lån	4,9968%	5,4182%	5,4188%	5,1858%	4,9863%

*) Gjennomsnittlig rente på eksisterende lån pr 13.11.2026.

**) estimerte renter, avdrag og restgjeld er beregnet utfra eksisterende gjeld pr 13.11.2026 og vedtatte kommende lån i økonomiplanperioden.

Lån til videre utlån (Startlån)

	2026	2027	2028	2029	2030
Renter	5 115 000	6 043 000	5 656 000	5 106 000	4 662 000
Avdrag	3 472 000	3 619 000	3 720 200	3 686 600	3 804 000
Restgjeld	123 420 193	119 801 193	116 080 993	112 394 393	108 590 393
Rente *) startlån	4,171%	4,905%	4,7319%	4,4078%	4,1544%
Nye låneopptak	10 000 000	0	0	0	0

*) Gjennomsnittlig rente på eksisterende lån pr 06.11.2026.

Rentenivå

Økonomiplanen bygger på markedets forventninger per november 2026, både for eksisterende lån og planlagte lån. Normalt tar markedsrenten utgangspunkt i 3 måneders NIBOR, med et tillegg på 0,6 prosentposten.

Styringsrenten per 15.11.2026 er på 4,5%. Norges Bank har økt renten to ganger i 2026, og signaliserer[3] at det vil være behov for å holde renten oppe en tid fremover. Norges Bank er også forberedt på å sette opp renten dersom prisutsiktene skulle tilsi det. Prisveksten er fortsatt over målet på 2%, og Norges Bank mener at det fortsatt er behov for en innstrammende pengepolitikk for å prisveksten ned til målet innen rimelig tid. Det videre forløpet for renten vil avheng av den økonomiske utviklingen. Markedet forventer gradvise rentenedsettelser framover, men det er fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til utviklingen i inflasjon, økonomisk vekst og internasjonale forhold.

Kommunenes Landspensjonskasse (KLP) og Kommunalbanken anslår følgende budsjettrenter for kommunal sektor i økonomiplanperioden:

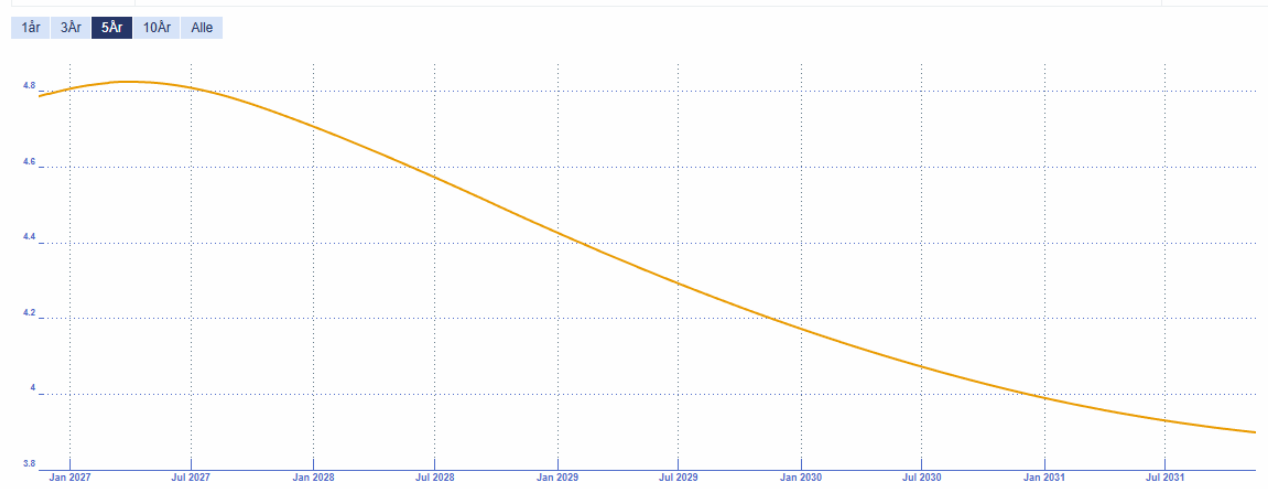
	KLP[4]	KLP påslag	Kommunalbanken[5]	Kommunalbanken påslag
2027	5,7%	0,6	5,60%	0,6
2028	5,5%	0,6	5,45%	0,6
2029	5,1%	0,6	5,15%	0,6

[3] Rentebeslutning Norges Bank 04.11.2026
[4] Budsjettrenter 24.09.2026 jfr KLP
[5] Budsjettrenter 28.09.2026 jfr Kommunalbanken

2030	4,7%	0,6	4,90%	0,6

Påslag bygger på 3 måneders NIBOR-rente. Det vil at den renten kommunene betaler er styringsrente med et påslag på 0,6 prosentpoeng. For kalkylerenten som benyttes i selvkostregnskapene er påslaget 0,7 prosentpoeng. Dermed blir selvkostrenten 0,1 prosentpoeng høyere enn budsjettrenten.

Følgende bilde illustrerer utvikling i 3- måneders NIBOR de neste 5 årene (pr 15.11.2026):

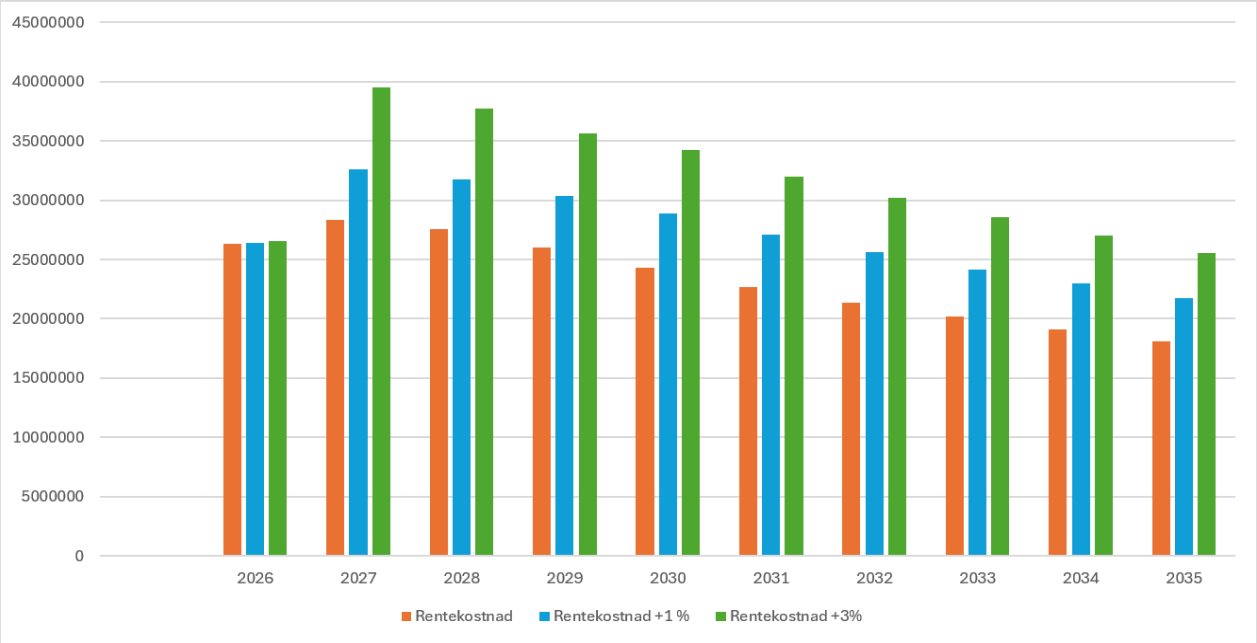
Ved utgangen av 2027 forventes en 3 måneders NIBOR rente på 4,71%. Den vil reduseres til 3,99% av utgangen av økonomiplanperioden.

Renterisiko

Høy lånegjeld gir kommunen en renterisiko, hvor endringer i rentenivået vil gi store økonomiske konsekvenser. En renteøkning på 1 prosentpoeng utover det markedet forventer i dag, gir 17,38 millioner kroner mer i renteutgifter for økonomiplanperioden. Øker rentenivået med 3 prosentpoeng, vil effekten øke til 40,89 millioner kroner.

	Rentekostnad +1%	Rentekostnad +3%
2027	4 243 443	11 133 396
2028	4 174 717	10 138 804
2029	4 346 665	9 629 689
2030	4 616 292	9 934 727
Samlet	**17 381 117**	**40 836 616**

Følgende illustrasjon gir et bilde av kommunens renterisiko basert på eksisterende lån og planlagte nye låneopptak, i en 10 års periode:

Finansinntekter

Finansinntekter består av renter på kommunens bankinnskudd, renter på videre utlånte startlånsmidler og utbytte. Størrelsen på finansinntektene vil endres i takt med rentenivået.

Renter på kommunens bankinnskudd

Budsjettanslag baserer seg på forventninger om at rentenivå holder seg stabilt og at ubrukte lånemidler forbrukes løpende. Kommunen har ubrukte lånemidler som forventes redusert, og gi lavere renteinntekter fremover. Hvis de planlagte investeringer ikke gjennomføres som planlagt, vil ubrukte lånemidler øke grunnlaget for renteinntekter.

	2026	2027	2028	2029	2030
Renteinntekter bank	3 000 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000

Renteinntekter startlån

Budsjettanslag baserer seg på eksisterende startlån som er lånt ut videre og forventede innbetalinger renteinntekter beregnet av Intrum. Inntektsnivået varierer i forhold til faktorer som rentenivå, individuelle valg startlånskunder gjør i forhold til rentevilkår og hvor mye som er utlånt til enhver tid. Kommunen har flytende rente på startlån, mens startlånsmottakere har enten fast eller flytende rente. Dermed vil kommunen enkelte år betale mer i rente, enn det startlånsmottakere betaler inn i renteinntekter. Andre ganger vil situasjonen være motsatt, avhengig av hvilke rentevilkår som velges.

	2026	2027	2028	2029	2030
Renteinntekter startlån	3 104 000	3 270 000	3 206 000	3 138 000	3 070 000

Estimatene i økonomiplanen bygger på at alle nye startlånsmottakere har fast rente de 10 første år, som ofte er det normale når det inngås nye startlånsavtaler. Dette forklarer også hvorfor det er differanse

mellom renteutgifter kommunen betaler til Husbanken og renteinntekter kommunen mottar fra startlånsmottaker. Andre forklaringer er blant annet ulike rentebetingelser og avvikende tidspunkt mellom låneopptak og videreutlån.

Utbytter

Kommunen mottar normalt utbytte fra Ymber AS og kundeutbytte fra Gjensidigestiftelsen. I budsjettanslagene er det forutsatt at kundeutbytte fra Gjensidigestiftelsen ligger på nivå med 2026.

Utbytte fra Ymber AS har de siste årene utgjort 2 millioner kroner. Selv om kommunen i 2026 fikk utbetalt et utbytte på 2,5 millioner kroner, bygger budsjettanslaget på en forsiktig vurdering, og legger til grunn et årlig utbytte på kroner 2 millioner.

	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Kundeutbytte Gjensidigestiftelsen	190 000	190 000	190 000	190 000
Utbytte fra Ymber AS	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Totalt	**2 190 000**	**2 190 000**	**2 190 000**	**2 190 000**

INVESTERINGER OG FINANSIERINGSBEHOV

INVESTERINGER I EGNE DRIFTSMIDLER

Kommunen planlegger store investeringer i planperioden. Investeringene er nødvendige for å sikre kvalitet i kommunale tjenester, oppgraderes kritisk infrastruktur og møte fremtidens behov. Avslutning av investeringsregnskap for 2026 vil påvirke investeringsbudsjettene, spesielt vil budsjettet for 2027 måtte justeres.

Av større planlagte investeringsprosjekter i planperioden kan følgende nevnes:

Pumpestasjon Boaronjárga	kr 3 850 000	selvkost
Pumpestasjon Vuolledállu	kr 3 350 000	selvkost
Avløpsstasjon Máze	kr 3 350 000	selvkost
Nytt vannverk	kr 13 100 000	selvkost
Renovering VA Ájágohpi/Báktevárri	kr 8 000 000	selvkost
Renovering VA Heargedievvá	kr 8 000 000	selvkost

I det vesentlige er det investeringer på selvkostområder som planlegges. Alle nye investeringer på selvkostområdene vil være investeringer som betales av innbyggere gjennom kommunale avgifter. Slike investeringer vil over tid være selvfinansierende for kommunen.

Historisk sett har investeringer i stor grad vært lånefinansiert. Der det har vært mulig, har investeringene også blitt finansiert med tilskuddsmidler. Selv om egenfinansieringsgraden historisk har vært lav, må det allikevel være et mål å øke egenfinansieringsgrad for investeringer. De siste årene har kommunen hatt mange prosjekt som ikke er gjennomført som planlagt eller er blitt billigere, noe som har resultert i ubrukte lånemidler. Ubrukte lånemidler på lån til egne investeringer utgjorde ved inngangen til 2026 kroner 25,8 millioner. De er i hovedsak planlagt brukt til investeringer som allerede er vedtatt igangsatt. I hovedsak må nye vesentlige investeringer måtte finansieres med låneopptak.

For investeringer knyttet til vann- og avløpsnett gir nytt regelverk mulighet til å øke maksimal avskrivningstid fra 40 til 80 år. Det påvirker løpetidene på lån, hvor løpetiden også kan settes til maksimalt 80 år. I økonomiplanen er det lagt til grunn 80 års løpetid på planlagte låneopptak til nye investeringer i vann- og avløpsnettet. Avskrivningstid og løpetid må imidlertid vurderes individuelt for hver investering, noe som kan endre budsjettforutsetningene.

Det planlegges låneopptak til følgende investeringer:

	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Renovering kommunal infiltrasjon	1 100 000			
Pumpestasjon Boaronjárga KST 2/23 - selvkost	3 850 000			
Avløpspumper Vuolledállu	3 350 000			
Avløpspumpestasjon Máze	3 350 000			
Renovering VA Ajagohpi/Báktevárri		3 000 000	5 000 000	
Renovering VA Heargedievva		3 000 000	5 000 000	
Nytt vannverk		1 000 000	2 000 000	10 000 000
Sum	**11 650 000**	**7 000 000**	**12 400 000**	**10 000 000**

EGENKAPITALINNSKUDD KLP OG STARTLÅN

Egenkapitalinnskudd KLP

For egenkapitalinnskudd budsjetteres en årlig investeringsutgift på 1 116 600. Budsjettanslag bygger på forventninger om egenkapitalinnskudd for 2027, beregnet av KLP. Budsjettanslag for 2028-2030 er en videreføring av nivået for 2027.

Utgiften er planlagt finansiering med overføring fra drift til investering.

Startlån

Startlån er en ordning som finansieres av Husbanken, hvor målet er å hjelpe de som har hatt langvarige problemer med å få lån i vanlig bank til å komme seg inn på boligmarkedet. Husbanken gir startlån til kommunene. Kommunen forvalter lånemidlene og deler til ut videre til enkeltpersoner som søker om startlån. Ordningen har vært styrket i det siste og flere har benyttet seg av tiltaket. I økonomiplanen er det lagt til grunn at det ikke tas opp nye startlån i planperioden.

Selv om startlånsaktiviteten skal være selvfinansierende over tid, viser tallene at avdrag kommunen betaler til Husbanken overstiger mottatte avdrag kommunen får fra startlånsmottakere. Kommunen må finansiere mellomlegget med bruk av bundet investeringsfond. Dette investeringsfondet stammer fra tidligere års avdrag som er betalt av startlånsmottakere, som er satt av for å betale avdrag som Husbanken krever fra kommunen. Fondsmidlene er bundne investeringsmidler som kun kan benyttes til startlånsordningen. Ved utgangen av startlånsperioden vil det ikke være tilstrekkelig med midler på fondet til å finansiere avdrag til Husbanken.

	2026	2027	2028	2029	2030
Mottatte avdrag startlån	-3 474 200	-1 720 000	-2 660 000	-2 742 000	-3 009 000
Avdrag startlån til Husbanken	3 472 000	3 619 000	3 720 200	3 686 600	3 804 000
Bruk av investeringsfond	2 200	-1 899 000	-1 060 200	-944 600	-795 000
Saldo investeringsfond	4 718 219	2 817 019	1 756 819	812 219	17 219
Nye låneopptak	10 000 000	0	0	0	0

Over år har kommunen tatt opp mer i startlån fra Husbanken, enn det som er lånt ut. Ofte vil kommunens låneopptak skje lenge før lånene videre utlånes. Dermed vil det ikke være samsvar mellom kommunens avdrag til Husbanken, og mottatte avdrag fra startlånsmottaker for det enkelte år.

	2026	2027	2028	2029	2030
Restgjeld	123 420 193	119 801 193	116 080 993	112 394 393	108 590 393
Rest fordring	90 274 944	88 554 944	85 894 944	83 152 944	80 143 944

FINANSIELLE NØKKELTALL

Likviditet og arbeidskapital

For å oppnå god likviditetsstyring er første mål å sikre at løpende inntekter dekke løpende utgifter. Forskjeller i tidspunkt for inn- og utbetalinger gjør det nødvendig å ha en viss beholdning av midler – arbeidskapital – for å unngå betalingsproblemer. En negativ arbeidskapital indikerer at virksomheten har utfordringer med å håndtere kortsiktig gjeld og finansiere den daglige driften.

Likviditetsgradene sier noe om kommunens betalingsevne på kort sikt. Grad 1 er den brede testen, mens grad 2 er den strengere testen som viser hvor mye vi faktisk har tilgjengelig av penger og lett omsettelige verdier. Høyere verdier gir større økonomisk handlingsrom og reduserer risikoen for likviditetsutfordringer. Måltall er satt for å sikre god betalingsevne også ved uforutsette svingninger i inntekter og utgifter. Ofte benyttes følgende måltall om likviditetsgrad:

- Likviditetskrav 1 bør være større enn 2.
- Likviditetsgrad 2 bør være større enn 1

Arbeidskapital *(i 1000 kr)*	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Omløpsmidler	299 775	235 212	189 638	179 981
- bundne midler drift	- 38 234	- 33 932	- 27 570	- 22 080
- bundne kapitalfond	- 12 977	- 9 341	- 10 530	- 8 418
- ubrukte lånemidler	- 98 879	- 71 396	- 51 205	- 62 983
= korr omløpsmidler	**149 685**	**120 543**	**100 333**	**86 500**
- kortsiktig gjeld	-58 886	-60 397	-66 079	-57 288
Arbeidskapital	**90 799**	**60 146**	**34 254**	**29 212**
Likviditetsgrad 1	2,54	2,00	1,52	1,51
Likviditetsgrad 2	0,71	-0,36	-0,25	-0,56

Begge likviditetstall ligger under måltall, noe som betyr at kommunen er avhengig av at nye innbetalinger kommer inn for å kunne betale regningene sine.

Gjennomgangen av nøkkeltall viser at kommunen per i dag har tilfredsstillende likviditet når en kun ser på hovedtall, og ikke tar hensyn til ubrukte lånemidler og fondsmidler. Den ledige likviditeten er i stor grad knyttet til beholdning av fondsmidler og ubrukte lånemidler. Ubrukte lånemidler og bundne fond fungerer som en likviditetsreserve og bidrar til å sikre kommunens betalingsevne. Etter hvert som disse midlene tas i bruk til investeringsformål eller disponeres i henhold til fondenes formål, vil kontantbeholdningen reduseres og den økonomiske handlefriheten bli mindre.

	15.11.2026	**31.12.2025**	**Endring**
Ledig likviditet	55 516 000	61 441 000	-5 925 000
Ubrukte lånemidler	44 059 000	62 309 000	-18 250 000
Bundne driftsfond	17 976 000	22 080 000	-4 104 000
Bundne investeringsfond	7 147 000	8 418 000	-1 271 000
Øvrig likviditet	-13 666 000	-31 366 000	17 700 000

Med andre ord betyr det at dersom kommunen bruker opp alle ubrukte lånemidler og fondsmidler, vil ikke løpende innbetalinger være tilstrekkelig til dekke løpende utbetalinger. Kommunen kan i verste fall ende med å måtte ta opp kassakredittlån for å dekke løpende forpliktelser. Kassekreditt er en kostbar finansieringsform og bør kun benyttes som en kortsiktig løsning ved midlertidige likviditetsutfordringer. Derfor er det spesielt viktig å sikre at nøkkeltallet om netto driftsresultat oppnås.

EGENKAPITAL OG DISPOSISJONSFOND

Differansen mellom eiendeler og gjeld utgjør egenkapitalen. Egenkapitalen i kommuneregnskapet består av:

- Disposisjonsfond/ubundne driftsfond
- Bundne fond i drift og investering
- Ubundne fond i investering
- Kapitalkonto

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune hadde pr 31.12.2025 bokført kroner 303,433 millioner som egenkapital, som var fordelt på følgende måte:

Egenkapital (i 1000 kr)	**2024**	***andel***	**2025**	***Andel***
Disposisjonsfond	33 341	*11 %*	28 565	*9 %*
Bundne driftsfond	27 570	*9 %*	22 080	*7 %*
Ubundne investeringsfond	2 219	*1 %*	1 953	*1 %*
Bundne investeringsfond	10 530	*4 %*	8 418	*3 %*
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	-1 870	*-1 %*	-1 870	*-1 %*
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)		*0 %*		*0 %*
Regnskapsmessig mindreforbruk		*0 %*		*0 %*
Regnskapsmessig merforbruk		*0 %*		*0 %*
Udisponert i investeringsregnskapet		*0 %*		*0 %*
Udekket i investeringsregnskapet		*0 %*		*0 %*
Kapitalkonto	227 260	*76 %*	244 286	*81 %*
Sum egenkapital	**299 051**	*100 %*	**303 433**	*100 %*

Disposisjonsfond er et ubundet driftsfond. Sammen med andre ubundne driftsfond og ubundne investeringsfond, består denne egenkapitalen av oppsparte midler som stammer fra tidligere års mindreforbruk eller avsetninger. Dette er frie midler som kommunestyret kan disponere fritt. Eneste begrensning er at ubundne investeringsfond ikke kan disponeres til formål i driftsbudsjettet, de må kun brukes til formål i investeringsbudsjettet.

For å få et riktig bilde av reelle frie midler må positivt premieavvik trekkes ifra. Premieavvik er kun en papirgevinst som er lagt til disposisjonsfondet. Premieavviket er innbetalte pensjonspremier som ikke vil komme som en utgift før senere år. Den utsatte utgiften er tilført disposisjonsfondet, og skal gå til dekning av senere års pensjonsutgifter. Det vil si at kommunen i realiteten ikke har noen frie midler hvis premieavviket hensyntas. Disposisjonsfond og ubundne fondsmidler er utsatt for strykninger dersom regnskapet viser merforbruk.

Disposisjonsfond og ubundet driftsfond pr 01.01.2026	28 565 495 kroner
Premieavvik pr 01.01.2026	-55 622 731 kroner

Realiteten er med andre ord at de 28,5 mill. er ikke «penger vi har på bok», men en regnskapsteknisk størrelse/papirgevinst som oppstår fordi vi ikke utgiftsfører hele den årlige betalte pensjonspremien.

Bundne fond er midler som er bestemt til lov- eller avtalebestemte formål, midler kommunestyret ikke kan disponere fritt. Dette er fond som selvkostfond, viltfond, kraftfond og ulike ubenyttede tilskuddsmidler.

Saldo på kapitalkonto viser størrelsen på den delen av anleggsmidlene som er finansiert med egenkapital. Kapitalkontoen i kommuneregnskapet benyttes til å utligne virkninger av transaksjoner i

bevilgningsregnskapet som ikke påvirker egenkapitalen, det vil si endringer i anleggsmidler og gjeld. Kapitalkonto representerer ikke frie midler som kan disponeres, men er mer en verdi av regnskapsteknisk art.

ØKONOMISKE HANDLINGSREGLER

Kommunestyret har vedtatt økonomiske handlingsregler for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune i 2017. Økonomiplanen er laget med utgangspunkt i de vedtatte handlingsreglene fra 2017. Reviderte økonomiske handlingsregler skal vedtas av kommunestyret i desember 2026, og rapporteringer fra 2027 vil ta utgangspunkt i de nye reviderte handlingsreglene. Det vil komme endringer spesielt på størrelsen på lånegjeld og disposisjonsfond.

Etter de eksisterende handlingsregler skal økonomisk planlegging innrettes med sikte på reell styring etter følgende økonomiske måltall:

- Disposisjonsfond skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 6 % av brutto driftsinntekter
- Netto driftsresultat skal øke og innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 1,75 % av kommunens brutto driftsinntekter.
- Lånegjeld, fratrukket videre utlån, skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre maksimalt 65% av brutto driftsinntekter.

Formålet med finansielle nøkkeltall og handlingsregler er å tydeliggjøre hva som kreves for å opprettholde en bærekraftig økonomi over tid, og bruke dette som grunnlag i økonomiplan- og budsjettarbeidet. Kommuner med solid økonomi og tilstrekkelig handlingsrom kan håndtere innstramminger eller uforutsette hendelser ved å redusere driftsresultatet eller ta i bruk reserver, uten at det går direkte utover tjenestetilbudet.

Nøkkeltallene viser en positiv utvikling i kommunens økonomiske handlingsrom. Selv om disposisjonsfondet fortsatt har en god margin ved inngangen til 2027, er det gjort prioriteringer for å få et budsjett i balanse. Prioriteringer som over tid kan øke utgiftsnivået. Tall for netto driftsresultat og gjeldsgrad gir signaler om en drift i betydelig ubalanse. I praksis betyr dette at kommunen ikke klarer å dekke løpende driftsutgifter med løpende inntekter – en situasjon som ikke er økonomisk bærekraftig over tid.

Handlingsregel 1 - disposisjonsfond

Disposisjonsfondet pr 31.12.2025 utgjorde 28,565 millioner kroner. Av dette har kommunestyret vedtatt å bruke 9,388 millioner kroner fra fondet i 2026. Rest udisponert beløp blir 19 178 millioner kroner. Den endelige størrelsen på disposisjonsfondet i 2026 vil ikke vært klart før regnskapet for 2026 avsluttes. I tallene er flyplassfondet på kroner 2 174 951 inkludert.

Økonomiplanen er utformet uten bruk av disposisjonsfond.

Handlingsregel 1

Disposisjonsfond skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 6% av brutto driftsinntekter.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Brutto driftsinntekter	443 483	420 413	441 938	441 465	441 737	441 719
Disposisjonsfond 31.12	28 565	19 177	19 199	19 827	20 801	23 049
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	*6,4 %*	*4,6 %*	*4,3 %*	*4,5 %*	*4,7 %*	*5,2 %*
Måltall	*6,0 %*	*6,0 %*	*6,0 %*	*6,0 %*	*6,0 %*	*6,0 %*
Budsjettert avsetning/bruk av disp.fond	4 776	9 388	- 22	- 628	- 974	- 2 248
Ekstra avsetning av disp.fond (6%-mål)		6 048	7 317	6 661	5 703	3 454
Netto avsetning til disp.fond		15 435	7 295	6 033	4 729	1 206
Disp.fond (6% krav)		25 225	26 516	26 488	26 504	26 503

For å få et reelt bilde av kommunens frie midler er det viktig å ta hensyn til premieavviket. Deler av disposisjonsfondet stammer fra akkumulerte positive premieavvik, og ikke fra reelle innbetalinger. Premieavvik er kun en regnskapsteknisk inntektsføring knyttet til pensjon, og er en utsatt utgift som vil belastes driftsbudsjettet i årene fremover.

Handlingsregel 2 – Netto driftsresultat

Nøkkeltallet viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat er et uttrykk for hva kommunen kan bruke til finansiering av investeringer eller avsetning til senere bruk. Den viser også om kommunen klarer å finansiere løpende utgifter med løpende inntekter og uttrykker om kommunens drift er økonomisk bærekraftig.

Handlingsregel 2

Netto driftsresultat skal trappes opp og innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 1,75% av brutto driftsinntekter årlig.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto driftsresultat (negativt tall er merforbruk)	- 9 267	- 16 017	- 733	- 124	225	1 498
Brutto driftsinntekter	443 483	420 413	441 938	441 465	441 737	441 719
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	*-2,1 %*	*-3,8 %*	*-0,2 %*	*0,0 %*	*0,1 %*	*0,3 %*
Måltall	*1,75 %*	*1,75 %*	*1,75 %*	*1,75 %*	*1,75 %*	*1,75 %*
Netto driftsresultat 1,75% krav		7 357	7 734	7 726	7 730	7 730
redusert handlingsrom	- 23 374	- 8 467	- 7 850	- 7 505	- 6 232	

Den fremlagte økonomiplanen viser at kommunen fremdeles ikke har nådd måltallet på 1,75 %. Kommunen klarer ennå ikke å dekke løpende utgifter med løpende inntekter de 2 første årene i planperioden. Selv om netto driftsresultat blir positivt fra 2029, vil måltallet ikke bli oppnådd i planperioden. For 2027 betyr det at handlingsrommet i driftsbudsjettet må reduseres med 8,4 millioner kroner for å klare måltallet.

Handlingsregel 3 – gjeldsgrad

Gjeldsgrad viser forholdet mellom brutto lånegjeld og brutto driftsinntekter, eksklusive finansinntekter, og er et sentralt nøkkeltall for kommunens økonomiske handlingsrom. I nøkkeltallet for rentebærende gjeld er lån knyttet til startlån og selvkostområder tatt ut. For sammenligning er også driftsinntekter fra selvkostområdene ekskludert, slik at brutto driftsinntekter kun omfatter inntekter utenom disse områdene.

Kommunen vil i økonomiplanperioden ha en gjeldsgrad som strider mot vedtatt handlingsregel. Samtidig må det understrekes at handlingsregelen må revideres og tilpasses dagens situasjon. Det positive er at den rentebærende gjelden reduseres, noe som reduserer kommunens renterisiko.

Handlingsregel 3 :

Lånegjeld, fratrukket videreutlån, skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre maksimalt 65% av brutto driftsinntekter.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lånegjeld	550 570	534 506	522 800	508 370	499 495	488 817
Brutto driftsinntekter	443 483	420 413	441 938	441 465	441 737	441 719
Lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	*124,1 %*	*127,1 %*	*118,3 %*	*115,2 %*	*113,1 %*	*110,7 %*
Måltall	*65,0 %*	*65,0 %*	*65,0 %*	*65,0 %*	*65,0 %*	*65,0 %*

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Rentebærende gjeld	405 132	385 451	367 153	350 970	335 459	320 386
Brutto driftsinntekter eks. selvkost	420 276	397 338	415 255	413 977	413 235	413 217
Rentebærende gjeld i % av brutto driftsinntekter	*96,4 %*	*97,0 %*	*88,4 %*	*84,8 %*	*81,2 %*	*77,5 %*
Måltall	65 %	65 %	65 %	65 %	65 %	65 %

KOMMUNEORGANISASJONEN

INTERN KONTROLL

Kommunedirektørens internkontroll er et dokument som beskriver hvordan internkontroll skal fungere på alle nivå i kommuneorganisasjonen. Formålet er å sikre at internkontrollen gjennomføres i samsvar med lover og forskrifter.

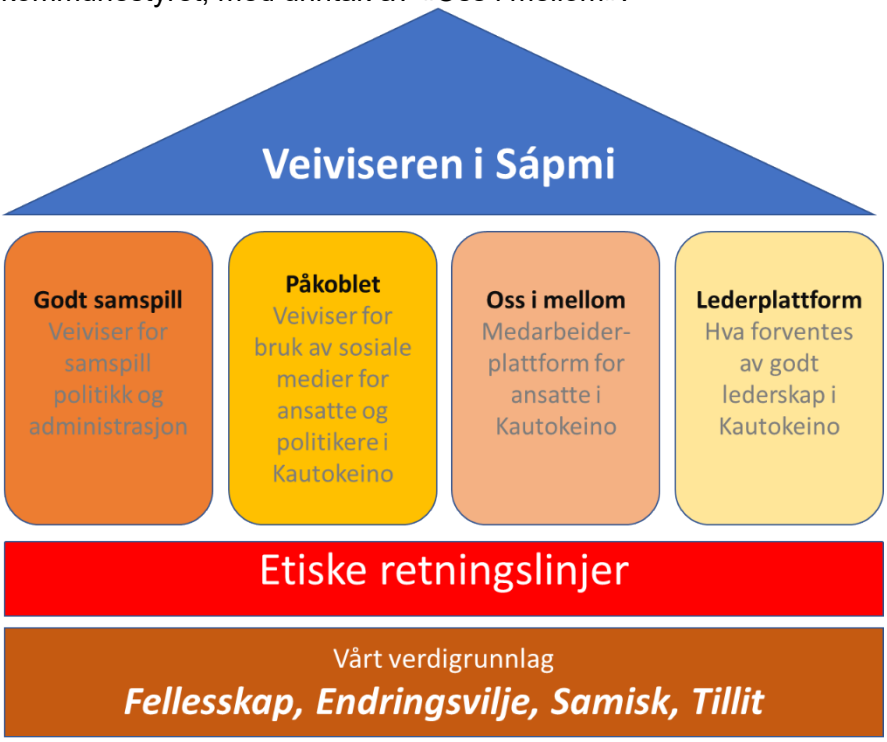
Kommunestyret har vedtatt kvalitetssystemet Ofelaš. Ofelaš er en kvalitetshåndbok og en del av kommunedirektørens internkontroll.

Ofelaš består av:

- Verktøyet COMPILO som er kommunens «virtuelle arkivrom» der vi samler styringsdokumenter, prosedyrer, rutiner, retningslinjer og avvik. Systemet skal bidra til å forbygge svikt og uønskede hendelser, og bidra til at kommunen lærer av feil som blir begått for å unngå gjentagelse.
- En beskrevet forvaltningspraksis (arbeidsprosesser, systemer og møter) som gjennom faste strukturer arbeider med kvalitetsutvikling og kontinuerlig forbedring.
- Gode og oppdaterte fagsystemer som sikrer at våre tjenester leveres med god kvalitet og gode dokumentasjonsrutiner.
- Godt lederskap og medarbeiderskap som sikrer at disse blir gjennomført og fulgt opp i daglig praksis.
- Kvalitetshåndboken som beskriver alle elementene i Ofelaš slik at dette er lett å gjøre seg kjent med for alle i organisasjonen.

ETISK STANDARD

De ulike elementene i Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune sitt etiske hus er vedtatt av kommunestyret, med unntak av «Oss i mellom».

Kommunens etiske hus består av en grunnmur med verdigrunnlaget fra arbeidsgiverpolitikken. I 2023 ble kommunes etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte oppdatert, og disse er også en del av grunnmuren i det etiske huset. Selve huset består av fire moduler; en samspill mellom politikk og administrasjon (Godt samspill), en for bruk av sosiale medier for medarbeidere og politikere (Påkoblet), en medarbeiderplattform (Oss imellom) og en lederplattform. Medarbeiderplattformen har foreløpig ikke innhold, men forventes å være klar i løpet av 2027.

Taket på kommunens etiske hus er vår visjon: Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi.

Siden vårt etiske hus før kommuneplanens samfunnsdel ble revidert, bør en kvalitetssikre at det er samsvar mellom disse dokumentene. Skulle det ikke være det, må kommunedirektørens internkontroll system revideres.

Eierskapsmeldingen for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune viser hvilke eierinteresser kommunen har i kommunale foretak og selskaper, samt hvordan disse bør forvaltes. Politikere velges til deltakelse i de forskjellige styrer, og i eierskapsmeldingen gis det råd om hvordan de bør forholde seg og hvordan de bør rapportere til kommunestyret.

Kommunestyret har valgt ut 8 av FN's bærekraftsmål som prioriterte mål for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune. Bærekraftsmålene er viktige veivisere for kommunen på sin vei mot en langsiktig og samfunnsforsvarlig drift.

Sikring av høy etisk standard

For å sikre en høy etisk standard må medarbeidere og politikere opptre slik at tillit bygges. Medarbeidere og politikere har ansvar for å fremme rettferdighet og ivareta fellesskapets beste. Dette oppnås ved å følge lover og regler, samt opptre i samsvar med betingelsene i vårt etiske hus.

Etiske retningslinjer er et hjelpemiddel for medarbeidere og politikere til å ha en høy etisk stand i sitt virke. Retningslinjene legger opp til forebygging av korrupsjon og uetisk atferd, habilitet skal være avklart både ved forberedelse av saker og deltakelse i selve vedtaket.

Kommunen har retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold. Disse er i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser i kapittel 2A, og gir medarbeiderne mulighet og ansvar for å varsle om kritikkverdige forhold.

Tiltak som er iverksatt for å sikre en høy etisk standard

- Kommunen har fått på plass et etisk hus, som mangler som tidligere nevnt innhold i «Oss imellom»
- Alle enheter/virksomheter skal årlig ha de etiske retningslinjene som tema på personalmøter for å sikre at reglene er kjent for medarbeiderne
- Retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold skal være tema på personalmøter
- Saksbehandlere skal vurdere sin habilitet i all saksbehandling. Vurderingen fremgår av saksfremlegget
- Kommunestyret har valgt ut aktuelle bærekraftmål som er tatt inn i planstrategien og kommuneplanens samfunnsdel
- Medarbeidere skal i henhold til varslingsrutinene melde ifra om korrupsjon.

Tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard

- «Oss imellom» i etisk hus ferdigstilles og innføres i løpet av 2027. Et annet ord for «Oss imellom» er medarbeiderskap. Å utøve godt medarbeiderskap innebærer at hver enkelt medarbeider tar ansvar for oppgaver, kollegaer og arbeidsgiver, jf. Velten et al. (2016). Medarbeiderskap er et viktig bidrag for redusert sykefravær, optimalisering og effektivisering av drift, utvikling av tjenestene og derigjennom reduserte kostnader.

- Opplæring av medarbeidere og politikere
- Sjekke ut at verdiene i det etiske huset samsvarer med verdiene i kommuneplanens samfunnsdel.

BEMANNING OG KOMPETANSE

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes kanskje største utfordring fremover er å sikre at våre medarbeidere har rett kompetanse i forhold til de tjenestene vi skal produsere.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er en generalistkommune, jf. NOU 2023:9, dvs. en kommune med få innbyggere og tilsvarende lavt antall medarbeidere i kommuneorganisasjonen. Likevel skal vi levere de samme tjenestene til våre innbyggere som Oslo kommune, samtidig som vi skal oppfylle kravene til kvalitet som fremgår av lover og forskrifter. For at vi skal kunne oppfylle forpliktelser til våre innbyggere forutsetter det at våre medarbeidere må beherske flere fagområder, i motsetning til i større kommuner hvor en i langt større grad kan la medarbeiderne spesialisere seg innenfor ett fagfelt.

I hele kommune-Norge er tilgangen på kvalifisert personell lavere enn etterspørselen, og forskning viser at dette rammer distriktskommuner med få innbyggere hardest. Samtidig ser man at det blir færre og færre ungdommer som kommer tilbake til hjemkommunen etter endt utdanning, og bildet forsterkes gjennom den demografiske utviklingen i Norge. Kampen om arbeidskraften gjør at vi må tilby høyere lønn og andre goder for å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft. Vi må i lagt større grad enn tidligere, legge til rette for kompetanseutvikling blant våre medarbeidere.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er den største samisktalende kommunen i Norge, hvor ca. 95% av befolkningen har samisk som førstespråk. All tjenesteproduksjon til våre innbyggere skal gis både på samisk og norsk, noe som forutsetter at våre medarbeidere er tospråklige. Samtidig er det langt færre samisktalende, enn norsktalende i Norge, noe som bidrar til at konkurransen om de tilgjengelige samisktalende fagpersonellressursene blir større.

Kommunestyret har bestemt at Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune skal ha en egen rekruttere og beholdestrategi. Arbeidet med denne er dessverre blitt kraftig forsinket, men kommunedirektøren vil legge denne frem for behandling i kommunestyret i løpet av 2027.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes visjon er å være veiviseren i Sápmi, hvor all tjenesteproduksjon leveres på samisk og norsk. I NTNU Samfunnsforskningsrapport nr. 2/24 - Merkostnader til ivaretakelse av tospråklighet i forvaltningsområdet for samisk språk avdekkes det blant annet følgende:

- “Forvaltningskommunene i gjennomsnitt har høyere kostnader innen grunnskole og administrasjon enn ellers i landet.
- Tospråklighetstilskuddene fra Sametinget er avgjørende i arbeidet med å bevare samisk språk og kultur i kommunesektoren, men ordningen må forbedres.
- Det er utfordrende å evaluere balansen mellom finansiering og utgifter da kommunene bruker mange forskjellige finansieringsordninger, og det ikke finnes detaljerte tall på faktiske utgifter til tospråklighet.
- Mangel på samisk språkkompetanse medfører økte utgifter for kommunene.” (NTNU Samforsk | Nr. 2/24: Merkostnader til ivaretagelse av …).

Digitalisering, effektivisering og kvalitetssikring av tjenestene

Norge er kanskje verdens best digitaliserte land, og vi ser at vi daglig utsettes for forsøk på «phishing» etc. fra personer/virksomheter/land med uærlige hensikter. NSM gikk den 27.10.2027 ut med en rekke anbefalinger til alle virksomheter i Norge på hva de bør gjøre for å høyne IT-sikkerheten.

Datasikkerhet og personvern er fundamentet for alt digitaliseringsarbeid i organisasjonen. Dette fordrer at vi har et regelverk for medarbeidere og leverandører som bruker og/eller leverer programvare og IT-tjenester/utstyr til organisasjonen. I arbeidet med å digitalisere tjenestene følger vi myndighetenes krav, nasjonale løsninger hvor disse er tilgjengelig for kommunen og ulike initiativ som kommer fra KS, Helse Norge m.fl. Kompleksiteten i arbeidet forutsetter samarbeid med andre avgjørende for å lykkes.

Regjeringen har tidligere satt som mål at 80% av all offentlig virksomhet skal ha tatt i bruk kunstig intelligens (KI) innen 2025, og 100% innen 2030. De mener at offentlig sektor har et stort potensial for å bruke KI til nye måter å jobbe på og til å utvikle bedre og mer brukertilpassede tjenester for innbyggerne.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har tatt i bruk KI, men det gjenstår mye for vi kan si at vi er en heldigital kommune. KI er et verktøy i effektivisering av tjenestene, og oppgaver som i dag løses ved hjelp av menneskelige ressurser i større grad kan løses av KI i fremtiden. En bred implementering av KI krever opplæring - måten vi tilnærmer oss- og løser våre oppgaver på må endres. Medarbeiderne på økonomi vil for eksempel måtte bruke mer tid på analysering og kvalitetssikring, enn på manuell innlegging av tall i økonomisystemet.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er avhengig av å henge med i den teknologiske utviklingen for å kunne levere tjenester med riktig kvalitet fremover.

Selv om KI-teknologien er kommet langt, er den foreløpig ikke på et tilfredsstillende nivå når det gjelder samisk språk og kultur. Når det er sagt så ser vi at teknologien er under utvikling og vi ser at KI lærer. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune bør likevel fortsette å spille inn til sentrale myndigheter om viktigheten av at staten stiller de samme krav til den samiske delen av teknologien som for den norske. Vi må unngå av KI hindrer utvikling av samisk språk og kultur, samtidig som KIs manglende samisk tilpasning ikke må bli en unnskyldning for ikke å ta teknologien i bruk.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune vil fremover måtte både vedlikeholde, øke kapasitet og investere i digital infrastruktur og i digitale verktøy.

Sykefravær

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune hadde i 2025 et samlet sykefravær på 14,84%. Sykefraværet vårt er betydelig høyere, enn i kommune-Norge for øvrig Går en nærmere inn i tallene ser en at variasjonen mellom enhetene, noe som en også finner i resten av landet. Sykefraværet er høyest innenfor helse og omsorg. Dette tilsier at selv om vi har hatt store utfordringer med å rekruttere kvalifisert personell til helse og omsorg, så kan ikke dette alene forklare hvorfor vårt sykefravær ligger så mye høyere enn de andre kommunene.

KS lagde i 2022 en modell for beregning av årlige kostnader ved sykefravær. Sykefraværet i 2025 kostet Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune kostet samfunnet ca. kr. 27,3 mill., hvorav kommunens andel utgjør ca. kr. 12,5 mill. i 2022-kroner. I tallet på kr. 12,5 millioner inngår ikke:

- forsinkelser i- og tap av produksjon. Dvs. at oppgaver enten må utsettes eller ikke blir utført fordi det ikke er noen i organisasjonen som har kompetanse til å løse dem, at oppgavene ikke kan kjøpes i markedet, at det ikke finnes kapasitet i organisasjonen til å gjøre dem eller at andre oppgaver må utgå til fordel for oppgaver som haster mer
- merbelastning/større slitasje på de som er igjen. Dvs. at de som er på jobb får en større arbeidsbelastning, og at denne over tid kan bidra til høyere sykefravær
- vikarutgifter

Enhver reduksjon i sykefraværet vil være positivt for organisasjonen som en helhet. Forskning viser at organisasjoner som har lavt sykefravær jobber kontinuerlig og systematisk med forebygging og oppfølging av sykefravær.

Med tanke på at Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har hatt høyt sykefravær over tid er det urealistisk å tro at vårt sykefravær skal komme ned mot gjennomsnittlig sykefravær i kommune-Norge i løpet av kommende økonomiplanperiode. Et mål om et samlet sykefravær på 8% innen utgangen av 2028 bør kunne være oppnåelig, samtidig som det er noe å strekke seg etter.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap vil i langt større grad, enn tidligere, måtte fokusere på klima, miljø og geopolitiske situasjoner. Myndighetene definerte 2026 som totalforsvarets år, og kommunene har en klar rolle i Norges totalforsvar. Dette vil få konsekvenser for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes drift i årene som kommer, og vi må ta høyde for endringene i aller fleste kommunale planer som utarbeides/revideres i tiden som kommer.

I den reviderte ROS-analysen for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune fra 2026 har forhold som klima, miljø og geopolitikk fått langt større plass, enn tidligere. I motsetning til tidligere opplever man at uønskede hendelser gjerne får følge hendelser, noe som stiller store krav til kommunens beredskapsarbeid generelt og minst i forhold til tilgang på personellressurser under hendelsen. Et eksempel på en slik hendelse kan være et lengre strømutfall som igjen fører til at E-kom faller ut. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er i beredskapssammenheng en liten virksomhet, selv om vi er en «stor» arbeidsgiver i lokalsamfunnet, noe som kan gjøre det krevende å få løst alle oppgaver under en uønsket hendelse. Et annet moment her er vår geografiske plassering tilsier at det vil ta tid før vi eventuelt vil kunne få assistanse fra andre beredskapsaktører og kommuner. Avstander innad i kommunen kan i seg selv utgjøre en risiko ved uønskede hendelser. Behovet for øvelser må øke i årene som kommer.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune opprettet i 2025 et lokalt beredskapsråd. Rådet skal bidra til god samhandling mellom kommunen og eksterne beredskapsaktører før, under og etter uønskede hendelser. Beredskapsrådet skal møtes to ganger pr. år, i tillegg til at det kan bli innkalt hvis det skulle oppstå en situasjon som tilsier at rådet bør møtes. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har også faste møter med politiet to ganger i året.

Generelle endringer i samfunnet får også følger for sikkerhets- og beredskapsarbeidet. Det blir færre og færre innbyggere som er selvforsynt, og dermed vil langt flere kunne trenge bistand fra storsamfunnet under uønskede hendelser enn tidligere. Nasjonale myndigheter har besluttet at alle innbyggere skal måtte greie seg selv i inntil sju dager under en uønsket hendelse, noe som også medfører at kommunen selv må ivareta pasienter/brukere i institusjon i like lang tid. Selv om Finland nå er blitt medlem av Nato, betyr ikke dette at vår rolle i totalforsvaret av Norge og Nato har blitt mindre ved hendelser i nordområdet.

Kommunesamarbeid

Ávjovárri IPR – et interkommunalt politisk råd for Kárášjoga gielda – Karasjok kommune og Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune – er formelt opprettet og vedtekter for rådet foreligger. IPRets oppgave er å fremme politisk samarbeid mellom kommunene og opp mot regionale og nasjonale myndigheter. Det skal ikke yte tjenester til innbyggerne, det skal som nå ivaretas av den enkelte kommune.

Med virkning fra oktober 2026 er barneverntjenesten for Kárášjoga gielda – Karasjok kommune og Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune slått sammen til en virksomhet, med Kárájoga – Karasjok som vertskommune.

Kommuneadministrasjonene i Kárášjoga gielda – Karasjok kommune og Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune ønsker å se nærmere på om de to organisasjonene kan samarbeide på flere

områder for å styrke tjenestetilbudet til innbyggerne, samtidig som en reduserer sårbarheten i den enkelte kommune. Begge kommunene er sårbare generalistkommuner, både som tjenesteprodusenter og som tilrettelegger for verdiskapning og sysselsetting. I tillegg er begge kommunene i en særstilling når det gjelder ivaretakelse og utvikling samisk språk og kultur nå og i fremtiden.

Videre har både Kárášjoga gielda – Karasjok kommune og Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune en særlig sårbar lokal og regional infrastruktur. Avstanden til statlig og fylkeskommunal forvaltning kan oppleves som lang, sentralisert og bygd på andre verdier enn de samiske. I begge kommunene finner en regionale funksjoner som en med fordel kunne ha utviklet og styrket samarbeidet med til fordel for begge kommunene.

NÆRINGSUTVIKLING

Næringsvennlig kommune

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune skal være en næringsvennlig kommune, jf. kommunestyrets sake nr. 13/25. Ovddos AS har sammen med kommunen laget en plan for hvilke prosjekter og hvordan disse skal gjennomføres uten for store kostnader i 2026 og 2027.

Næringsvennlig kommune er et Innovasjon Norge program for utvikling av kommunenes arbeid med næringssaker. Det skal være et verktøy for kommuner som vil styrke kommunens funksjon som tilrettelegger for og samarbeidspartner med lokalt næringsliv. Verktøyet omfatter både kartlegging, planlegging og iverksetting av forbedringsarbeid, inkludert måling av effekt av tiltak.

Formålet med prosjektet er å løfte de kommunale tjenestene som tilbys til næringslivet. Dette innebærer at kommunen skal bli en bedre tilrettelegger og samarbeidspartner for lokalt næringsliv, både for enkeltbedrifter og nettverkssamarbeid. På lengre sikt skal dette bidra til å skape flere arbeidsplasser, økt lønnsomhet i bedriftene og styrke utviklingsevnen til næringslivet.

Utover dette har Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune et næringsfond, hvor det kan søkes om tilskudd til næringsutvikling i samsvar Næringsfondes retningslinjer.

Til informasjon er Ovddos AS som kommunens omstillingsselskap formelt avsluttet i 2026, men det jobbes med en form for videreføring og det kommer en sak til kommunestyret.

OMDØMME

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har både som samfunn og som organisasjon behov for å bygge et positivt omdømme. Et positivt omdømme vil være viktig både for å tiltrekke oss nye innbyggere og nye medarbeidere. Det bidrar til attraktivitet og derigjennom bo- og bli lyst.

Større tettsteder og byer har kanskje mange kultur, fritidstilbud, kafeer og butikker – men der er også tidspress, køer, du er alene selv om det er fullt av folk rundt deg. Hvem ønsker innerst inne å bo i et kaldere samfunn hvor ingen vet hvem du er, hva du står for og om du har det bra? I Guovdageaidnu – Kautokeino er naturen utenfor stuedøra og naboene bryr seg om deg.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er i en unik posisjon i Norge og i verden for øvrig. Hos oss er det samiske språket og den samiske kulturen høyst levende – her trenger man ikke oppsøke museum for å lære mer. Vi har med andre ord de beste forutsetningene for å skape de beste barnehager, skoler, helse og omsorgstjenester, kultur og forvaltningstjenester til våre innbyggere bygd på samisk språk og kulturforståelse.

Alle kan og bør bidra til å bygge et positivt omdømme, gjennom å fortelle andre om alt det positive som skjer i kommunen. Snakk om det som fungerer, og ikke snakk om det som ikke fungerer optimalt, for i alle samfunn finnes det utfordringer. Så la oss sammen markedsføre det unike og det positive. Ikke vent på at noen andre gjør det, da taper vi alle.

FORPLIKTENDE PLAN

Denne ble sist revidert i juni 2026 i kommunestyret.

ENHET FOR KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ

Dagens virksomhet

Kommunedirektørens stab (heretter kalt staben) inkl. kommunedirektøren består av 21,3 årsverk fordelt på 24 medarbeidere. Ansvars- og arbeidsområdet til staben er:

- Daglig ledelse og overordnet styring av kommunen
- Utarbeidelse av overordnede dokumenter, reglement, rutiner for hele organisasjonen
- IT og digitalisering: drift av it-systemer, telefoni og strategisk digitalisering
- Lønn og personal: personalforvaltning, bistand til enhetene/virksomhetene i ansettelses- og personalsaker og utbetaling av lønn og andre godtgjørelser
- Næringsutvikling
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Servicetorget: arkiv-, post og sentralbord, publikumsmottak, innbyggerservice, kommunens hjemmeside, utvalgssekretariat, samisk språktjeneste (oversetting og tolking) og lese- og skrivehjelp for eldre
- Økonomi: budsjett- og regnskap, fakturering, rapportering, innkreving av kommunale avgifter, offentlige anskaffelser, bistand/støtte til enhetene/virksomhetene innen for økonomiområdet, samt bistand til Kirkelig fellesråd med lønnsutbetalinger og økonomi

Utfordringer og strategi

Kommunedirektørens stab er en støttefunksjon fra enhetene/virksomhetene. Stabens tjenester er svært sårbare ved fravær siden det generelt er få medarbeidere innenfor hvert tjenesteområdet, og innenfor noen oppgaver er det kun en medarbeider som er kompetent til å utføre alle sider ved oppgaven. Primært søker en å redusere sårbarheten ved å ha tvilling kompetanse innenfor de fleste områder, men noen oppgaver er så spesialiserte og stiller så store krav til kompetanse at dette ikke lar seg gjøre. Vi har erfart at hvis staben ikke har tilstrekkelig med ressurser til å ivareta de grunnleggende støttefunksjonene, så fører dette til et høyere press på enhetene/virksomhetene noe som igjen går utover deres tjenesteproduksjon. Et annet moment er at en økning i aktiviteten i enhetene/virksomhetene i form av investeringsprosjekter eller driftsprosjekter med ekstern finansiering fører til økt press på ulike støttefunksjoner i staben. Dette tilsier at staben må fortsette å arbeide med optimalisering av tjenesteproduksjon og redusert sårbarhet i enheten i årene som kommer.

En optimalisering av stabens tjenesteproduksjon er kontinuerlig kompetanseheving av medarbeiderne. Uten kompetanseheving i form av etter- og videreutdanning, i tillegg til opplæring på arbeidsplassen, vil ikke staben være i stand til å digitalisere og effektivisere driften eller å kunne påta seg oppgaver innenfor andre deler av eget arbeidsområde/andres arbeidsområder, som et ledd i å redusere sårbarhet. Budsjettposten for opplæring er derfor videreført på samme nivå som i 2026 for hele økonomiplanperioden.

Terskelen for å ta i bruk KI er lav innenfor administrative stillinger, da IT-systemer over år har lagt til rette for mer og mer automatiserte oppgaver. Vi ser allerede nå at innføringen av ERP kommune vil redusere behovet for manuelle operasjoner. Ved å bruke KI i saksbehandling, vil en kunne øke effektiviteten betydelig. Implementering av KI fordrer likevel opplæring og bruk av KI endrer måten en tilnærmer seg oppgavene på. Ved hjelp av KI endres fokuset fra å kvalitetssikre input til å kvalitetssikre output, noe som stiller endrede krav til medarbeidernes kompetanse.

Staben er inne i et generasjonsskifte, og dette vil tilta i årene som kommer. Samtidig som vi mister medarbeidere med lang erfaring, så åpner det seg også muligheter både i forhold til oppgaveportefølje, kompetansebehov og organisering.

Staben hadde i 2023 et samlet sykefravær på 9,45% og at ved utgangen av 2025 var dette økt til 19,37%. Tallene ligger betydelig høyere enn det som er gjennomsnittlig sykefravær for administrative arbeidsplasser i kommune-Norge. Selv om årsakene til sykefraværet er kjent, må en likevel arbeide med å få redusert sykefraværet i arbeidsgiverperioden. Korttidsfraværet bør i gjennomsnitt ligge rundt +- 2%, og samlet sykefravær bør ligge under 5% selv om årsakene til langtidsfravær kan være langt mer utfordrende å få gjort noe med.

Tiltak som planlegges i økonomiplanperioden

- Effektivisere og rasjonalisere tjenesten gjennom digitalisering og endrede måter å arbeide på.
- Organisere driften på en slik måte at medarbeidere kan tilføres nødvendig kompetanseheving både for å redusere sårbarhet og for å møte fremtidens behov for kompetanse, samtidig som vi oppnår en best mulig flyt i tjenesteproduksjonen. Optimalisering av drift
- Styrke bruk av samisk språk skriftlig og muntlig på alle nivå i staben.

IT

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har inngått et samarbeid med Alta kommune på drift av nettverk og servere som et ledd i å øke vår digitale sikkerhet, samtidig som behovet for å øke virksomhetens IT ressurser reduseres. IT skal involveres i alt innkjøp av IT-utstyr og programvare. På den måten sparer vi kostnader, sikrer at systemene i størst mulig grad snakker med hverandre og reduserer behovet for investeringer. Fremover vil det måtte jobbes med å øke redundans på nettverk for å redusere sårbarhet ved en uønsket hendelse, fortsette arbeidet med å øke IT sikkerheten og investeringer i utstyr for å kunne møte kravet til økt digitalisering i samfunnet.

Følgende tiltak planlegges i økonomiplanperioden:

- Utarbeidelse av en digitaliseringsstrategi for kommunen
- Fokusere på sikkerhet og effektivisering av driften
- Utrede kostnader og besparelser i forbindelse med bruk av KI i organisasjonen

Lønn og personal

Med tanke på at Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes kanskje største utfordring er å rekruttere og beholde kompetent arbeidskraft er det behov å for å oppdatere/revidere planer, retningslinjer og rutiner slik at vi er rustet til å møte fremtidens arbeidsliv og samfunnet for øvrig.

Følgende tiltak planlegges i økonomiplanperioden:

Sykefravær:

- Gjennomføre en ny medarbeiderundersøkelser i 2028 i hele virksomheten.
- Kontinuerlig jobbe med helse-, miljø og sikkerhet i hele organisasjonen

Kompetanse:

- Utarbeide en overordnet kompetanseplan som viser hva vi vil ha behov for av kompetanse i årene som kommer.
- Legge til rette for digital kompetanseheving på tvers av enheter og virksomheter.

Generelt:

- Revidere reglement og retningslinjer innenfor HR-området

Næringsutvikling og beredskapsarbeid

Staben har et årsverk som jobber både med næringsutvikling og samfunnssikkerhet og beredskap. Innenfor næringsutvikling vil hovedarbeidsområde i økonomiplanperioden fortsatt være veiledning av potensielle og etablerte næringsaktører, i tillegg til å behandle søknader om støtte. I 2026 ble overordnet ROS-analyse for kommunen revidert. På bakgrunn av funnene i ROS-analysen skal overordnet beredskapsplan for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune revideres i 2027.

Tiltak som skal gjennomføres i økonomiplanperioden:

- Revidere overordnet beredskapsplan (2027)
- Øke antall beredskapsøvelser
- Følge opp tiltak i strategisk næringsplan.

Servicetorget

I løpet av 2026 har en redusert åpningstiden til kommunens sentralbord og publikumsmottak, som et ledd i å effektivisere driften. På sikt antas slike tjenester i sin helhet i takt med digitaliseringen i samfunnet.

Økonomi

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes økonomiske situasjon er ikke bærekraftig, og det stilles derfor krav til økonomisk og strukturell omstilling på alle nivå i organisasjonen. Dette krever at støttefunksjonene må digitaliseres og effektiviseres på lik linje med alle andre tjenester i kommunen.

Tiltak som planlegges gjennomført i økonomiplanperioden:

- Fortsette arbeide med å redusere sårbarheten i staben, lete etter muligheter for å jobbe smartere og digitalisere oppgaver.
- Sikre at økonomirapporteringen til kommunestyret skjer ihht. kommunelovens bestemmelser

Temaplaner

- Arbeidsgiverpolitisk plan må revideres i økonomiplanperioden
- Overordnet beredskapsplan
- Rekruttere og beholdestrategi
- Planstrategien skal revideres i 2028

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2027	2028	2029	2030
SO 1.2	Følge opp resultater fra medarbeiderundersøkelser med forpliktende tiltak	Kr. 180.000,-		X		

	Videreutvikle kommunen som en inkluderende arbeidsplass.	Ikke mulig å estimere kostnader ennå				X
	Fastsette nye for arbeidsmiljø og kompetansebehov for perioden 2031 - 2034	Kr. 36.000,-				X
SO 1.4	Kartlegge kompetansebehov i samisk språk i staben, og prioritere målrettet språkopplæring	Kr. 30.000,- + permisjon m/lønn til opplæring	X	X	X	X
	Sikre synlig og konsekvent bruk av samisk i digitale kanaler og publikumshenvendelser	Kr.			X	
SO 3.1	Gjennomføre tiltakene i strategisk næringsplan og følge dem opp gjennom årlig rapportering	Kr. 80.000,- + eventuelle kostnader knyttet til tiltakene			X	
SO 3.2	Innarbeide samfunnssikkerhet og beredskap som et gjennomgående tema i kommunens planer, anskaffelser og tjenesteutvikling. Bakgrunnssjekk – finnes det verktøy?	Kr. 150.000,-	X			
	Kartlegge kontinuitet, minimumsbemanning og stedfortrederordninger for kritiske kommunale tjenester og administrative støttefunksjoner.	Kr. 120.000,-	X			
	Evaluere kommunens beredskap og kontinuitetsevne gjennom en større tverrsektoriell øvelse.	Kr. 300.000,-				X
	Sikre robuste løsninger for kommunikasjon, strøm, IKT og informasjon til befolkningen	Ikke mulig å estimere kostnader her ennå				X
SO 3.3	Ferdigstille og følge opp rekrutterings- og beholdestrategi.	Kr. 115.000,-	X			
	Ferdigstille overordnet kompetanseplan	Kr. 300.000,-	X			
	Gjennomføre prioritere digitaliserings- og forbedringsprosjekter med dokumenterte gevinster.	Kr.	X	X	X	X
	Forenkle og standardisere administrative arbeidsprosesser	Kr.	X	X	X	X
	Styrke offentlig informasjon, klarspråk og åpenhet om kommunens prioriteringer og tjenestenivå.	Kr.			X	

	Oppdatere kommunens organisasjons-, kompetanse- og styringsbehov frem mot 2034.	Kr. 300.000,-	X

Måleindikatorer og måltall

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2027	2028	2029	2030
Redusere sykefraværet fra 9,49% i 2023 til 5% innen utgangen av 2028. Fra 2028 skal sykefraværsprosenten videreføres på samme nivå	5%	9%	5%	5%	5%
Statistikk over utskrifter (redusert papirbruk)	Utskrifter pr. år fra printer 2. etg.	15000	13500	11500	10000
Automatisere utarbeidelse av sykefraværsstatistikk ved bruk av rapporter i ERP	100%	X			
Kartlegging av kompetansebehov i samisk språk i staben foreligger		X			
Antall samiske publiseringer i teamskanalen Suohkandirektevrra baragoveahka øker	En økning med 25 publiseringer pr. år	75	100	125	150
Ferdigstille overordnet beredskapsplan	Behandling senest i juni	X			
Rekruttere- og beholdestrategi	Behandles i 2027	X			
Overordnet kompetanseplan	Behandles i 2027	X			
Elektronisk signering av bilag – effektivisere godkjenningsprosesser og redusere papirbruk	Flest mulig av bilagene godkjennes elektronisk	80%	90%	95%	99%
Automatisere mest mulig – redusere manuelle behandlinger	En til to arbeidsflyt pr. år	X	X	X	X

Økonomiske rammer

Beskrivelse av de premisser økonomiplanen bygger på

Sentrale styringsorgan – politisk nivå

Det er budsjettert med fire ordinære kommunestyremøter i 2027, i tillegg til økonomiseminar og presentasjon av økonomiplan med handlingsprogram for 2028 – 2031 og årsbudsjett 2028.

Når det gjelder hovedutvalgene, rådet for eldre og funksjonshemmede og ungdomsrådet er det også her budsjettert med fire møter i 2027 og deltakelse på presentasjon av økonomiplan med handlingsprogram for 2028 – 2031 og årsbudsjett.

Det er budsjettert med seks møter i dispensasjonsutvalget, noe som er langt færre møter enn utvalget har hatt de siste årene. På den annen side burde seks møter være tilstrekkelig, hvis man på et tidlig tidspunkt går ut med hvilke søknadsfrister som gjelder for å få søknadene behandlet på de ulike møtene.

I budsjettet for alle andre råd og utvalg (nemnder), utenom kontrollutvalget, er det budsjettert med fire møter pr. år.

Ávjovárri IPR har en ansatt i 100% stilling. I budsjettet for 2027 er det forutsatt at Statsforvalteren i Troms og Finnmark innvilger Kárášjohka gielda – Karasjok kommune og Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune prosjektskjønnsmidler til drift av Ávjovárri IPR. Skulle Statsforvalteren ikke innvilge prosjektskjønnsmidler i tråd med søknaden vil kommunene måtte ta hele kostnaden. Det er også søkt om prosjektmidler fra Sametinget.

Til orientering er rammen for ansvar 1* - Sentrale styringsorgan - redusert for årene 2028 og 2030 i forhold til budsjettet for 2027 som en følge av at det ikke avholdes valg i disse årene.

Driftsbudsjett

Enhet	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter	-1 112 858	-1 343 000	-1 319 000	-1 343 000	-1 319 000
Utgifter	5 640 212	6 883 579	6 525 079	6 883 579	6 525 079
Netto ramme	4 527 354	5 540 579	5 206 079	5 540 579	5 206 079

Kommunedirektørens stab

Budsjettet bygger på følgende forutsetninger:

Tilskudd til Ovddos AS er fjernet fom budsjettåret 2027. Drift av Ovddos AS i 2026 er finansiert ved bruk av bundne fond, og disse er nå brukt opp. Dette er hovedårsaken til den store differansen mellom inntekter og utgifter fra 2026 til 2027.

Antall årsverk i staben har gjennom forpliktende plan og kommunestyrets vedtak i sak 65/25 blitt redusert. Økonomiplanperioden bygger på at antall årsverk i staben holdes på dagens nivå i hele økonomiplanperioden.

Det er i budsjettet ikke funnet rom for å styrke kommunens generelle beredskap. En forventer at når overordnet beredskapsplan er revidert, vil en få et klarere bilde over hva en bør måtte investere i.

Storting og regjering forutsetter at kommunene gjør de nødvendige grep selv om det ikke følger med økonomiske midler til dette arbeidet.

Vi har i løpet av 2026 gjort grep for å styrke IT-sikkerheten, samtidig som vi har greid å redusere kostnadene. Videre ser vi at kostnader på IT-lisenser øker langt mer enn konsumprisindeksen og de forventes å øke i årene fremover. Hvis dagens geopolitiske situasjon fortsetter i årene som kommer, vil en måtte foreta ytterligere grep for å styrke IT-sikkerheten.

Driftsbudsjett

Enhet	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter	-9 860 340	-5 015 246	-5 015 246	-5 015 246	-5 015 246
Utgifter	39 275 482	35 357 173	35 406 173	35 292 173	35 292 173
Netto ramme	29 415 142	30 341 927	30 390 927	30 276 927	30 276 927

Investeringsbudsjett

Enhet	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter	0	0	0	0	0
Utgifter	410 000	420 000	420 000	430 000	0
Netto ramme	410 000	420 000	420 000	430 000	0

ENHET FOR KULTUR OG OPPVEKST

Dagens virksomhet

Enhet **for kultur og oppvekst ledes av kommunalleder for kultur og oppvekst.**

Enh**eten er organisert i fire virksomhetsområder, med egen virksomhetsleder:**

1. Guovdageainnu skuvla – Kautokeino skole
2. Máze skuvla – Máze skole
3. Språk og kultur
4. Barnehager

I tillegg er følgende tjenester organisatorisk lagt til kommunalleders stab:

- PPT – Pedagogisk-psykologisk tjeneste

Utfordringer

- Mangel på kvalifiserte lærere med samisk språk- og kulturkompetanse. Det er særlig krevende å rekruttere lærere som både oppfyller kompetansekravene og kan gi opplæring i og på samisk.
- Synkende barnetall og endret elevsammensetning. Selv om barnetallet i kommunen går ned, øker behovet for individuell tilrettelagt opplæring. Dette gir behov for mer spesialisert kompetanse og gjør det vanskeligere å redusere bemanningen i takt med elevtallsnedgangen.
- Økonomisk utfordring. Lavere barnetall kan medføre reduserte inntekter og krav om innsparinger, samtidig som behovet for tett oppfølging og spesialpedagogiske tiltak øker.

Strategi

- Styrke rekruttering og stabilisering av lærere med samisk språkkompetanse, blant annet gjennom målrettet rekruttering, videreutdanning og tiltak som gjør kommunen attraktiv som arbeidsgiver.
- Bygge kompetanse internt ved å legge til rette for videreutdanning innen spesialpedagogikk, samisk språk og individuelt tilrettelagt opplæring.
- Prioritere tidlig innsats for å avdekke og følge opp barn og elever som trenger ekstra støtte så tidlig som mulig.
- Styrke det tverrfaglige samarbeidet mellom skole, barnehage, PPT og øvrige tjenester, slik at ressursene brukes mer målrettet.
- Tilpasse organisering og ressursbruk til demografiske endringer, samtidig som kommunen ivaretar kvaliteten i det samiske opplæringstilbudet og elevenes rettigheter.

Kommuneplaner

Temaplaner

- Oppvekstplan
- Plan for idrett
- Kulturmiljøplan

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2027	2028	2029	2030
FN 4	Tidlig innsats: Felles tverrfaglig modell og rask hjelp til barn og familier: - Tverrfaglig samarbeid mellom skole/barnehage, PPT, barnevern og skolehelsetjeneste - Sambarn-samarbeid skoletjeneste, PPT og barnevern	270 000,-pr. år	X	X	X	X
FN 3	Psykisk helse: Tilgjengelig lavterskeltilbud og styrket forebygging – Ukentlig kontortid på skolen, barnevern, PPT og skolehelsetjenesten	95 000,- pr. år	X	X	X	X
SO 1 1.1	Samisk språk og kultur: Samiskspråk, kultur og identitet integreres i hele oppvekstløpet – Samisk er driftsspråk i alle barnehager – Opplæring i og på samisk – Samisk er avgjørende kompetanse ved tilsetting av fagfolk – Samisk er hovedspråk i alle arenaer		X	X	X	X

SO 1 1.1	Trygge møteplasser og aktiviteter som alle barn kan delta i: - Kulturskole skal ha et variert tilbud. Aktiviteter som tilbys skal barn og unge være selv med på å forme - Ungdomsklubb - Ungdomskafe	1 745 000,- pr. år	X	X	X	X

Måleindikatorer og måltall

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2027	2028	2029	2030
Antall elever som får tilrettelagt individuell opplæring. 17 til 14 elever. Måles hver høst (GSI)	14 elever	X			
Andelen elever i grunnskolen som har samisk som førstespråk (samisk 1), skal økes fra 95 % til 96%. Måling: Årlig gjennom GSI Rapporteringstidspunkt: Hver høst	96%	X			
Antall barn/unge som deltar på kulturskole aktiviteter, fra 20 til 30 elever. Måling: Høsten 2027 (GSI)	30 elever	X			
Ved rekruttering av fagpersonell skal kompetanse i samisk språk og kultur være avgjørende ved tilsetting, med mål om 100 % dekning.	100%	X	X	X	X

Økonomiske rammer

Beskrivelse av de premisser økonomiplanen bygger på

Driftsbudsjett

Enhet	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter	-28 400 471	- 28 807 496	- 31 417 496	- 31 417 496	- 31 417 496

Utgifter	109 260 406	116 228 046	116 228 046	116 228 046	116 228 046
Netto ramme	80 859 935	87 420 550	84 810 550	84 810 550	84 810 550

Investeringsbudsjett

Enhet	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter					
Utgifter					
Netto ramme					

ENHET FOR HELSE OG OMSORG

Dagens virksomhet

Helse- og omsorgsenheten i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune tilbyr helse- og omsorgstjenester til innbyggere i alle aldre. Tjenestene omfatter forebygging, behandling, rehabilitering, habilitering, pleie og omsorg. Målet er å gi trygge og forsvarlige tjenester som fremmer god helse, mestring og livskvalitet.

Enheten er organisert med en felles administrasjon og fire virksomheter: Helse, Sykehjem, Hjemmetjenesten og Omsorgssenteret.

Administrasjonen har ansvar for overordnet ledelse, styring og utvikling av helse- og omsorgstjenestene. Den består av kommunalleder, fire virksomhetsledere, saksbehandler, e-helserådgiver, kommuneoverlege, sekretær og demenssykepleier.

Virksomhet Helse omfatter legetjeneste, legevakt, helsestasjons- og skolehelsetjeneste, fysioterapi, ergoterapi, psykisk helse- og rustjenester samt frisklivskoordinator.

Tjenestene skal bidra til å forebygge sykdom, fremme god helse og gi nødvendig behandling og oppfølging.

Virksomhet Sykehjem tilbyr heldøgns pleie og omsorg til personer som har behov for omfattende helsehjelp og oppfølging. Tilbudet omfatter langtidsopphold, korttidsopphold og sykestuefunksjon.

Tjenestene skal gi beboerne trygghet, verdighet og god omsorg, tilpasset den enkeltes behov.

Kjøkkenet er organisert under sykehjemmet og har ansvar for matproduksjon og tilrettelegging av måltider. Det legges vekt på god ernæring, individuelle behov og mattradisjoner.

Virksomhet Hjemmetjenesten tilbyr helse- og omsorgstjenester til personer som bor i eget hjem eller i ubemannet omsorgsbolig. Tjenestene omfatter blant annet hjemmesykepleie, praktisk bistand, dagtilbud, hjelpemidler. Virksomheten har også ansvar for tjenester i bemannede omsorgsboliger.

Målet er å bidra til at innbyggerne kan mestre hverdagen, oppleve trygghet og bo hjemme så lenge som mulig.

Virksomhet Omsorgssenteret tilbyr tilrettelagte tjenester til personer som har behov for bistand og oppfølging i hverdagen.

Tjenestene skal bidra til trygghet, selvstendighet, mestring og deltakelse i samfunnet. Hjelpen tilpasses den enkeltes behov, ønsker og forutsetninger, med vekt på brukermedvirkning og god livskvalitet.

Kommunens tildelingsteam skal sikre likeverdig behandling og bidra til at innbyggerne får riktige tjenester ut fra sine behov. Helse- og omsorgstjenester tildeles etter en individuell vurdering av den enkeltes behov og gjeldende lovverk.

Tjenestene skal så langt som mulig være tilpasset innbyggernes språk, kultur og levemåte. Dette skal bidra til trygghet, tillit og likeverdige tjenester.

Utfordringer og strategi

Helse- og omsorg i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune står overfor flere utfordringer som påvirker både tjenestetilbudet og økonomien. Enheten har over tid hatt utfordringer med rekruttering av

helsepersonell, høyt sykefravær og store utgifter til overtid og vikarbruk. Det har også vært kapasitetsutfordringer ved sykehjemmet og i bemannede omsorgsboliger.

Samtidig må kommunen forberede seg på endringer i befolkningens behov for helse- og omsorgstjenester. Dette stiller krav til langsiktig planlegging, riktig kompetanse og god utnyttelse av tilgjengelige ressurser.

For å møte utfordringene er det nødvendig å arbeide både med kvalitet og utvikling av tjenestene, og med tiltak som sikrer en mer bærekraftig drift.

Rekruttering, kompetanse og fagutvikling

Rekruttering og det å beholde kvalifisert helsepersonell er en av enhetens sentrale utfordringer. Mangel på personell gjør det krevende å sikre stabil bemanning og nødvendig kompetanse i tjenestene.

Samtidig stiller stadig mer sammensatte tjenestebehov økte krav til kompetanse og faglig utvikling. Det er derfor viktig å styrke kompetansen blant ansatte og legge til rette for god kvalitet i tjenestene.

Strategi:

Enheten skal prioritere rekruttering, kompetanseutvikling og systematisk kvalitetsarbeid. Det skal arbeides med å rekruttere og beholde kvalifiserte ansatte, styrke fagmiljøene og sikre riktig bruk av kompetanse på tvers av virksomhetene.

Sykefravær, bemanning og arbeidsmiljø

Sykefraværet i helse- og omsorgsenheten har vært høyt over tid. Dette skaper utfordringer med å opprettholde stabil bemanning og kontinuitet i tjenestene.

Høyt sykefravær, sammen med utfordringer med rekruttering, fører til økt behov for overtid og vikarer. Dette gir betydelige merkostnader og kan samtidig øke arbeidsbelastningen for ansatte som er på jobb.

Strategi:

Enheten skal arbeide systematisk med å forebygge og redusere sykefraværet. Det skal legges vekt på arbeidsmiljø, tilrettelegging, ledelse og tett oppfølging av ansatte.

Det skal også arbeides med bemanningsplanlegging og organisering av arbeidet for å redusere behovet for overtid og vikarbruk.

Målet er å sikre mer stabil bemanning, bedre arbeidsmiljø og redusere kostnadene knyttet til fravær.

Kapasitet og framtidige tjenestebehov

Kapasiteten ved sykehjemmet og i bemannede omsorgsboliger er under økende press. Kommunen har allerede utfordringer med å dekke behovet for heldøgns pleie og omsorg innenfor eksisterende kapasitet.

Dersom behovet øker ytterligere, kan det bli nødvendig å etablere alternative og mer kostnadskrevende løsninger for å sikre forsvarlige tjenester. Dette kan føre til betydelige merutgifter i økonomiplanperioden.

Manglende kapasitet kan også føre til at kommunen ikke kan ta imot pasienter som er ferdigbehandlet på sykehus. Dette medfører økonomiske konsekvenser i form av betaling for utskrivningsklare pasienter som blir liggende på sykehus i påvente av et kommunalt tilbud.

Kapasitetsutfordringene må ses i sammenheng med framtidig tjenestebehov, tilgang på personell og hvordan tjenestene er organisert.

Strategi:

Enheten skal vurdere framtidig behov for sykehjemsplasser, bemannede omsorgsboliger og hjemmebaserte tjenester.

Det skal legges vekt på å utvikle tjenester som gir innbyggerne mulighet til å bo hjemme så lenge som mulig, samtidig som kommunen sikrer tilstrekkelig kapasitet til personer som har behov for heldøgns omsorg.

Digital utvikling

Digitalisering er et viktig virkemiddel for å utvikle helse- og omsorgstjenestene og møte framtidige utfordringer.

Nye digitale løsninger kan bidra til bedre informasjonsflyt, mer effektive arbeidsprosesser og økt trygghet for tjenestemottakerne. Samtidig krever digital utvikling både økonomiske ressurser, kompetanse og endringer i arbeidsmåter.

Strategi:

Enheten skal prioritere digital utvikling og ta i bruk løsninger som bidrar til bedre kvalitet og mer effektiv ressursbruk.

Det skal arbeides med å styrke ansattes digitale kompetanse, videreutvikle digitale arbeidsverktøy og vurdere bruk av velferdsteknologi.

Helse- og omsorgsplan og helhetlig gjennomgang av tjenestene

For å møte framtidige utfordringer er det behov for en samlet vurdering av hvordan helse- og omsorgstjenestene skal utvikles og organiseres.

Dagens utfordringer med bemanning, sykefravær, kapasitet og økonomi viser behovet for langsiktig planlegging og en helhetlig gjennomgang av tjenestene.

Strategi:

I 2027 skal det utarbeides en helse- og omsorgsplan som skal gi retning for den langsiktige utviklingen av tjenestene. Planen skal bygge på befolkningsutvikling, framtidige tjenestebehov, kompetanse, kapasitet og kommunens økonomiske rammer.

Parallelt skal det gjennomføres en helhetlig gjennomgang av helse- og omsorgstjenestene. Gjennomgangen skal vurdere dagens organisering, bemanning, ressursbruk og tjenestestruktur.

Helse- og omsorgsplanen skal vise hvilken retning kommunen ønsker å utvikle tjenestene i, mens den helhetlige gjennomgangen skal gi grunnlag for konkrete omstillings- og forbedringstiltak.

Arbeidene skal ses i sammenheng og danne grunnlaget for framtidige prioriteringer og beslutninger.

Mattilbud til hjemmeboende eldre og omsorgstrengende

God ernæring er viktig for helse, trivsel og livskvalitet. For eldre og personer med behov for omsorg kan et godt mattilbud bidra til å forebygge underernæring og gjøre det mulig å bo hjemme lengre.

Det er behov for å vurdere hvordan kommunen kan utvikle et tilgjengelig og tilpasset mattilbud til hjemmeboende eldre og omsorgstrengende.

Strategi:

Enheten skal kartlegge behovet for mattilbud og vurdere hvordan dette kan organiseres på en hensiktsmessig måte.

Arbeidet skal ta hensyn til ernæringsbehov, individuelle ønsker, samiske mattradisjoner og økonomiske rammer.

Økonomisk bærekraft og omstilling

Helse- og omsorgsenheten har betydelige økonomiske utfordringer knyttet til bemanning, sykefravær, overtid, vikarbruk og kapasitet.

Når kommunen ikke har tilstrekkelig kapasitet til å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus, kan dette føre til ytterligere kostnader.

Samtidig vil framtidige tjenestebehov kunne øke presset på kommunens økonomi. Det er derfor nødvendig å vurdere hvordan tjenestene kan organiseres og drives mer effektivt, uten at det går på bekostning av kvalitet og forsvarlighet.

Strategi

Enheten skal arbeide med økonomisk og strukturell omstilling gjennom bedre organisering, bemanningsplanlegging, kompetanseutvikling og mer effektiv bruk av tilgjengelige ressurser.

Det skal legges særlig vekt på tiltak som kan bidra til å:

- Redusere sykefravær og kostnader til overtid og vikarbruk.
- Sikre bedre utnyttelse av eksisterende kapasitet.
- Styrke samarbeid og ressursutnyttelse mellom virksomhetene.
- Tilpasse tjenestene til framtidige behov og økonomiske rammer.

Den helhetlige gjennomgangen av helse- og omsorgstjenestene i skal være et viktig grunnlag for dette arbeidet.

Kommuneplaner

I 2027 skal kommunen prioritere arbeidet med en helhetlig helse- og omsorgsplan. Planen skal gi retning for den langsiktige utviklingen av tjenestene og bidra til at kommunen er bedre forberedt på framtidige behov.

Planarbeidet skal ses i sammenheng med den helhetlige gjennomgangen av helse- og omsorgstjenestene. Gjennomgangen skal gi kunnskap om dagens organisering, bemanning, kapasitet og ressursbruk, og danne grunnlag for nødvendige forbedrings- og omstillingstiltak.

Arbeidene skal samlet gi kommunen et bedre grunnlag for framtidige prioriteringer og politiske beslutninger.

Temaplaner

Oadjebas Guovdageainnus – Trygg i Kautokeino

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2027	2028	2029	2030
3.3, FN3, FN4	Kartlegge kompetansebehov, utarbeide kompetanseplan og styrke systematisk kvalitets- og fagutviklingsarbeid.	200 000,-		x		
3.3, FN3, FN8	Systematisk sykefraværsoppfølging, forebyggende arbeidsmiljøarbeid og vurdering av bemanning og turnusordninger.	250 000,-	x	x	x	x
1.3, 3.3 FN3, FN11	Digitale arbeidsverktøy, styrke digital kompetanse og ta i bruk hensiktsmessig velferdsteknologi.	Ikke mulig å estimere kostnader pr. dags dato.	x	x	x	x
1.3, 3.3, FN3, FN11	Utarbeide en helhetlig helse- og omsorgsplan som beskriver framtidige tjenestebehov, kapasitet, kompetanse og utvikling av tjenestene.	1 000 000,-	x			
3.3, FN3, FN8	Gjennomgå organisering, bemanning, kapasitet, tjenestestruktur og ressursbruk. Utarbeide forslag til forbedrings- og omstillingstiltak.	1 200 000,-	x			
1.2, 1.3, FN3, FN11	Mattilbud for hjemmeboende, utrede løsninger for distribusjon og tilrettelegging av måltider.	50 000,-	x			

Måleindikatorer og måltall

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2027	2028	2029	2030
Kompetanseplan ferdigstilt	100 %		Ja		
Samlet sykefravær i helse og omsorg	10 %	16%	14 %	12 %	10 %
Antall gjennomførte digitaliseringstiltak	1-2 pr år	2	2	2	1
Helhetlig gjennomgang av tjenester ferdigstilt med forslag til tiltak	100 %	Ja			

Mattilbud til hjemmeboende	Igangsatt	Ja	Ja	Ja	Ja
Helse- og omsorgsplan ferdigstilt og lagt fram til politisk behandling	100 %	Ja			

Økonomiske rammer

Beskrivelse av de premisser økonomiplanen bygger på

Budsjettet for 2027 er utarbeidet med utgangspunkt i de tjenestemottakerne og hjelpebehovene kommunen kjenner til på budsjetteringstidspunktet. Det er ikke tatt høyde for alle nye tjenestemottakere eller vesentlige endringer i behovet hos personer som allerede mottar tjenester.

Behovet for helse- og omsorgstjenester kan endre seg raskt og være vanskelig å forutse. Nye tjenestemottakere eller økt hjelpebehov kan føre til behov for mer bemanning, utvidede tjenester eller andre kostnadskrevende tiltak.

Kapasiteten ved sykehjemmet og i bemannede omsorgsboliger er allerede under betydelig press. Dersom behovet overstiger tilgjengelig kapasitet, kan kommunen bli nødt til å etablere alternative og mer kostnadskrevende løsninger for å sikre nødvendige og forsvarlige tjenester.

Manglende kapasitet kan også føre til at kommunen ikke kan ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus. Dette medfører ekstra kostnader når pasienter blir liggende på sykehus i påvente av et kommunalt tilbud.

Samtidig har helse- og omsorgssektoren over tid hatt utfordringer med rekruttering, høyt sykefravær og betydelige utgifter til overtid og vikarbruk. Disse forholdene påvirker sektorens økonomi og muligheten til å opprettholde stabil bemanning

Det er derfor knyttet betydelig økonomisk usikkerhet til utviklingen i tjenestebehovet gjennom økonomiplanperioden. Nye eller mer omfattende tjenestebehov kan føre til utgifter som ikke er innarbeidet i budsjettet.

Helse- og omsorgssektoren skal arbeide med bedre organisering, bemanningsplanlegging, kompetanseutvikling og mer effektiv bruk av tilgjengelige ressurser. Den helhetlige gjennomgangen av tjenestene i 2027 skal gi grunnlag for nødvendige omstillings- og forbedringstiltak.

Det må samtidig tas høyde for at effektivisering og omstilling ikke nødvendigvis vil være tilstrekkelig til å dekke økte tjenestebehov. Kommunen kan derfor få behov for å tilføre sektoren ytterligere ressurser i økonomiplanperioden for å sikre nødvendige og forsvarlige tjenester.

Driftsbudsjett

Enhet	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter	30 586 457	32 306 118	32 306 118	32 306 118	32 306 118
Utgifter	154 309 597	159 772 258	159 772 258	159 772 258	159 772 258
Netto ramme	123 723 140	127 466 140	127 466 140	127 466 140	127 466 140

ENHET FOR NAV SOSIAL

Dagens virksomhet

Nav Ávjovárri har tjenestesteder i Guovdageaidnu - Kautokeino og Kárášjoga - Karasjok.

Navs kommunale ansvars- og arbeidsområder er:

- Økonomisk stønad
- Opplysning, råd og veiledning
- Midlertidig botilbud og boligsosialt arbeid
- Individuell plan
- Kvalifiseringsprogrammet (KVP)
- Økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning

Følgende tilleggstjenester er lagt til Nav kontoret gjennom Boligservicekontoret:

- startlån
- bostøtte
- leie- til- eie
- råd og veiledning til vanskeligstilte på boligmarkedet
- boligsosialt arbeid

Nav Ávjovárri ivaretar også statlige oppgaver gjennom partnerskapet mellom stat og kommune.

Dette planbidraget gjelder Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunes ansvarsområde Nav sosial. Statlige og kommunale oppgaver skal sees i sammenheng, samtidig som kostnader og finansieringsansvar holdes adskilt. Nav Ávjovárri ble etablert 1. januar 2024 som et administrativt vertskommunesamarbeid mellom Kárášjoga gielda – Karasjok kommune og Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune, med Guovdageaidnu - Kautokeino som vertskommune. Tjenestene er organisert som én virksomhet med felles ledelse og tjenestesteder i begge kommuner.

Formålet i økonomiplanperioden er å bidra til økonomisk og sosial trygghet, forebygge utenforskap og legge til rette for varig tilknytning til arbeid, utdanning og en stabil bosituasjon. Tjenestene skal bygge på individuelle behov, brukermedvirkning og samisk språk- og kulturforståelse.

Nav Ávjovárri har i 2026 2,5 kommunale årsverk finansiert av Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune og 3 kommunale årsverk finansiert av Kárášjoga gielda - Karasjok kommune, i tillegg til statlige årsverk og prosjektstillinger. Fra 2027 er det i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunes budsjett lagt inn en ny kommunal stilling for å videreføre Boligservicekontoret som en varig tjeneste Dette innebærer at Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunes bemanning øker fra 2,5 til 3,5 kommunale årsverk. Den samlede bemanningen må også sees i sammenheng med oppgavene som er lagt til Nav-kontoret utover de ordinære tjenestene etter sosialtjenesteloven. Det økte årsverket er knyttet til oppgavene i Boligservicekontoret, og kommer i tillegg til grunnbemanningen som følger av vertskommuneavtalen.

Kontoret er organisert i team og benytter en generalistmodell innen arbeidsrettet oppfølging, kombinert med nødvendig spesialkompetanse. En tvillingordning skal sikre kontinuitet i oppfølgingen når fast kontaktperson er fraværende. Saker fordeles etter kapasitet og kompetanse på tvers av tjenestestedene.

Kontoret har etablert en felles kvalitetshåndbok, egenkontroller og faste faglige arenaer for å støtte arbeidet. Organisasjonsbeskrivelsen ble revidert etter en intern evaluering våren 2026.

Samisk er arbeidsspråket ved tjenestestedet i Guovdageaidnu - Kautokeino. Nav Ávjovárri har et felles samiskspråklig fagmiljø med lokal og nasjonal betydning. Kontoret betjener Nav Samisk kontaktsenter og bidrar til utvikling av samisk fagterminologi.

Utfordringer og strategi

Nav Ávjovárri skal bidra til økonomisk og sosial trygghet og forebygge utenforskap. Flere innbyggere skal få varig tilknytning til arbeid og utdanning og en stabil bosituasjon. Kommunale og statlige virkemidler skal ses i sammenheng, slik at personer med sammensatte behov får helhetlige og koordinerte tjenester. Dette stiller krav til kompetanse, kapasitet, samarbeid og prioritering gjennom hele økonomiplanperioden.

Utenforskap, arbeidsledighet og mangel på arbeidskraft

Guovdageaidnu - Kautokeino har parallelle utfordringer med utenforskap, arbeidsledighet og mangel på arbeidskraft. Enkelte innbyggere står over tid utenfor arbeid og utdanning, samtidig som kommunen og det lokale arbeidslivet har behov for arbeidskraft og relevant kompetanse. Unge, langtidsledige, personer med nedsatt arbeidsevne og innbyggere med sammensatte helse- og levekårsutfordringer kan ha behov for tidlig, tett og koordinert oppfølging. Nasjonale føringer prioriterer særlig unge under 30 år, personer med nedsatt arbeidsevne og langtidsledige.

Strategi:
Nav Ávjovárri skal prioritere tidlig innsats, forebyggende arbeid og arbeidsrettet oppfølging. Oppfølgingen skal bygge på kartlegging av den enkeltes ressurser og behov, brukermedvirkning, tydelige mål og planlagte aktiviteter med framdrift. Samarbeidet med lokalt arbeidsliv skal styrkes for å avdekke behov for arbeidskraft og skape muligheter for personer som trenger bistand, kvalifisering eller tilrettelegging for å komme i eller beholde arbeid. Det skal legges særlig vekt på kvalifisering som øker den enkeltes muligheter for varig tilknytning til arbeidslivet.

Unge utenfor arbeid og utdanning

Unge som står utenfor arbeid og utdanning, har økt risiko for langvarig utenforskap. En del unge har sammensatte utfordringer. Dette krever koordinert innsats fra Nav, utdanningssektoren, helsetjenestene, arbeidsgivere og andre kommunale tjenester.

Strategi:
Innsatsen overfor unge under 30 år skal videreutvikles i tråd med ungdomsgarantien og ungdomsløftet. Unge med behov for arbeidsrettet bistand skal få en fast kontaktperson og tett, individuelt tilpasset oppfølging. Nav skal styrke samarbeidet med videregående skole, oppfølgingstjenesten, helsetjenestene, arbeidsgivere og øvrige kommunale tjenester for å forebygge frafall og sikre gode overganger til arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Retten til kvalifiseringsprogram skal vurderes for personer som kan fylle vilkårene.

Økonomiske problemer og gjeld

Høye levekostnader, gjeldsbelastning og begrenset økonomisk handlefrihet kan føre til at flere innbyggere får behov for økonomisk rådgivning, økonomisk stønad eller annen sosialfaglig oppfølging. Gjeldssakene er blitt større og mer komplekse, og oppfølgingen er ressurskrevende. Økt pågang kan gjøre det krevende å gjennomføre konkrete og individuelle vurderinger og gi riktig hjelp til rett tid.

Strategi:
Det forebyggende arbeidet skal styrkes gjennom tidlig identifisering av økonomiske problemer og rask tilgang til opplysning, råd og veiledning. Målet er at innbyggerne skal få hjelp før betalingsproblemer utvikler seg til alvorlige og langvarige gjeldsproblemer. Samarbeidet med Gjeldskompetansesenteret skal videreføres for å sikre nødvendig kvalitet og kapasitet i komplekse gjeldssaker på nivå 2 og 3. Økonomisk rådgivning skal ses i sammenheng med økonomisk stønad, boligoppfølging og arbeidsrettet oppfølging.

Barn og familier med vedvarende lav inntekt
Barn og unge i familier med vedvarende lav inntekt er særlig utsatt for levekårsutfordringer og sosialt utenforskap. Nav skal kartlegge barnas situasjon og sikre at barnets beste inngår som et grunnleggende hensyn i saksbehandlingen og oppfølgingen.

Strategi:
Nav skal styrke barne- og familieperspektivet i de sosiale tjenestene. Arbeidsrettet oppfølging av foreldrene, økonomisk trygghet, en stabil bosituasjon og barns mulighet til å delta i fritidsaktiviteter skal inngå i helhetlige og individuelle vurderinger. Målet er å forebygge at fattigdom og utenforskap går i arv.

Boligsosiale utfordringer
Boligmarkedet i Guovdageaidnu - Kautokeino er krevende for økonomisk- og sosialt vanskeligstilte. Begrenset tilgang til egnede utleieboliger og boliger i tilgjengelige prisklasser kan gjøre overgangen fra midlertidig til varig bolig vanskelig. En ustabil bosituasjon kan også påvirke muligheten til å lykkes med arbeid, utdanning, helseoppfølging og økonomisk mestring.

Strategi:
Nav skal videreutvikle det boligsosiale arbeidet i samarbeid med kommunens øvrige tjenester. Boligservicekontoret videreføres som en varig tjeneste fra 2027, og det opprettes ett nytt kommunalt årsverk for å ivareta oppgavene. Boligservicekontoret skal være en tydelig inngang til boligsosial veiledning og bidra til samordning av bostøtte, startlån, leie-til-eie, økonomisk rådgivning og oppfølging av vanskeligstilte på boligmarkedet. Virkemidlene skal brukes aktivt og målrettet for å bidra til at flere kan etablere og opprettholde en trygg og varig bosituasjon.

Kvalifiseringsprogrammet
Kvalifiseringsprogrammet er et sentralt virkemiddel for personer som trenger tett og koordinert oppfølging for å komme i arbeid. Det er en utfordring å identifisere alle som kan ha rett til programmet, og å sikre tilstrekkelig kapasitet til individuell og arbeidsrettet oppfølging.

Strategi:
Nav skal identifisere aktuelle deltakere tidlig, informere om retten til å søke og sikre at innholdet i

programmet er individuelt tilpasset og arbeidsrettet. Kvalifiseringsprogrammet skal særlig vurderes for unge som står utenfor arbeid og utdanning, og for langtidsmottakere av økonomisk stønad.

Sykefravær og frafall fra arbeidslivet
Langvarig sykefravær kan føre til frafall fra arbeidslivet og overgang til langvarige helserelaterte ytelser. Tidlig identifisering og samordnet oppfølging er nødvendig for å redusere risikoen for varig utenforskap.

Strategi:
Nav skal bidra til å redusere sykefravær og forebygge varig frafall fra arbeidslivet gjennom tidlig og behovsrettet oppfølging. Samarbeidet med arbeidsgivere, fastleger og andre deler av helsetjenesten skal styrkes. Det skal legges særlig vekt på personer med risiko for langvarig fravær, sykmeldte uten arbeidsgiver og unge med helseutfordringer. Arbeidsrettet aktivitet, tilrettelegging og gradert arbeid skal vurderes så tidlig som mulig.

Samisk språk- og kulturkompetanse
Som samiskspråklig Nav-kontor har Nav Ávjovárri et særskilt ansvar for å sikre likeverdige og kultursensitive tjenester på samisk og norsk. Begrenset tilgang på medarbeidere med samisk språk- og kulturkompetanse gjør kontoret sårbart.

Strategi:
Nav Ávjovárri skal videreutvikle det samiskspråklige fagmiljøet og sikre at innbyggerne kan bruke samisk i møte med Nav. Samisk fagspråk skal styrkes i veiledning, vedtak og øvrige tjenester. Rekruttering, kompetanseutvikling og deling av samiskspråklig kompetanse skal inngå i kontorets virksomhetsplanlegging.

Partnerskap og interkommunalt samarbeid
Ulike styringslinjer, finansieringsordninger og prioriteringer kan gjøre det krevende å skape en samlet forståelse av kontorets oppgaver, resultater og ressursbehov. Det interkommunale samarbeidet stiller samtidig krav til tydelige roller, samordnede prioriteringer og likeverdige tjenester ved begge tjenestestedene.

Strategi:
Partnerskapet og det interkommunale samarbeidet skal videreutvikles gjennom en felles virksomhetsplan, et samlet årshjul og tydeligere styringsinformasjon. Tvillingordningen og det felles fagmiljøet skal redusere sårbarheten ved fravær og sikre kontinuitet i oppfølgingen. Ressurser og kompetanse skal brukes på tvers av tjenestestedene, samtidig som lokal tilstedeværelse og likeverdige tjenester i begge kommuner ivaretas.

Kvalitet, internkontroll og beredskap
Nav-kontoret forvalter lovpålagte tjenester og møter innbyggere i krevende livssituasjoner. Dette stiller høye krav til rettssikkerhet, dokumentasjon, kompetanse, sikkerhet og kontinuitet. Ved kriser og uønskede hendelser skal kritiske tjenester, blant annet økonomisk stønad til livsopphold og midlertidig botilbud, kunne opprettholdes.

Strategi:
Kontoret skal arbeide systematisk og risikobasert med kvalitet, internkontroll og beredskap. Felles rutiner, kvalitetshåndbok, egenkontroller, saksgjennomganger og faste faglige arenaer skal brukes til læring og forbedring. Det skal prioriteres kompetanse innen sosialtjenesteloven, forvaltningsrett, arbeidsrettet oppfølging, barneperspektivet, økonomisk rådgivning, boligarbeid og sikkerhet. Beredskapsplaner og stedfortrederordninger skal holdes oppdatert, og kontoret skal gjennomføre nødvendig opplæring, trening og øvelser.

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2027	2028	2029	2030
1.1, 1.2, FN 3, FN 10	Styrke barne- og familieperspektivet i kartlegging, vedtak og oppfølging etter sosialtjenesteloven	Innenfor ramme	x	x	x	x
1.1, 1.2, FN 4, FN 8, FN 10	Videreutvikle ungdomsteamet og sikre tett og koordinert oppfølging etter ungdomsgarantien	Innenfor statlig og kommunal ramme	x	x	x	x
1.2, FN 3 FN 4 FN 8, FN 10	Identifisere aktuelle deltakere til kvalifiseringsprogrammet og sikre individuelt tilpassede, arbeidsrettede program	Innenfor ramme	x	x	x	x
1.2, FN 3 FN 10	Styrke tidlig økonomisk rådgivning og videreføre samarbeidet med Gjeldskompetansesenteret	Innarbeidet i budsjettet	x	x	x	x
1.2, FN 3 FN 4 FN 8, FN 10	Styrke arbeidsrettet oppfølging av langtidsmottakere av økonomisk stønad med mål om overgang til arbeid, utdanning, kvalifisering eller annen arbeidsrettet aktivitet.	Innenfor statlig og kommunal ramme	x	x	x	x
1.4, 3.3 FN 3 FN 10	Videreutvikle det samiskspråklige fagmiljøet og samisk fagterminologi	Innarbeidet i budsjettet	x	x	x	x

3.3, FN 16	Gjennomføre risikobaserte egenkontroller og saksgjennomganger innen kommunale sosiale tjenester	Innenfor ramme	x	x	x	x
3.2, FN11, FN16	Oppdatere beredskapsplaner og gjennomføre opplæring og øvelser for kritiske tjenester	Innenfor ramme	x	x	x	x
3.3, FN 17	Utarbeide felles virksomhetsplan og årshjul for partnerskapet og det interkommunale samarbeidet	Innenfor ramme	x	x	x	x
3.3, FN16	Innføre nytt fagsystem for de sosiale tjenestene	Innarbeidet i budsjettet	x			
1.2, 3.2, FN10, FN11	Videreføre Boligservicekontoret som varig tjeneste fra 2027 med ett nytt kommunalt årsverk, og videreutvikle samordnet bruk av bostøtte, startlån, leie-til-eie og boligsosial oppfølging.	Innarbeidet i budsjettet	x	x	x	x

Måleindikatorer og måltall

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2027	2028	2029	2030
Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet	Minst tre per år	3	3	3	3
Andel mottakere av økonomisk stønad med stønad i 6 måneder eller mer	Opprettholde ett lavt nivå	≤10 %	≤10 %	≤10 %	≤10 %
Andel langtidsmottakere av økonomisk stønad som går over til arbeid eller utdanning	Årlig forbedring	Utgangsnivå kartlegges	Økning	Økning	Økning
Andel brukere med arbeidsrettet oppfølging som deltar i arbeid, utdanning eller arbeidsrettet aktivitet	Årlig forbedring	Utgangsnivå kartlegges	Økning	Økning	Økning
Andel unge omfattet av ungdomsgarantien med fast kontaktperson	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Andel brukere i arbeidsrettet oppfølging med samhandling med Nav (Over 30 år)	80%	80%	Økning	Økning	Økning
Andel brukere med overgang til arbeid	80%	80%	Økning	Økning	Økning
Andel brukere i arbeidsrettet oppfølging med samhandling med Nav (Under 30 år)	95%	95%	Økning	Økning	Økning
Andel avdekkede avvik med dokumentert oppfølging	100%	100%	100%	100%	100%
Antall husstander som etableres i eid bolig ved hjelp av startlån eller leie til eie	5 husstander	5	3	3	3

Økonomiske rammer

Beskrivelse av de premisser økonomiplanen bygger på

Det er budsjettert med 3,5 kommunale årsverk i 2027. Dette er en økning på ett årsverk sammenlignet med dagens bemanning på 2,5 kommunale årsverk finansiert av Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune. Økningen gjelder opprettelse av en ny stilling for å videreføre Boligservicekontoret som en varig tjeneste.

Vertskommuneavtalen legger til grunn at Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune og Kárášjoga gielda – Karasjok kommune skal bidra med tre kommunale årsverk hver til Nav-samarbeidet. Det nye årsverket er knyttet til oppgavene i Boligservicekontoret og kommer i tillegg til grunnbemanningen som følger av vertskommuneavtalen.

Fra 2027 videreføres Boligservicekontoret som en varig kommunal tjeneste under Nav Ávjovárri, etter at prosjektperioden for Boligservicekontoret og leie-til-eie ble avsluttet i 2026. Tjenesten ivaretar blant annet startlån, bostøtte, leie-til-eie, boligsosial veiledning og oppfølging av vanskeligstilte på boligmarkedet. Den videre organiseringen av kommunens samlede boligområde må ses i sammenheng med framtidig organisering av Kautokeino Boligselskap AS.

Utbetalingene av økonomisk stønad er rettighetsstyrte, og utgiftsnivået gjennom økonomiplanperioden er usikkert. Budsjettet er lagt på et lavere nivå enn tidligere år, basert på regnskapstall og erfaringer fra de to foregående årene. Det faktiske utgiftsnivået påvirkes blant annet av levekostnader, arbeidsledighet, bosituasjon og endringer i innbyggernes økonomiske forhold.

Det er budsjettert med tre deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Kvalifiseringsprogrammet er en lovfestet rettighet for personer som oppfyller vilkårene. Antallet deltakere kan derfor endres dersom flere innbyggere fyller vilkårene for programmet.

Det er satt av midler til innføring av et nytt fagsystem for de sosiale tjenestene. Innføringen vil kreve opplæring, tilpasning av arbeidsprosesser og kvalitetssikring av dokumentasjon og internkontroll.

For prosjektet Ofelaš er det lagt inn finansiering av ett engasjement til og med august 2027. Prosjektet er finansiert med tilskudd fra Statsforvalteren og skal bidra til utvikling av de sosiale tjenestene. Budsjettet legger til grunn videreføring i denne perioden. Videreføring etter prosjektperioden avhenger av ekstern finansiering eller særskilt kommunal prioritering.

I henhold til partnerskapets driftsavtale fordeles utgiftene mellom kommunen og staten. Dette gjelder blant annet utgifter til lokaler, strøm, renhold, IKT-utstyr og øvrige felles driftskostnader. Kommunens andel av disse utgiftene er innarbeidet i budsjettet.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er vertskommune for det interkommunale samarbeidet mellom Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune og Kárášjoga gielda – Karasjok kommune. Utgifter og inntekter knyttet til vertskommunesamarbeidet er derfor budsjettert hos Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune.

Driftsbudsjett

Enhet	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter	- 8 775 531	- 5 921 663	- 5 404 000	- 5 404 000	- 5 404 000
Utgifter	15 994 410	12 929 269	12 335 691	12 335 691	12 335 691
Netto ramme	7 218 879	7 007 606	6 931 691	6 931 691	6 931 691

Investeringsbudsjett

Enhet	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter	0	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	0	0
Netto ramme	0	0	0	0	0

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER

Dagens virksomhet

Teknisk enhet består i hovedtrekk av fagområdene kommunalteknikk, byggesaksbehandling, arealplanlegging, kart, oppmåling, naturforvaltning, forurensningsmyndighet og bygg og eiendomsdrift, inklusive renholdere og bygg driftere. Enheten består 29,75 årsverk. Disse er fordelt med 4,9 årsverk på vann og avløp, 18,3 årsverk på bygg og eiendomsdrift og 6 på forvaltning, prosjekter og ledelse.

Hovedområder som er lagt til enheten er:

- Vann
- Avløp
- Slam
- Renovasjon
- Drift og vedlikehold av bygg og eiendommer
- Byggesaksbehandling
- Oppmålingstjeneste
- Matrikkelføring
- Kartverk/GIS
- Arealforvaltning (Kommuneplaner, reguleringsplaner og dispensasjonssaker)
- Kommunale veier og parkeringsplasser
- Trafikksikkerhet
- Forurensning
- Naturforvaltning inkl. sekretariat for dispensasjoner etter motorferdselloven
- Landbrukstjenesten inkl. veterinærtjeneste

Utfordringer og strategi

Enheten har i hovedsak en hektisk, men kontrollert driftssituasjon. Produksjonen er god, og det skjer en kontinuerlig faglig utvikling. Det jobbes kontinuerlig med å utvikle enheten med mål om å få en mer effektiv drift for fremtiden, som tilbyr nødvendige tjenester til befolkningen. Valg av driftseffektive løsninger og innkjøp er i fokus.

Enheten har de siste årene gjennomført en styrt omorganisering. Arbeidsmiljøet er godt og det er rekruttert faglig dyktige medarbeider med tilhørighet til kommunen. Det er opprettet egen virksomhet for bygg- og eiendomsdrift hvor virksomhetsleder er rekruttert.

Kommunen har store utfordringer med å overholde krav og registrering i offentlige registre. Matrikkelen er der hvor vi har størst utfordringer. Kartverket hadde systemtilsyn med kommunen medio 2026 og de hadde følgende merknad og kommentar. «Kommunen har for liten kapasitet til å oppdatere matrikkelen, spesielt føring av bygningsinformasjon og adresser. Rapporter fra matrikkelen viser at det er behov for å bruke mer ressurser på å rette gamle feil og å legge inn nye opplysninger, dette for å sikre et pålitelig og ensartet eiendomsregister». Det bør derfor opprettes en 3 åring prosjektstilling til dette arbeidet

Landbruksforvaltningen fungerer godt via kjøp av landbrukstjenester fra Tana kommune.

Det bygges ny driftsbase for bygg- og eiendomsdrift. Dette vil gjøre at jobben med å effektivisere virksomheten styrkes. Ny driftsbase tas i bruk ved årsskifte 2026/2027. Det vil blir gjort en gjennomgang av behovet for driftsmidler og bemanning basert på plasseringen av basen hvor nærhet til lager og bygg som skal driftes blir optimalisert.

Det er fortsatt utfordringer i forhold til drift og vedlikehold på områdene vann og avløp. Kommunens hoved-renseanlegg blir stadig mer ressurskrevende å drifte og pr i dag krever den en hel stilling. Investeringene over flere år har vært for lave til å holde tritt med aldrende infrastruktur. Det er ansatt prosjektleder som vil styrke dette arbeidet.

Hovedplanen for vann og avløp viser at det må forventes en årlig økning i gebyrer på 5,4% utover ordinær prisstigning i årene fremover. Dette vil i praksis si en årlig økning av gebyrene på rundt 8 til - 12%, avhengig av den årlige prisstigningen. Hovedplan for vann og avløp gir en nærmere beskrivelse av fremtidig behov for investeringer, driftsnivå og bemanning. Hovedplanen ble vedtatt av kommunestyret i juni 2022.

Enheten har et oversiktlige selvkostregnskap på områdene vann, avløp, renovasjon og slam. Underforbruk på drift skal settes på fond og merforbruk skal i fremtiden tas fra fondene. Enheten jobber for at områdene plan, byggesaksbehandling, oppmåling og matrikkelføring også får et fullverdig selvkostregnskap. Arbeidet med å oppdatere forskrifter på gebyrområdene pågår.

Det er stort etterslep på vedlikehold av bygningsmassen i kommunen. Det er utarbeidet en vedlikeholdsplan for alle kommunale formålsbygg. I løpet av økonomiperioden vil det bli fremmet flere vedlikeholdsprosjekter som har som mål å bedre forvaltning av bygningsmassen i kommunen.

På området vei er det gjort betydelige investeringer i flere år. Mange kommunale veger har blitt oppgradert med asfalt. Alle gatelys er nå skiftet til LED-lys, men det er fortsatt behov for vedlikehold og utskifting av strømtilførselen til flere av lyssløyfene. Vi må ha større fokus på trafikksikkerhet. Det er igangsatt flere byggeprosjekter, både bolighus og større bygninger. Dette genererer mer trafikk, noe som gjør at myke trafikanter må beskyttes i større grad. Flere gang- og sykkelveger, samt bevare og etablere gangstier/snarveier er tiltak som kan være aktuelle.

Nye slam- og renovasjonsforskrifter er fortsatt under utarbeidelse, og skal etter ny plan gjelde fra sommeren 2027.

Grep som må gjøres for å håndtere fremtidige utfordringer er å holde fokus på kompetanseheving, digitalisering og gjennomføre investeringer som setter kommunen i en posisjon for å effektivisere fremfor å kun «kutte flatt/ostehøvel» i budsjettene. Målet er kostnadsreduksjon ved å jobbe annerledes og smartere med ny teknologi og endrede arbeidsmetoder, kontra det å kun jobbe raskere uten endring av arbeidsmåte og tjenestenivå. Digitalisering krever gode grunnlagsdata og det kreves ofte investeringer for å få dette til. Teknisk enhet erfarer at det er kompetanse og kapasitet hos våre ansatte som er den mest kritiske faktoren i endringsprosesser.

Teknisk enhet er rigget for å ivareta driftsoppgaver og mindre investeringer. Større og omfattende investeringer krever kjøp av tjenester. Ansettelsen av prosjektleder har redusert behovet for kjøp vesentlig, samt gitt oss bedre kontroll på investeringene. Det er inngått flere rammeavtaler på flere områder som også gir oss mer kapasitet.

I 2027 planlegges få nye investeringsprosjekter, kun videreføring av pågående investeringsprosjekter. Driftsprosjekter som ikke sluttføres i 2026 overføres til 2027 og årene etter dette. Fullstendig oversikt foreligger mot slutten av 2026. Her er de vi vet i dag:

- 562103 Kommunedelplan for Máze
- 562104 Reguleringsendring Hánnomaras industriområdet
- 562106 Reguleringsendring Loankodievva
- 562200 Digitalisere byggesaksarkiv
- 563204 Renovering av kommunalinfiltrasjon
- 564005 Pumpestasjon Boaronjarga
- 564006 Avløpspumper Vuolledallu
- 564007 Avløpspumpestasjon Máze

Andre investeringsprosjekter som er foreslått i økonomiplanperioden er:

- Bygge ny brannstasjon
- Nytt vannverk
- Renovering VA Ájagohpi/Baktevarri
- Renovering VA Heargedievvá

Kommuneplaner

- Kommuneplanens arealdel
- Kommunedelplan for Máze
- Kommunedelplan for Márkan

Temaplaner

- Hovedplan for Vann- og avløp - videreføres
- Trafikksikkerhetsplan – vedtas i 2027
- Klima og energiplan
- Vedlikeholdsplan kommunale bygg

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2027	2028	2029	2030
FN8, FN 11, FN 13, SO 2.2 og SO 3.2	Kommunedelplan for Máze	1 400 000	✓	☐	☐	☐
FN11, SO 3.1	Reguleringsendring Hánnomaras industriområdet og Loankodievva,	900 000	✓	☐	☐	☐
FN11, SO 3.1	Hovedplan for Vann- og avløp	100 000 000	✓	✓	✓	✓
FN11, FN 3, SO 3.2	Vedlikeholdsplan for kommunale bygg,	40 000 000	✓	✓	✓	✓

Måleindikatorer og måltall

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2027	2028	2029	2030
Redusert sykefravær av enheten.	8%	✓	✓	✓	✓
Ta i bruk og bruke aktivt alle digitale verktøy som er anskaffet.	100%	✓	✓	✓	✓
Saksbehandlingstid på saker etter pbl innenfor lovkravene	100% gebyr på alle saker	✓	✓	✓	✓
Svare ut alle henvendelser innen lovpålagte frister, også via foreløpig svar etter forvaltningsloven	100% av alle henvendelser	✓	✓	✓	✓
Til enhver tid kunne rapportere på status løpende prosjekter, både på fag og økonomi	Innen 3 dager	✓	✓	✓	✓
Redusere lekkasjer på vannledningsnettet	Reduseres med 10 %	☐	☐	☐	✓

Økonomiske rammer

Beskrivelse av de premisser økonomiplanen bygger på

Premissene i økonomiplanen baseres på en tilpasning og reduksjon av tjenestenivået slik at reduksjonen av 4 årsverk kan opprettholdes. Følgende stillinger er allerede redusert:

- 1 forvalter (utført)- premissene er kjøp av tjenester, delegasjonsreglement tuftet på effektiv saksbehandling, kjøp av spisskompetanse/konsulenttjenester og kompetansevedlikehold/kompetanseheving.
- 2 byggdriftere (hvorav et årsverk er redusert og et årsverk er omdisponert) - Premissene er færre serviceoppgaver, færre kvadratmeter å drifte og bedre planlegging ved å flytte en utearbeider inn til driftsplanlegging og ledelse. Brukerne av formålsbyggene må gjøre mer av de enkle oppgavene slik som snørydding og strø sand foran inngangen, flytte møbler og utstyr, henge opp bilder, montering osv.
- 2 renholdere - Premissene er færre kvadratmeter å vaske, automatisering, skofrie bygg og vask etter behov. Kildesortering og digitalisering.

Det er forventninger til enheten om bedre og mer støtte til andre enheter. Enheten har redusert bemanningen utover det som er bærekraftig og dersom oppgavene ikke blir færre over tid vil det være behov å reversere noe av kuttene.

Antall høringer som besvares må reduseres til kun der hvor kommunen har egeninteresse.

Reduksjon i stillinger vil medføre mer kjøp av tjenester fra eksterne. Ett årsverk reduksjon betyr ikke reduksjon av hele lønnskostnaden. En del av lønnskostnaden vil måtte bli igjen for kompetanseheving og mer kjøp av tjenester. Omfanget vil variere etter type stilling.

Budsjettet er basert på hva som trengs av bemanning for å kunne levere et minimum av lovpålagte tjenester. Det er allerede områder hvor enheten ikke klarer å levere det loven krever.

Endringer

I økonomiplanperioden er budsjettet redusert med flere stillinger. Det er også lagt inn en premiss om at det er restriktiv holdning til å ta inn vikarer og at krav til overtid vurderes strengt etter lovens krav.

Driftsbudsjett

Enhet	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter	-28 907 407	-30 994 407	-31 797 407	-32 808 407	-32 808 407
Utgifter	60 010 394	68 082 997	68 015 997	68 339 997	68 339 997
Netto ramme	31 102 987	37 088 590	36 218 590	35 531 590	35 531 590

Investeringsbudsjett

Enhet	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter	-23 687 500	-12 950 000	-7 000 000	-12 000 000	-10 000 000
Utgifter	23 687 500	12 950 000	7 000 000	12 000 000	10 000 000
Netto ramme	0	0	0	0	0

ENHET FOR BRANN INKL FEIING

Dagens virksomhet

Brannvesenet består av en forebyggende avdeling og en beredskapsavdeling. Forebyggende avdeling driver med forebyggende brannvern, slik som feiing, tilsyn, kampanjer, holdningsskapende arbeid og annen forebyggende virksomhet. Beredskapsavdelingen består av utrykningspersonell som skal håndtere brann og andre uønskede hendelser når disse oppstår, samt øve på å håndtere slike hendelser.

Brannvesenet er rimelig godt utstyrt på detaljnivå. Her er både riktig og til dels ganske nytt utstyr tilgjengelig. Brannvesenet disponerer en mannskapsbil og en tankbil i Guovdageaidnu márkan - Kautokeino sentrum. Disse begynner imidlertid å bli gamle og har høyere og høyere vedlikeholdskostnader for hvert år som går. Bilene er modne for utskiftning og må fornyes innen kort tid. I Máze er det i 2019 anskaffet en helt ny bil, en såkalt fremskutt enhet. Denne er en fullverdig brannbil i mindre format og har økt effektiviteten i Máze-området betraktelig.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er med i en interkommunal sammenslutning mot akutt forurensning (IUA) sammen med 5 andre kommuner i Vest-Finnmark. Kommunene, ved brannvesenet, skal bistå hverandre ved større akutte forurensningshendelser. I Guovdageaidnu - Kautokeino har IUA utplassert ATV, båt m/motor og oljelenser. Dette er finansiert gjennom et spleiselag kommunene imellom. Nå er også kjemikalievern (CBRNE) implementert i denne tjenesten, noe som har medført en utgiftsøkning.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er også med på å drifte 110-sentralen i Finnmark økonomisk. Denne ble flyttet fra Hammerfest til Kirkenes i 2021. Både flyttinga og ny driftsform gjør drifta av denne mer kostbar. I tillegg er 110-sentralene pålagt av DSB å fornye oppdragshåndterings-verktøyet som benyttes. Disse tingene vil gjøre at det vil bli en utgiftsøkning for kommunene her også.

Utfordringer og strategi

Høsten 2025 ble det gjennomført en risiko og sårbarhetsanalyse (ROS), forebyggende analyse og beredskapsanalyse for brann- og redningsvesenet, basert på krav i lover og forskrifter. Disse tre analysene vil til sammen gi føringer for hvordan Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune skal organisere, bemanne og utruste brann- og redningsvesenet for å møte dagens og fremtidens krav. Kommunestyret vil i første halvår 2027 få saken om ny dimensjonering av brann- og redningsvesenet til behandling.

Brannvesenet er bevisst på HMS. Beredskapsstyrken, samt utstyret som brukes, utsettes og eksponeres for farlige gasser og røyk. Det er en utfordring å håndtere kontaminert bekledning og utstyr etter en hendelse. Det er utarbeidet en rapport som konkluderer med at eksisterende brannstasjon/branndepot i dag ikke er utformet for å ivareta brannkonstablenes helse, miljø og sikkerhet på en forsvarlig måte, og at det i dag ikke er skille på ren- og skitten sone. Arbeidsforholdene ved brannstasjonene bryter dermed med relevante lover og forskrifter, blant annet Arbeidsplassforskriften og Arbeidstilsynets krav til fysisk arbeidsmiljø i brannstasjoner.

Kompetanseheving på mannskapene er godt i gang og vil fortsette de nærmeste årene. Kostnaden for dette er høye. Det tas sikte på å utdanne 2-3 brannkonstabler hvert år med “grunnkurs deltid”. Det er innført ny utdanningsmodell for brannkonstabler som vil gjøre utdannelsen lengre og mer kostbar. I tillegg er det behov for videreutdanning av både konstabler og befal på andre ulike områder.

Kompetansen for å gjennomføre tilsyn i særskilte brannobjekter er på plass, men er av kapasitetshensyn ikke kommet ordentlig i gang. Det må vurderes om denne tjenesten må kjøpes.

Fra myndighetenes side legges det opptil at brannvesenet vil bli tillagt flere oppgaver. Brannvesenet er allerede tillagt oppgaver som skal avhjelpe politiet inntil de kommer til skadested. Nasjonalt er det brannvesenet som har best omdømme av utrykningsetatene. Dette bildet skal vi etterstrebe for å beholde.

Enheten vil fortsette arbeidet med et mer oversiktlig selvkostregnskap for feiing. Dette i samarbeid med teknisk enhet.

Tross flere utlysninger de siste årene etter feier står kommunen fortsatt uten egen feier. Denne situasjonen gjør at vi har kjøpt inn denne tjenesten. Vi er nå invitert til et feiersamarbeid med Kárášjoga gielda - Karasjok kommune som er til vurdering. Dette samarbeidet er ikke kommet i gang og har stått stille en stund nå. Feiertjenesten er derfor nå lagt ut på anbud og vil være gjeldende i fire år.

T**emaplaner**

- Ny dimensjonering av brannvesenet

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Tabellen er en oversikt over hvilke tiltak enheten har planlagt for å følge opp prioriterte bærekraftmål og satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel i kommende økonomiplanperiode.

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2027	2028	2029	2030
F4	Utdanne brannkonstabler	Kr. 250 000,- pr. år	X	X	X	X
F11	Holdningsskapende arbeid for å gjøre Guovdageaidnu – Kautokeino trygg mot brann	Kr. 25 000,- pr. år	X	X	X	X
F17	Samarbeide med andre kommuner	Vanskelig å fastsette kostnader før innholdet i samarbeide er avklart	X	X	X	X
SO1	Ha beredskap mot uønskede hendelser	Ca. 5 mill pr. år	X	X	X	X

Måleindikatorer og måltall

Måleindikatorer brukes for å vurdere måloppnåelse av de tiltak som er igangsatt eller planlegges å igangsettes. Det er en måte å følge med på om målene nås, eller om utviklingen går i riktig retning. Til hver måleindikator må det finnes et måltall. Måltall fungerer som indikator på om målene er oppnådd eller har gitt ønsket effekt. Måltallene må være spesifikke, målbare, oppnåelige, relevante og tidsbestemte.

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2027	2028	2029	2030
Bidra til samfunnssikkerhet	Maks. 20 utrykninger pr. år inkl. falske	✓	✓	✓	✓
Redusere antall falske alarmer	Maks. 5 pr. år	✓	✓	✓	✓
Velfungerende feiertjeneste	Maks. 20 reelle klager pr. år	✓	✓	✓	✓
Godt psykososialt arbeidsmiljø	Oppmøte på øvelser og utrykninger	✓	✓	✓	✓
Helsefremmende arbeidsmiljø	Helseundersøkelser uten merknader	✓	✓	✓	✓
Bidra til likestilling	God kjønns-fordeling	✓	✓	✓	✓

Økonomiske rammer

Premissene i økonomiplanen innebærer å ha en tilfredsstillende branntjeneste både på beredskaps- og på forebyggende nivå innenfor de økonomiske rammene som eksisterer. Dette er en krevende øvelse fordi det er lite samsvar mellom utgiftsøkningene og rammene branntjenesten tildeles. Det er spesielt utgifter for brannøvelser og brannutrykninger som er høyere enn budsjettert. Dette fordi antall utrykninger er økende. Også tjenester vi kjøper gjennom samarbeid med andre kommuner er økende i forhold til budsjettet.

Endringer

I 2026 er det kjøpt inn nytt ekstrasett bekledning til brannmannskapene, samt systemet Locus Emergency.

Locus Emergency er en helhetlig systemløsning for mottak, registrering og håndtering av alle typer telefon- og alarmhenvendelser til nødsentralene. Locus Emergency gir en optimal håndtering av alle

henvendelser gjennom gode verktøy for beslutningsstøtte. Operatør får god veiledning og forslag til tiltak basert på tilgjengelig informasjon i systemet.

Det forventes en økning av utgiftene til samarbeid med andre kommuner.

Driftsbudsjett

	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Inntekter	-227 000	-1 652 640	-1 652 640	-1 652 640	-1 652 640
Utgifter	7 074 136	6 913 180	6 932 219	6 951 677	6 951 677
Netto ramme	6 847 136	5 260 540	5 279 579	5 299 037	5 299 037

KLIMABUDSJETT

Generelt

Klimatilpasning er nødvendig for å gjøre samfunnet sterkere, både for å kunne møte framtidige klimaendringer, men også for å kunne stå imot de stadig mer ustabile værforholdene. Hvis vi ikke er forberedt, vil klimaendringene gi store konsekvenser for samfunnets sårbarhet og kritiske samfunnsfunksjoner. De klimatiske forholdene har endret seg, og værforholdene har blitt mere ustabile. Klimaendringene påvirker allerede samfunnet, og det har konsekvenser for både mennesker, dyr og hele økosystemet. Målet for kommune er å redusere kommunens klimafotavtrykk og satse på gode klima- og miljøtiltak.

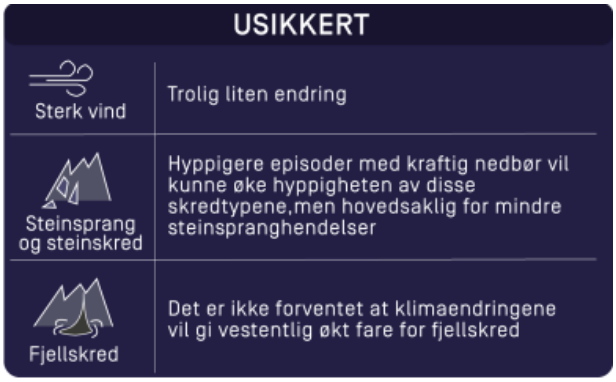
Klimarisiko

Rapporten Klimaprofil for Finnmark6 oppsummerer klimarisiko og tilpasningsbehovene kommunene i Finnmark:

Selv om alt ikke vil berøre Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunen direkte, vil endringer som skjer i andre nærliggende områder også indirekte påvirke innbyggere i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune. For eksempel vil havstigningsnivå påvirke kommunens innbyggere som oppholder seg ved ute ved kysten om somrene.

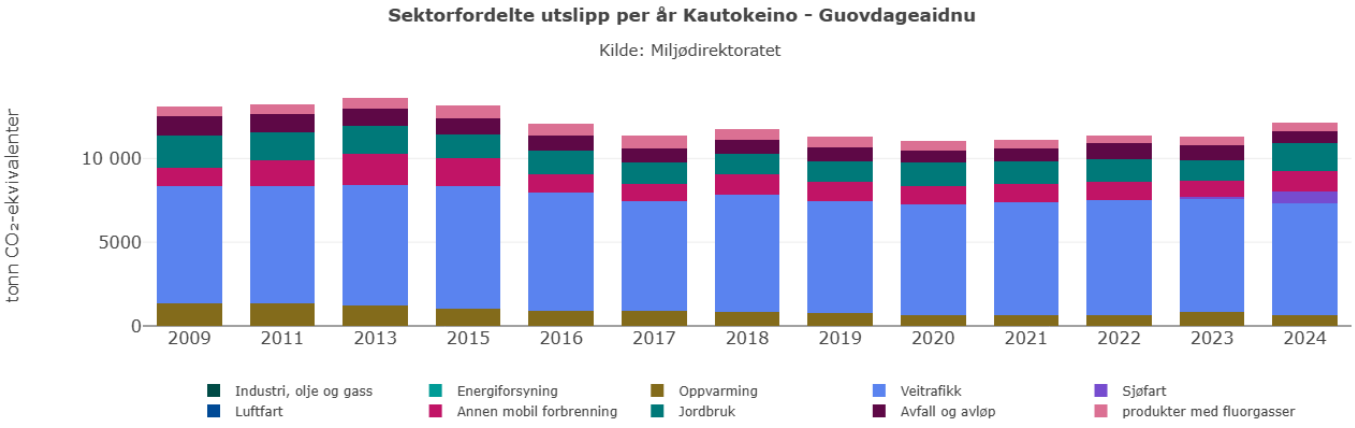
6 Klimaprofil Finnmark utarbeidet av Norsk Klimaservicesenter

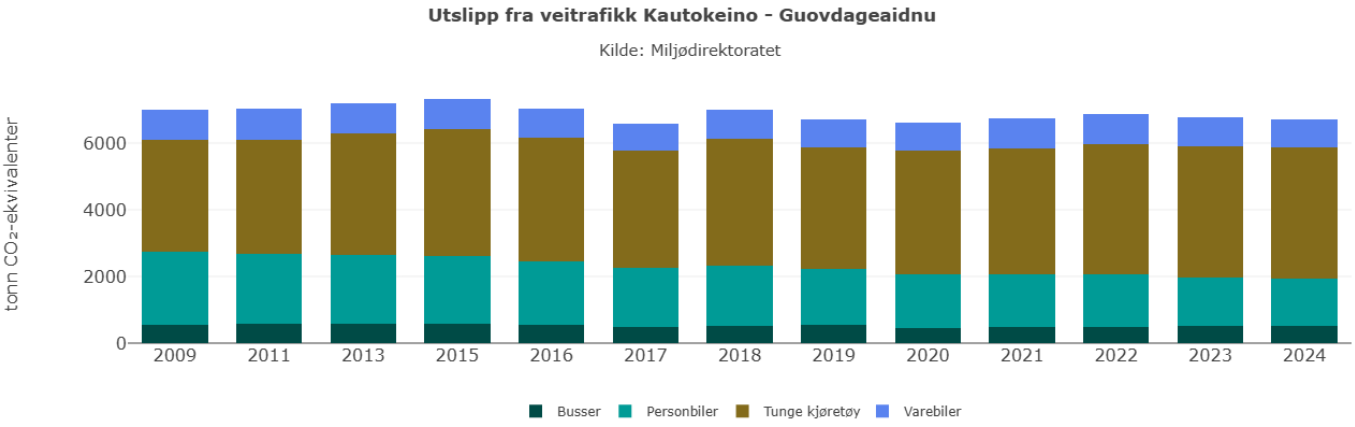

Klimastatistikk

Siste oppdaterte statistikk over klimagassutslipp viser tall fra 2024. Klimagassutslipp i kommunen utgjorde 12 139.2 tonn co2-ekvivalenter. Tilsvarende tall i 2023 var 10.791, en økning på 7.4%. Utslippene har enhet CO_2-ekvivalenter, som betyr at utslippene for hver gass vektes etter gassens globale oppvarmingspotensial (GWP). [7] Den største utslippskilden er veitrafikk, hvorav tunge kjøretøy utgjør mesteparten av utslippet.

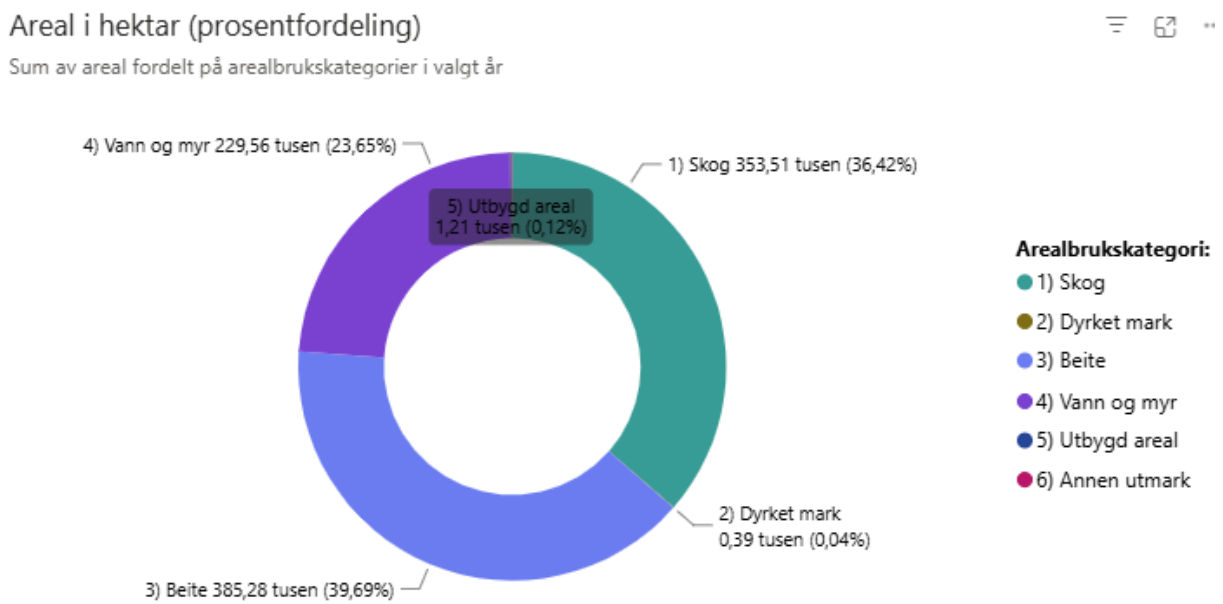

[7] Miljødirektoratet – Omregningsfaktor og beregning av utslipp

Klimagassopptak

Guovdageaidnu - Kautokeino er en kommune med høye klimagassopptak. Som Norges største kommune i areal er det mye vann, myr og skog, som bidrar til opptak av klimagasser. Informasjon om opptak av klimagasser fra arealbruk og arealbruksendringer er oppdatert for perioden 2016-2020. Regnskapet for klimagassopptak er utviklet for 5- års perioder. Tall på klimagassopptak bygger på utslipp og opptak fra skog og arealbruk fra Miljødirektoratet[8]. Modellen består av to hoveddeler, arealbruksregnskap og klimagassregnskap.

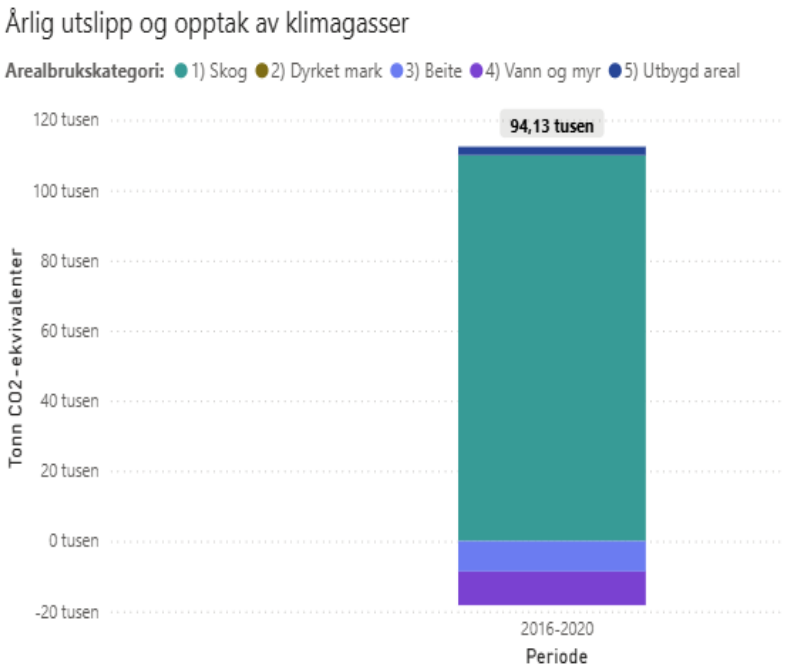
Arealbruksregnskap viser størrelsen for hver arealbrukskategori for hvert femte år. Areal i kommunen er fordelt på ulike kategorier, hvorav beite og skog utgjør de største arealene.

Klimagassregnskap viser utslipp og opptak av klimagasser fra arealbruk og bruksendringer mellom hver 5-års periode. Totalt hadde kommunen et netto klimagassopptak fra arealbrukskategorier på 94.13 tonn co2-ekvivalenter per år.

Klimagassutslipp blir tatt opp igjen av skog, og bidrar til å dempe effektene av klimagassutslipp. Samtidig slipper skog og ut CO2, som for eksempel ved brann, forråtnelse eller hvis skogsarealer blir omdisponert til veier og bebyggelse.

[8] Miljødirektoratet – utslipp og opptak fra skog og arealbruk.

Eksisterende klimatiltak

Den tradisjonelle samiske naturbruken er basert på et verdisyn som vektlegger respekt for menneskets totale avhengighet av naturen, hvor man forvalter naturgodene med tanke på kommende generasjoner. I tillegg har samfunnet vært opptatt av å høste av naturen og bruke av lokale ressurser. Naturalhusholdet og birgejupmi er ennå en sentral del av den lokale økonomien. Birgejupmi er ideen om et evighetsperspektiv, naturens selvfornyende evne, måtehold og en sirkulær økonomi. Dette er verdisyn og levemåter som i seg selv er helt i tråd med FNs bærekraftsmål, men samtidig vanskelig å kvantifisere og måle.

Kommunen legger vekt på klima og bærekraft når fremtidige investeringsbehov vurderes og planlegges. Der investeringene tilfredsstiller kravene til grønne lån, søkes det om lån med grønne vilkår. Bankene tilbyr lavere rente til prosjekter med en tydelig miljø- og klimaambisjon. På den måten bidrar kommunen til reduksjon i klimagassutslipp, og får i tillegg en lavere rentekostnad. Den nye grunnskolen ble i sin tid finansiert med grønne lån, og bidro alene til at Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune reduserte sine klimagassutslipp med 1,86 tonn.

Andre eksisterende klimatiltak:

- Overgang fra dieselbil til elbil - Som et klimatiltak vil kommunen ved utskifting av kjøretøy gå over fra dieselbil til elbil der dette er praktisk gjennomførbart. Overgangen vil bidra til å redusere utslipp av klimagasser fra kommunens egen drift, samtidig som lokale utslipp og støy reduseres. Elbil kan også gi lavere energi- og driftskostnader enn tilsvarende dieselbil. Tiltaket støtter opp under kommunens mål om en mer miljøvennlig og bærekraftig drift. Tiltaket innebærer at kommunen ved framtidige kjøretøyanskaffelser skal vurdere utslippsfrie kjøretøy som førstevalg, forutsatt at dette er forenlig med tjenestens behov, rekkevidde og lokale driftsforhold.
- Kildesortering er innført i flere kommunale bygg
- Tiltak for å redusere bruk av papir – innført sikker-utskrift for å unngå unødig papirbruk, mer digitaliserte tjenester
- Innført skofrie lokaler i flere kommunale bygg
- Oppgradering av pumpestasjoner og sikring av vannverk

Disse videreføres i økonomiplanperioden for 2027 - 2030.

Klimatiltak 2027-2030

Følgende tiltak planlegges gjennomført i planperioden:

- Vurdere klima- og miljøperspektiv i alle nye investeringsprosjekt, og søke om grønne lån
- Fortsette oppgradering av pumpestasjoner
- Bruk av offentlige anskaffelser som et effektivt virkemiddel for å nå klima- og miljømål, ved å påvirke leverandørmarkedet til mer miljøvennlige løsninger. Våre anskaffelser skal gjennomføres med en tydelig miljøprofil og kommunen må redusere unødvendige anskaffelser og legge vekt på anskaffelser hvor reparasjon, renovering og gjenbruk står sentralt. Dette vil i mange tilfeller kunne føre til reduserte drifts- og investeringskostnader

Lovpålagte budsjettskjema

Budsjettskjema 1A Bevilgningsoversikt drift

Post	(tall i hele tusen)	2026	2027	2028	2029	2030
1	*Rammetilskudd*	-221 077	-232 641	-231 925	-231 920	-231 926
2	Inntekts- og formuesskatt	-85 241	-91 363	-91 363	-91 363	-91 363
3	Eiendomsskatt	-7 036	-8 536	-8 536	-8 536	-8 536
4	Andre generelle driftsinntekter	-12 128	-11 761	-11 741	-11 721	-11 721
5	SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-325 482	-344 301	-343 565	-343 540	-343 546
6	**Sum bevilgninger drift, netto**	**301 924**	**308 934**	**308 510**	**310 550**	**309 270**
7	Avskrivinger	24 100	20 887	20 887	20 887	20 887
8	SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	326 024	329 821	329 397	331 437	330 157
9	**BRUTTO DRIFTSRESULTAT**	**543**	**-14 480**	**-14 168**	**-12 103**	**-13 389**
10	**Renteinntekter**	**-6 104**	**-5 870**	**-5 806**	**-5 738**	**-5 670**
11	Utbytter	-2 000	-2 190	-2 190	-2 190	-2 190
12	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
13	Renteutgifter	**26 507**	**28 519**	**27 450**	**25 552**	**23 732**
14	Avdrag på lån	21 171	15 641	15 725	15 141	16 906
15	NETTO FINANSUTGIFTER	39 574	36 100	35 179	32 765	32 778
16	**Motpost avskrivinger**	**-24 100**	**-20 887**	**-20 887**	**-20 887**	**-20 887**
17	NETTO DRIFTSRESULTAT	16 017	733	124	-225	-1 498
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
18	Overføring til investering	999	1 117	1 117	1 117	1 117
19	Avsetninger til bundne driftsfond	722	722	722	722	722
20	Bruk av bundne driftsfond	-7 084	-2 593	-2 591	-2 588	-2 588
21	Avsetninger til disposisjonsfond	0	22	628	874	2 148
22	Bruk av disposisjonsfond	-10 653	0	0	100	100
23	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
	SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-16 017	-733	-124	225	1 498
	FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***

Budsjettskjema 1B – fordeling drift på enheter

	(tall i hele tusen)	2026	2027	2028	2029	2030
Sum bevilgninger drift, netto fra 1A		**301 924**	**308 934**	**308 510**	**310 550**	**309 270**
Sentrale styringsorgan						
	Driftsinntekter	-1 113	-1 343	-1 319	-1 343	-1 319
	Driftsutgifter	5 640	6 884	6 525	6 884	6 525
	Netto	**4 527**	**5 541**	**5 206**	**5 541**	**5 206**
Kommunedirektør stab støtte						
	Driftsinntekter	-3 143	-2 994	-2 994	-2 994	-2 994
	Driftsutgifter	39 275	35 357	35 406	35 192	35 192
	Netto	**36 132**	**32 363**	**32 412**	**32 198**	**32 198**
Kultur og oppvekst						
	Driftsinntekter	-24 214	-24 311	-24 311	-24 311	-24 311
	Driftsutgifter	109 260	115 303	115 303	115 303	115 303
	Netto	**85 046**	**90 991**	**90 991**	**90 991**	**90 991**
Helse og omsorg						
	Driftsinntekter	-28 283	-29 809	-29 809	-29 809	-29 809
	Driftsutgifter	152 679	159 112	158 467	158 467	158 467
	Netto	**124 396**	**129 303**	**128 658**	**128 658**	**128 658**
NAV - sosiale tjenester						
	Driftsinntekter	-8 276	-5 922	-5 404	-4 663	-4 663
	Driftsutgifter	15 994	12 929	12 336	11 595	11 595
	Netto	**7 719**	**7 008**	**6 932**	**6 932**	**6 932**
Teknisk						
	Driftsinntekter	-28 958	-30 740	-31 545	-32 559	-32 559
	Driftsutgifter	60 860	66 483	66 262	66 586	65 740
	Netto	**31 902**	**35 743**	**34 717**	**34 027**	**33 181**
Brannvern						
	Driftsinntekter	-59	-1 485	-1 485	-1 485	-1 485
	Driftsutgifter	7 074	6 913	6 932	6 952	6 952
	Netto	**7 015**	**5 429**	**5 448**	**5 467**	**5 467**
Felles finanser						
	Driftsinntekter	-885	-1 032	-1 032	-1 032	-1 032
	Driftsutgifter	6 072	3 590	5 180	7 770	7 670
	Netto	**5 187**	**2 557**	**4 147**	**6 737**	**6 637**
SUM DRIFT FORDELT ENHETER		**301 924**	**308 934**	**308 510**	**310 550**	**309 270**
Differanse mellom skjema 1A og 1B		*0*	*0*	*0*	*0*	*0*

Økonomisk oversikt drift 1D

Post	(tall i hele kroner)	2026	2027	2028	2029	2030
1	Rammetilskudd	-221 077	-232 641	-231 925	-231 920	-231 926
2	Inntekts- og formuesskatt	-85 241	-91 363	-91 363	-91 363	-91 363
3	Eiendomsskatt	-7 036	-8 536	-8 536	-8 536	-8 536
4	Andre skatteinntekter	-2 458	-2 458	-2 458	-2 458	-2 458
5	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-9 670	-9 303	-9 283	-9 263	-9 263
6	Overføringer og tilskudd fra andre	-56 831	-60 592	-60 050	-59 334	-59 310
7	Brukerbetalinger	-9 195	-5 633	-5 633	-5 633	-5 633
8	Salgs- og leieinntekter	-28 906	-31 412	-32 217	-33 231	-33 231
9	**SUM DRIFTSINNTEKTER**	***-420 413***	***-441 938***	***-441 465***	***-441 737***	***-441 719***
10	Lønnsutgifter	242 651	253 646	252 430	251 961	251 108
11	Sosiale utgifter	41 201	35 551	36 993	39 457	39 229
12	Kjøp av varer og tjenester	86 495	95 063	94 711	95 040	94 840
13	Overføringer og tilskudd til andre	26 509	22 311	22 277	22 291	22 267
14	Avskrivninger	24 100	20 887	20 887	20 887	20 887
15	**SUM DRIFTSUTGIFTER**	***420 956***	**427 458**	***427 297***	**429 635**	***428 330***
16	**BRUTTO DRIFTSRESULTAT**	**543**	**-14 480**	**-14 168**	**-12 103**	**-13 389**
17	Renteinntekter	-6 104	-5 870	-5 806	-5 738	-5 670
18	Utbytter	-2 000	-2 190	-2 190	-2 190	-2 190
19	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
20	Renteutgifter	26 507	28 519	27 450	25 552	23 732
21	Avdrag på lån	21 171	15 641	15 725	15 141	16 906
22	**NETTO FINANSUTGIFTER**	***39 574***	**36 100**	***35 179***	**32 765**	***32 778***
23	Motpost avskrivninger	-24 100	-20 887	-20 887	-20 887	-20 887
24	**NETTO DRFTSRESULTAT**	**16 017**	**733**	**124**	**-225**	**-1 498**
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat:	0	0	0	0	0
25	Overføring til investering	999	1 117	1 117	1 117	1 117
26	Avsetninger til bundne driftsfond	722	722	722	722	722
27	Bruk av bundne driftsfond	-7 084	-2 593	-2 591	-2 588	-2 588
28	Avsetninger til disposisjonsfond	0	22	628	874	2 148
29	Bruk av disposisjonsfond	-10 653	0	0	100	100
30	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
31	**SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT**	***-16 017***	***-733***	***-124***	**225**	***1 498***
32	**FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Budsjettskjema 1c – Netto rammer fordelt på enheter

(tall i hele tusen)	2026	2027	2028	2029	2030
Sentrale styringsorgan	4 527	5 541	5 206	5 541	5 206
Kommunedirektør stab støtte	29 415	30 342	30 391	30 277	30 277
Kultur og oppvekst	80 860	86 495	86 495	86 495	86 495
Helse og omsorg	122 096	126 809	126 164	126 164	126 164
NAV - sosiale tjenester	7 219	7 008	6 932	6 932	6 932
Teknisk	31 603	35 489	34 465	33 778	32 932
Brannvern	6 847	5 261	5 280	5 299	5 299
Felles finanser	-282 567	-296 945	-294 933	-294 486	-293 305
Netto	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Budsjettskjema 2A – Bevilgningsoversikt investering

Post	*(tall i hele tusen)*	2026	2027	2028	2029	2030
1	Investeringer i varige driftsmidler	76 798	13 370	6 420	10 430	0
2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	999	1 117	1 117	1 117	1 117
4	Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
5	Avdrag på lån	0	0	0	0	0
6	**SUM INVESTERINGSUTGIFTER**	***77 797***	***14 487***	***7 537***	***11 547***	***1 117***
7	Kompensasjon for merverdiavgift	-7 518	0	0	0	0
8	Tilskudd fra andre	-6 720	0	0	0	0
9	Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0
10	Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
11	Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
13	Bruk av lån	-60 760	-13 370	-6 420	-10 430	0
14	**SUM INVESTERINGSINNTEKTER**	***-74 998***	***-13 370***	***-6 420***	***-10 430***	***0***
15	Videreutlån	10 000	0	0	0	0
16	Bruk av lån til videreutlån	-10 000	0	0	0	0
17	Avdrag på lån til videreutlån	5 043	3 619	3 720	3 687	3 804
18	Mottatte avdrag på videreutlån	-4 119	-1 720	-2 660	-2 742	-3 009
19	**NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN**	***924***	***1 899***	***1 060***	***945***	***795***
20	Overføring fra drift	-999	-1 117	-1 117	-1 117	-1 117
21	Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
22	Bruk av bundne investeringsfond	-2 724	-1 899	-1 060	-945	-795
23	Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
24	Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
25	Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
26	**Sum overføring fra drift og netto avsetninger**	**-3 723**	**-3 016**	**-2 177**	**-2 061**	**-1 912**
27	**Fremført til inndekning i senere år udekket beløp**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Budsjettskjema 2B Bevilgningsoversikt investering

Beskrivelse investering	2026	2027	2028	2029	2030
(tall i hele tusen)					
iPader og PC-er til skoleklasser KST 2/23	410	420	420	430	0
Forprosjekt ny barnehage	3 125	0	0	0	0
Reguleringsendring Hannomaras industriområde KST	375	400	0	0	0
Reguleringsendring Loankodievva boligfelt KST 2/23	375	400	0	0	0
Digitalisere byggesaksarkiv	500	500	0	0	0
Sikring av vannverk KST 2/23 - selvkost	438	0	0	0	0
Renovering kommunal infiltrasjon	1 500	1 100	0	0	0
Driftskontroll og overvåking - selvkost KST 73/21	1 250	0	0	0	0
Pumpestasjon Boaronjarga KST 2/23 - selvkost	5 000	3 850	0	0	0
Ny avløpspumpestasjon Vuolledallu KST 2/24	4 375	3 350	0	0	0
Ny avløpsstasjon Mze KST 65/25	4 375	3 350	0	0	0
Renovering Vann Ajagohpi/Baktevarri	0	0	1 500	2 500	0
Renovering avløp Ajagohpi/Baktevarri	0	0	1 500	2 500	0
Renovering vann Heargedievva	0	0	1 500	2 500	0
Renovering avløp Heargedievva	0	0	1500	2500	0
Nytt vannverk	1250				
Ny driftsbase - gjenoppføring av bygg - KST 8/25	11 625	0	0	0	0
Ombygging Máze bo- og servicesenter	2 200				
Ny barnehage og 20 bemannede omsrogsboliger	40 000				
Sum investeringer i varige driftsmidler	***76 798***	***13 370***	***6 420***	***10 430***	***0***
Egenkapitalinnskudd KLP - investering i aksjer	999	1 117	1 117	1 117	1 117
Sum investeringsutgifter	***77 797***	***14 487***	***7 537***	***11 547***	***1 117***
Videreutlån	10 000	0	0	0	
Avdrag på lån til videreutlån	5043	3 619	3 720	3 687	3 804
Sum investeringsutgift på videreutlån	***15 043***	***3 619***	***3 720***	***3 687***	***3 804***
Bruk av lån til egne investeringer	-60 760	-13 370	-6 420	-10 430	0
Bruk av lån til videreutlån	-10 000	0	0	0	0
Kompensasjon av merverdiavgift	-7 518	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	-6 720	0	0	0	0
Overføring fra drift	-999	-1 117	-1 117	-1 117	-1 117
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 119	-1 720	-2 660	-2 742	-3 009
Bruk av bundne fondsmidler	-2 724	-1 899	-1 060	-945	-795
Bruk av ubundne fondsmidler	0	0	0	0	0
Sum finansiering	***-92 840***	***-18 106***	***-11 257***	***-15 234***	***-4 921***

Budsjettskjema 3A Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

OVERSIKT OVER GJELD OG ANDRE VESENTLIGE LANGSIKTIGE FORPLIKTELSER 3A					
(tall i hele tusen)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lån til investeringsformål	411 085	402 999	392 289	387 101	380 227
Lån til videre utlån - startlån	123 420	119 801	116 081	112 394	108 590
Sum lån	**534 506**	**522 800**	**508 370**	**499 495**	**488 817**
- herav selvkostlån	*25 635*	*35 846*	*41 319*	*51 642*	*59 841*
Nye lån til investeringsformål	0	11 650	7 000	12 000	10 000
Nye lån til videre utlån - startlån	10 000	0	0	0	0
Sum nye låneopptak	**10 000**	**11 650**	**7 000**	**12 000**	**10 000**

Kommunestyrets vedtak sak xx/26, av 1x.12.26

Kommunestyrets vedtak,